

OP Ryhmän puolivuosisikatsaus
1.1.–30.6.2024

OP Ryhmän puolivuosisikatsaus 1.1.–30.6.2024:

Liiketoiminnan vahva kehitys jatkui – liikevoitto 1 229 miljoonaa euroa

Liikevoitto 1–6/2024	Korkokate 1–6/2024	Tuotot yhteensä 1–6/2024	Kulut yhteensä 1–6/2024	CET1- vakavaraisuus 30.6.2024
1 229 milj. €	+18 %	+11 %	+2 %	20,8 %

- Liikevoitto oli 1 229 miljoonaa euroa (986).
- Asiakasliiketoiminnan tuotot eli korkokate, vakuutuspalvelutulos ja nettopalkkiotuotot kasvoivat yhteensä 11 % 1 844 miljoonaan euroon (1 656). Korkokate kasvoi 18 % 1 407 miljoonaan euroon (1 196). Vakuutuspalvelutulos kasvoi 29 miljoonaa euroa 37 miljoonaan euroon (8) ja nettopalkkiotuotot laskivat 11 % 400 miljoonaan euroon (452).
- Tuloslaskelman saamisten arvonalentumiset olivat 67 miljoonaa euroa (99) ja olivat 0,13 % (0,19) luotto- ja takauskannasta.
- Tuotot sijoitustoiminnasta kasvoivat 7 % 269 miljoonaan euroon (250).
- Kulut yhteensä kasvoivat 2 % 1 104 miljoonaan euroon (1 079). Kulu-tuotto-suhde parani ja oli 46 % (50).
- Luottokanta laski vuodessa 1 % 97,7 miljardiin euroon (98,5) ja talletukset kasvoivat 3 % 75,3 miljardiin euroon (73,3).
- CET1-vakavaraisuus oli 20,8 % (19,2), joka ylittää sääntelyn edellyttämän minimitason 7,5 prosenttiyksiköllä.
- Osuuspankit-segmentin liikevoitto kasvoi 685 miljoonaan euroon (524). Korkokate kasvoi 22 % 1 092 miljoonaan euroon (896). Saamisten arvonalentumiset laskivat 24 miljoonaa euroa 52 miljoonaan euroon (76). Nettopalkkiotuotot laskivat 15 % 305 miljoonaan euroon (361). Kulu-tuotto-suhde parani ja oli 48 % (53). Luottokanta laski vuodessa 1 % 70,4 miljardiin euroon ja talletukset olivat viime vuoden kesäkuun lopun tasolla 62,9 miljardia euroa.
- Yrityspankki-segmentin liikevoitto kasvoi 275 miljoonaan euroon (219). Korkokate kasvoi 15 % 328 miljoonaan euroon (285). Saamisten arvonalentumiset laskivat 7 miljoonaa euroa 16 miljoonaan euroon (23). Nettopalkkiotuotot laskivat 4 % 99 miljoonaan euroon (103). Kulu-tuotto-suhde parani ja oli 37 % (44). Luottokanta oli viime vuoden kesäkuun lopun tasolla 27,4 miljardia euroa ja talletukset kasvoivat vuodessa 20 % 12,9 miljardiin euroon.
- Vakuutus-segmentin liikevoitto kasvoi 267 miljoonaan euroon (217). Vakuutuspalvelutulos kasvoi 29 miljoonaa euroa 37 miljoonaan euroon (8). Tuotot sijoitustoiminnasta kasvoivat 10 % 232 miljoonaan euroon (211). Vahinkovakuutuksen yhdistetty kulusuhde heikkeni ja oli 100 % (98).
- Ryhmätoimintojen liiketappio oli -8 miljoonaa euroa (-1).
- OP Ryhmä korotti vuodelta 2024 kertyviä OP-bonuksia omistaja-asiakkailleen 40 prosentilla vuoden 2022 tasoon verrattuna. Vuonna 2024 OP-bonuksia maksetaan yhteensä arviolta yli 300 miljoonaa euroa. Omistaja-asiakkaat saavat myös päivittäiset pankkipalvelut ilman kuukausimaksuja vuoden 2024 loppuun saakka. Tämän edun arvo vuodelta 2024 on arviolta 88 miljoonaa euroa.
- Vuoden 2024 liikevoiton arvioidaan olevan hyvällä tasolla, mutta muodostuvan pienemmäksi kuin vuoden 2023 liikevoitto. Näkymistä kerrotaan tarkemmin kohdassa "Loppuvuoden näkymät".

OP Ryhmän avainlukuja

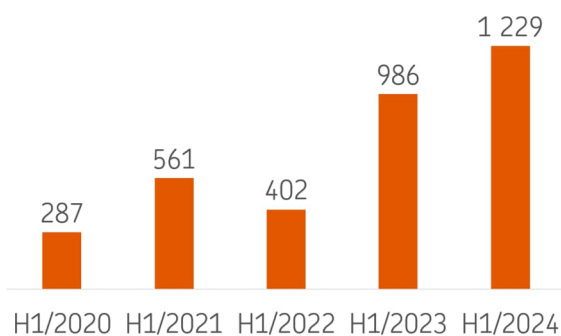
	1–6/2024	1–6/2023	Muutos, %	1–12/2023
Liikevoitto, milj. €	1 229	986	24,6	2 050
Osuuspankit	685	524	30,7	1 223
Yrityspankki	275	219	25,4	408
Vakuutus	267	217	22,9	414
Ryhmätoiminnot	-8	-1	-	-26
Omistaja-asiakkaille kertyneet uudet OP-bonukset, milj. €	-154	-134	14,8	-275
Tuotot yhteensä**	2 400	2 164	10,9	4 520
Kulut yhteensä	-1 104	-1 079	2,3	-2 201
Kulu-tuotto-suhde, %**	46,0	49,9	-3,9*	48,7
Oman pääoman tuotto (ROE), %	11,9	10,7	1,2*	10,6
Oman pääoman tuotto ilman OP-bonuksia, %	13,3	12,0	1,3*	12,0
Koko pääoman tuotto (ROA), %	1,24	0,94	0,30*	0,98
Koko pääoman tuotto ilman OP-bonuksia, %	1,39	1,07	0,32*	1,11
	30.6.2024	30.6.2023	Muutos, %	31.12.2023
CET1-vakavaraisuus, %	20,8	18,8	2,0*	19,2
Luottokanta, mrd. €	97,7	98,5	-0,8	98,9
Talletukset, mrd. €	75,3	73,3	2,8	74,5
Järjestämättömät saamiset vastuista, %	2,99	2,53	0,46*	2,94
Saamisten arvonalentumiset luotto- ja takauskannasta, %	0,13	0,19	-0,06*	0,26
Omistaja-asiakkaat (1 000)	2 100	2 075	1,2	2 094

Tuloksen vertailulukuna on käytetty vuoden 2023 vastaavien jaksoiden lukuja. Tase- ja muiden poikkileikkaustyyppisten erien vertailulukuna on käytetty vuoden 2023 lopun tilannetta, ellei toisin mainita.

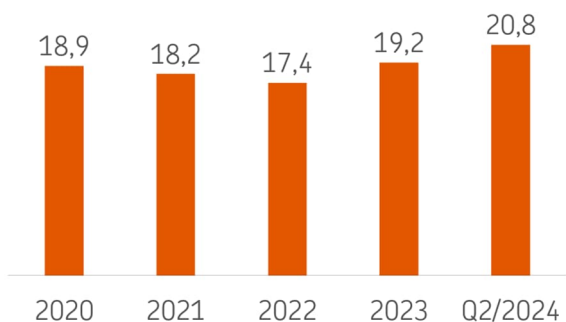
* Suhdeluvun muutos, prosenttiyksikköä.

** Aiemmin tuloslaskelmalla omalla rivillään esitetyt OP-bonukset omistaja-asiakkaille on jaettu OP-bonusten kertymisen perusteella korkotuottoihin, korkokuluihin ja sijoitusrahastojen palkkiotuottoihin. Tuloslaskelmalla ei enää esitetä riviä "OP-bonukset omistaja-asiakkaille". Vertailukauden tiedot on oikaistu. Muutoksesta kerrotaan tarkemmin puolivuosisikatsauksen liitetiedossa 1. Laatomisperiaatteet sekä laatomisperiaatteiden ja esittämisen muutokset.

Liikevoitto, milj. €

Ydinvakavaraisuussuhde (CET1), %

Pääjohtajan kommentit

Taantuman pohja näyttää Suomen taloudessa olevan takanapäin, korkojen laskiessa inflaation hidastuminen jatkui maltillisesti

Suomessa taantuman pohja näyttää olevan ohitettu ja talouden odotetaan elpyvän loppuvuoden aikana vienti- ja kulutuskysynnän vetämänä. Ensi vuonna talouskasvun ennakoidaan kiihtyvän kahden prosentin vuosikasvuun, mutta kyse on silti vasta palautumisesta pitkän ajan verkkaiselle kasvutrendille.

Inflaatio hidastui Suomessa 1,3 prosenttiin kesäkuussa ja oli selvästi alemmalla tasolla kuin Euroalueella keskimäärin (2,5 prosenttia). Euroopan keskuspankki aloitti kesäkuussa odotetut koronlaskut laskemalla ohjauskorkoan 0,25 prosenttiyksiköllä 3,75 prosenttiin. Markkinakoroista kahdentoista kuukauden euriborkorko pysyi vuoden toisella neljänneksellä edelleen 3,6–3,7 prosentin tasolla. Hintojen nousun hidastuminen ja markkinakorkojen kääntäminen laskuun tukevat talouden käännettä parempaan.

Asuntokaupan volyymi ja asuntoluottojen kysyntä olivat vuoden takaiseen verrattuna selvästi alhaisemmalla tasolla. Myös asuntojen hintojen maltillinen lasku jatkui. Asuntomarkkinat näyttävät kuitenkin kääntyvän positiiviseen suuntaan lähitulevaisuudessa.

Osakemarkkinoilla kehitys oli alkuvuonna nousujohteista kohtuullisena säilyneen globaalin talouskasvun, yritysten parantuneiden tulosten ja markkinoiden koronlaskuodotusten vauhdittamana. Suomessa pörssikurssien kehitys oli muuta Eurooppaa ja varsinkin Yhdysvaltojen osakemarkkinoita heikompaa. Yhdysvalloissa osakekurssit nousivat erityisesti suurten teknologiayhtiöiden johdolla.

Heikko talouskehitys näkyi edelleen erityisesti rakentamisessa ja siihen liittyvissä toimialoissa. Koko kiinteistösektorin riskit pysyivät koholla. Yritysten investoinnit olivat alhaisella tasolla.

Geopoliittiset riskit olivat vuoden ensimmäisellä puoliskolla korkealla tasolla erityisesti Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyssodan ja Lähi-idässä käytävän Gazan sodan jatkuessa. Valitettavasti kummassakaan konfliktissa ei ole nähtävissä pikaista ratkaisua. Euroopassa monissa eri maissa käydyt vaalit yllätyksellisine tuloksineen pitivät yllä epävarmuutta rahoitusmarkkinoilla. Maailmantalouden näkymiä kuvaavat indikaattorit ovat parantuneet alkuvuoden aikana ja viittaavat talouden asteittaiseen piristymiseen.

OP Ryhmän liiketoiminnan vahva kehitys jatkui – erinomainen tulos varmistaa kilpailukykyiset edut omistaja-asiakkaille jatkossakin

Toimintaympäristön vaisusta talouskehityksestä huolimatta OP Ryhmän liikevoitto kehittyi edelleen erinomaisesti vuoden toisella neljänneksellä. Vuoden ensimmäisen puoliskon liikevoitto kasvoi edellisvuodesta 25 prosenttia ja nousi 1 229 miljoonaan euroon. Vahva tuloskehityksemme takaa omistaja-asiakkaillemme erittäin kilpailukykyiset edut. Maksamme vuodelta 2024 kertyvät OP-bonukset vuoden 2022 tasoon verrattuna 40 prosentilla korotettuina emmekä peri vuonna 2024 omistaja-asiakkailtamme lainkaan kuukausimaksuja päivittäispalveluista. Näiden etujen yhteenlaskettu arvo omistaja-asiakkaillemme on kuluvana vuonna arviolta 400 miljoonaa euroa.

Asiakkaidensa omistaman OP Ryhmän taloudellinen menestys tulee jatkossakin näkymään 2,1 miljoonalle omistaja-asiakkaallemme eri tavoin annettavina taloudellisina ja muina etuina. Olemme valmiina siihen, että finanssialan bonusten verotuskäytännöt saattavat tulevaisuudessa muuttua. OP Ryhmän omistaja-asiakkaat tulevat jatkossakin saamaan vähintään entisen tasoiset taloudelliset edut mahdollisista lakimuutoksista huolimatta. Kannattaa siis olla OP Ryhmän omistaja-asiakas.

OP Ryhmän CET1-vakavaraisuus vahvistui edelleen ensimmäisellä vuosipuoliskolla ja oli 20,8 prosenttia, mikä ylittää 7,5 prosenttiyksiköllä sääntelyn edellyttämän minimitason. OP Ryhmä on yksi Euroopan vakavaraisimmista suurista pankeista. Erinomainen kannattavuus sekä vahva vakavaraisuus ja maksuvalmius ovat keskeisiä tekijöitä niin pankille kuin vakuutusyhtiölle ja luovat luottamusta asiakkaiden, yhteistyökumppanien ja muiden sidosryhmien

keskuudessa. Tällaisten asioiden merkitys korostuu erityisesti taloudellisesti vaikeampina ja muutenkin epävarmempina aikoina.

OP Ryhmän asiakasliiketoiminnan tuotot kasvoivat edelleen ensimmäisellä vuosipuoliskolla erityisesti korkokatteen hyvän kehityksen vauhdittamana. Sekä talletusvarainhankinnan että tukkumarkkinoilta tehtävän varainhankinnan kustannukset kasvoivat selvästi edellisvuodesta. Nettopalkkiotuotot laskivat 11 prosenttia, mikä johtui erityisesti omistaja-asiakkaille tarjotun päivittäispalvelujen kuukausimaksuja koskevasta maksuttomuusedusta.

Vakuutuspalvelutulos oli vuoden ensimmäisellä puoliskolla selvästi edellisvuotta parempi nousten 37 miljoonaan euroon. Alkuvuonna korvausmenoa kasvattivat useat suurvahingot sekä terveystakuutuksen heikko kannattavuus, mutta toisella vuosineljänneksellä korvausmenon kasvu hidastui ja vakuutuspalvelutulos nousi selvästi positiiviseksi.

Sijoitustoiminnan tuotot kehittyivät koko alkuvuoden erinomaisesti ollen seitsemän prosenttia edellisvuotta suuremmat yhteensä 269 miljoonaa euroa. Tuotot yhteensä olivat 2 400 miljoonaa euroa eli 11 prosenttia suuremmat kuin edellisvuonna vastaavana aikana.

OP Ryhmän kulut tammi-kesäkuussa kasvoivat edellisestä vuodesta 2 prosenttia ollen 1 104 miljoonaa euroa. Rahoitusvakausmaksun pienenemisellä edellisestä vuodesta 62 miljoonalla eurolla oli keskeinen vaikutus kulukehitykseen. Ilman tätä vaikutusta kulut kasvoivat 9 prosenttia edellisvuodesta. Kuluja kasvattivat erityisesti henkilöstökulujen kasvu sekä kasvaneet panostukset ICT-kehittämiseen. OP Ryhmän kulu-tuotto-suhde parani tuntuvasti edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta ja oli erittäin hyvällä tasolla 46 prosenttia.

Kaikkien kolmen liiketoimintasegmentin tuloskehitys oli alkuvuonna vahvaa. Erityisen voimakkaasti tulos kasvoi korkokatteen hyvän kehityksen ansiosta Osuuspankit-segmentissä, jossa liikevoitto kasvoi 31 prosenttia 685 miljoonaan euroon. Myös Yrityspankin liikevoitto parani selvästi nousten 25 prosenttia 275 miljoonaan euroon. Vakuutuksen liikevoitto oli 267 miljoonaa euroa nousten edellisestä vuodesta 23 prosenttia erityisesti sijoitustoiminnan hyvän tuloksen ansiosta.

Talletusten määrä kääntyi lievään kasvuun, luottokanta supistui hieman – asiakkaiden lainanhoitokyvyssä pieniä merkkejä tilanteen heikkenemisestä

Talletuskanta kasvoi vuoden aikana 3 prosenttia. Sekä kotitalouksien että yritysten talletukset kasvoivat maltillisesti. OP Ryhmä säilytti selkeän markkinajohtajan asemansa talletuspankkina Suomessa.

OP Ryhmän luottokanta supistui vertailukaudesta 1 prosenttiin. Uusien asunto- ja yritysluottojen kysyntä oli edelleen matalalla tasolla. OP Ryhmä oli edelleen vahva markkinajohtaja asunto- kuin yritysluotoissa. Asuntolaina-asiakkaamme ovat kysyneet hoitamaan lainansa pääosin sääntillisesti korkojen noususta huolimatta. Lainojen maksuohjelmien muutoshakemusten määrä on alkuvuonna ollut edellisvuotta pienempi, mutta perintään siirtyneiden kotitalouksien luottojen määrä on ollut alkuvuonna lievässä kasvussa. Yritysluotoissa ongelma-asiakkaiden määrä on ollut kasvussa rakentamisessa ja laajemminkin kiinteistösektorilla. Odotettavissa olevien luottotappioiden määrä ja järjestämättömien saamisten määrä olivat alkuvuonna yleisen talouskehityksen heikennyttyä lievässä kasvussa. Saamisten arvonalentumiset kuitenkin laskivat hieman vertailuvuodesta.

OP Ryhmä panostaa vahvasti varallisuudenhoitoon

Huhtikuun alussa OP Ryhmän varallisuudenhoidosta vastaavana johtajana ja OP Osuuskunnan johtokunnan jäsenenä aloitti Hanna Porkka. Varallisuudenhoidosta vastaavan johtajan nimittäminen on osa OP Ryhmän strategisten panostusten lisäämistä varallisuuden-hoitopalvelujen kehittämiseen ja kasvuun. Tahdomme ottaa selkeän kasvuloikan tässä liiketoiminnassa. Haluamme toimia asiakkaillemme parempien taloudellisten valintojen valmentajana ja siksi panostamme vahvasti niin varallisuudenhoitopalveluiden monipuolisuuteen, laatuun kuin saatavuuteenkin eri asiakasryhmiemme tarpeet huomioiden. Haluamme edistää asiakkaidemme vaurastumista pitkäjänteisesti.

Säännöllinen rahastosäästäminen kiinnosti asiakkaitamme ja uusia säästösopimuksia tehtiinkin 39 prosenttia enemmän kuin viime vuonna vastaavana ajankohtana. OP-sijoitusrahastojen osuudenomistajien määrä jatkoi kasvua ja oli yli 1,3 miljoonaa. Myös aktiivisten osakesijoittajien määrä kasvoi selvästi. OP Ryhmän hoitaman sijoitusvarallisuuden arvo kasvoi vuoden takaiseen verrattuna 10 prosenttia ollen yli 109 miljardia euroa.

Vakuutusliiketoiminnan kannattavuus parani toisella vuosineljänneksellä

Vakuutusmaksutuotot kasvoivat vuoden ensimmäisellä puoliskolla 8 prosenttia edellisvuodesta. Alkuvuonna voimakkaasti kasvaneen vakuutusliiketoiminnan korvausmenon kasvu hidastui toisella neljänneksellä ollen kuitenkin 11 prosenttia suurempi kuin edellisvuonna. Vahinkovakuutuksen riskisuhde oli 71 prosenttia eli 3 prosenttiyksikköä edellisvuotta suurempi. Kaikista Pohjola Vakuutukselle ilmoitetuista vahingoista korvattiin 94 prosenttia. Toisella vuosineljänneksellä vahinkovakuutuksen kannattavuus parani selvästi ensimmäisestä neljänneksestä.

OP Henkivakuutuksen tulos kehittyi alkuvuonna mainiosti ja sijoitussidonnaiset vakuutussäästöt kasvoivat 8 prosenttia vuodenvaihteesta. OP Henkivakuutuksen uutena toimitusjohtajana aloitti toukokuun alussa Kristiina Michelsson. Henkivakuutusliiketoiminta on yksi OP Ryhmän strategisista kasvun painopistealueista.

Tekoäly mahdollistaa asiakkaillemme entistäkin parempia palveluita ja tuo työntekijöillemme uusia tuottavuutta parantavia työvälineitä

Investoimme entistä enemmän ICT-toiminnan - varsinkin tietosuojan ja kyberturvallisuuden - kehittämiseen. Generatiivisen tekoälyn murros tulee muuttamaan yhteiskuntaa jopa enemmän ja nopeammin kuin internet aikanaan. OP Ryhmä aikoo olla edelläkävijöiden joukossa tekoälyn hyödyntämisessä asiakasliiketoiminnassaan sekä eri toimintojensa tuottavuuden ja laadun parantamisessa. Panostamme tällä hetkellä voimakkaasti myös henkilöstömme tekoalyosaamisen vahvistamiseen.

Lanseerasimme kesäkuussa asiakkaidemme käyttöön OP Ainan, uuden OP-mobiilissa toimivan henkilökohtaisen apurin, joka auttaa asiakkaitamme joka päivä läpi vuorokauden erilaisissa pankki- ja vakuutusasioissa. OP Aina on ensimmäinen suomalainen tekoälyä ja herätteitä hyödyntävä finanssialan palvelu, jonka avulla voimme tarjota asiakkaillemme entistäkin personoidumpia ja helposti saatavilla olevia palveluita.

Meillä on jotain yhteistä

OP Ryhmä on vahvassa kunnossa tukemaan asiakkaitaan niin taloudellisesti parempina kuin heikompinkin aikoina. Haluamme olla toiveikkaamman tulevaisuuden suunnannäyttäjät suomalaisessa yhteiskunnassa. Meille Suomen ja suomalaisten menestyminen on ykkösasia.

Haluan lämpimästi kiittää kaikkia asiakkaitamme luottamuksesta OP Ryhmää kohtaan. Tahdomme olla luottamuksenne arvoisia jatkossakin. Lämmin kiitos myös henkilöstöllemme ja hallinnollemme alkuvuonna 2024 tekemästänne erinomaisesta työstä. Tästä on hyvä ponnistaa eteenpäin.

Timo Ritakallio
pääjohtaja

OP Ryhmän puolivuosisikatsaus 1.1.–30.6.2024

Selostusosa

OP Ryhmän avainlukuja.....	2
Pääjohtajan kommentit.....	3
Toimintaympäristö.....	7
Tulos ja tase.....	8
Tammi–kesäkuu.....	9
Huhti–kesäkuu.....	10
Katsauskauden keskeiset tapahtumat.....	11
OP Ryhmän strategiset tavoitteet ja painopisteet.....	11
Omistaja-asiakkaiden ja toimintaympäristön menestyksen edistäminen.....	12
Tuloksen käyttö.....	12
Omistaja-asiakkaiden edut.....	13
Monikanavaiset palvelut.....	13
Vastuullisuus.....	14
Vakavaraisuus.....	16
Riskiprofiilin hallinnan lähtökohdat ja toimintaympäristö.....	18
Segmenttien tulos.....	26
Osuuspankit-segmentti.....	26
Yritys pankki.....	30
Vakuutus.....	33
Ryhmätoiminnot.....	39
ICT-investoinnit.....	40
Henkilöstö.....	40
OP Osuuskunnan hallinto.....	41
Loppuvuoden näkymät.....	42
Tunnuslukujen laskentakaavat.....	43
Vakavaraisuustaulukot.....	48

Taulukko-osa

Tuloslaskelma.....	50
Laaja tuloslaskelma.....	50
Tase.....	51
Oman pääoman muutoslaskelma.....	52
Rahavirtalaskelma.....	53
Liitetaulukot.....	54

Toimintaympäristö

Maailmantaloutta kuvaavat suhdannekyselyt kohenivat alkuvuonna viime vuoden lopusta. Euroalueen BKT kasvoi hieman ensimmäisellä vuosineljänneksellä, ja suhdannekyselyt viittaavat kasvun jatkuneen huhti-kesäkuussa. Inflaatio hidastui vuoden 2023 lopun 2,9 prosentista 2,5 prosenttiin kesäkuussa.

Maailman keskeiset osakeindeksit nousivat ensimmäisellä vuosipuoliskolla vuoden 2023 lopun tasoa korkeammalle. Suomessa osakkeiden hinnat olivat kesäkuun lopussa hieman vuodenvaihdetta matalammalla, vaikka toipuivatkin toisella vuosineljänneksellä.

Euroopan keskuspankki laski ohjaukorkojaan kesäkuussa. Talletuskorko aleni 3,75 prosenttiin. Keskeinen asuntolainojen viitekorko, 12 kuukauden euriborkorko, oli kesäkuun lopussa hieman vuodenvaihdetta korkeampi, koska markkinoiden koronlaskuodotukset laskivat vuoden alussa.

Suomessa talous supistui yhä edelliseen vuoteen nähden vuoden alkupuolella. Työttömyysasteen trendi nousi kesäkuussa 8,2 prosenttiin vuoden 2023 lopun 7,7 prosentista. Inflaatio hidastui kesäkuussa 1,3 prosenttiin vuoden 2023 joulukuun 3,6 prosentista. Asuntokauppa väheni edellisestä vuodesta ja asuntojen hinnat laskivat.

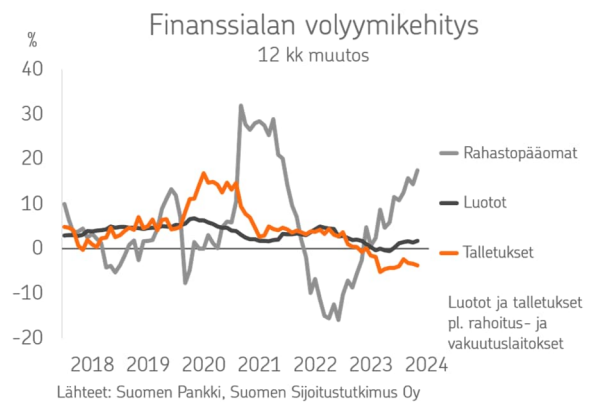
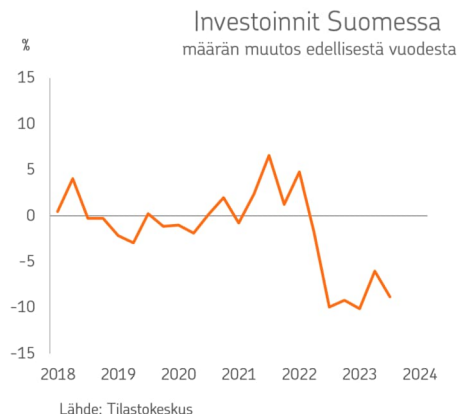
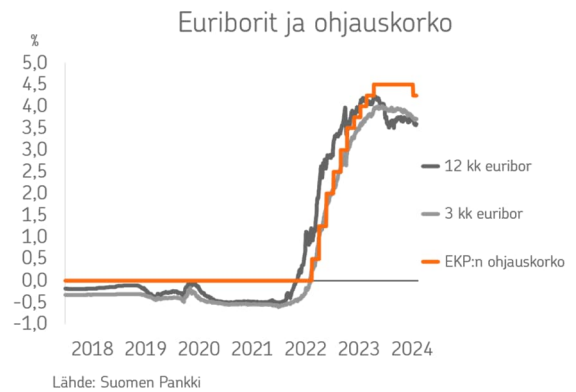
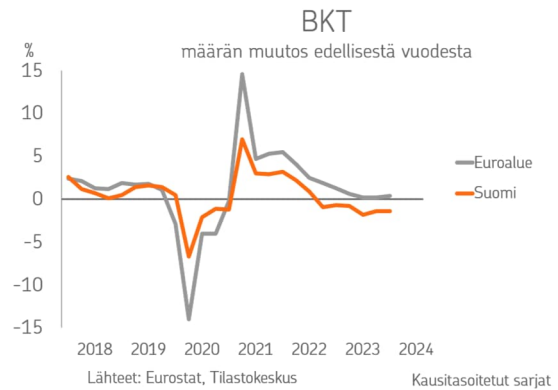
Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku tukevat talouden elpymismahdollisuuksia loppuvuonna. Taloustilanne on yhä alavireinen, ja monet riskit varjostavat talouden näkymiä.

Suomessa lainakanta oli toukokuussa 0,1 prosenttia suurempi kuin vuosi sitten. Yritysluottojen määrä kasvoi 2,4 prosenttia vuodentakaisesta. Kotitalouksien luottokanta laski 0,7 prosenttia viime vuoden vastaavasta ajanjaksosta erityisesti asuntoluottojen heikon kysynnän vuoksi. Kulutusluottojen vuosikasvu oli toukokuussa 3,0 prosenttia.

Talletusten kokonaismäärä laski viime vuoden vastaavasta ajanjaksosta 1,6 prosenttia. Yritystalletukset supistuivat 3,1 prosenttia, ja vastaavasti kotitaloustalletukset 0,7 prosenttia vuodentakaisesta.

Suomeen rekisteröityjen sijoitusrahastojen pääomien arvo nousi ensimmäisen viiden kuukauden aikana 149 miljardista eurosta 164 miljardiin euroon ja vastaavasti uutta pääomaa sijoitettiin yhteensä 4,3 miljardia euroa.

Vakuutusturvan kysyntä jatkui vakaana. Osakekurssien nousu maailmanlaajuisesti vahvisti vakuutusyhtiöiden kannattavuutta.

Tulos ja tase

Tulosanalyysi, milj. €	1–6/ 2024	1–6/ 2023	Muutos, %	4–6/ 2024	4–6/ 2023	Muutos, %	1–12/ 2023
Liikevoitto	1 229	986	24,6	611	506	20,7	2 050
Osuuspankit	685	524	30,7	318	268	18,5	1 223
Yrityspankki	275	219	25,4	135	119	13,3	408
Vakuutus	267	217	22,9	149	127	16,9	414
Ryhmätoiminnot	-8	-1	-	-3	-5	-	-26
Korkokate*	1 407	1 196	17,6	698	628	11,2	2 654
Saamisten arvonalentumiset	-67	-99	-31,6	-28	-76	-63,0	-269
Nettopalkkiotuotot*	400	452	-11,4	195	216	-10,0	870
Vakuutusmaksutuotot	1 041	967	7,7	517	482	7,4	2 000
Vakuutuspalvelukulut	-1 005	-931	8,0	-493	-447	10,4	-1 824
Jälleenvakuutus sopimukset	1	-28	-	23	-25	-	-95
Vakuutuspalvelutulos	37	8	367,6	47	10	357,4	81
Tuotot sijoitustoiminnasta	269	250	7,5	118	123	-4,1	389
Liiketoiminnan muut tuotot	25	21	17,4	16	15	8,6	40
Henkilöstökulut	-535	-484	10,5	-279	-262	6,2	-964
Poistot ja arvonalentumiset	-69	-92	-24,7	-36	-45	-20,1	-226
Liiketoiminnan muut kulut	-501	-504	-0,6	-253	-220	15,2	-1 011
Siirrot vakuutuspalvelutulokseen	263	237	11,0	133	117	13,9	485
Tulokseen sisältyvät OP-bonukset	-147	-128	14,7	-78	-70	12,4	-269

* Aiemmin tuloslaskelmalla omalla rivillään esitetyt OP-bonukset omistaja-asiakkaille on jaettu OP-bonusten kertymisen perusteella korkotuottoihin, korkokuluihin ja sijoitusrahastojen palkkiotuottoihin. Tuloslaskelmalla ei enää esitetä riviä "OP-bonukset omistaja-asiakkaille. Vertailukauden tiedot on oikaistu. Muutoksesta kerrotaan tarkemmin puolivuosisikatsauksen liitetiedossa 1. Laatimisperiaatteet sekä laatimisperiaatteiden ja esittämisen muutokset.

Avainlukuja, milj. €	30.6.2024	31.12.2023	Muutos, %
Luottokanta	97 713	98 871	-1,2
Asuntoluotot	41 577	41 856	-0,7
Yritysluotot	27 191	28 181	-3,5
Asuntoyhteisöluotot**	10 682	10 656	0,2
Muut yritys- ja yhteisöluotot	6 828	6 838	-0,2
Muut kuluttajaluotot	11 435	11 339	0,8
Takauskanta	3 784	4 136	-8,5
Muut vastuut	12 939	13 005	-0,5
Talletukset	75 340	74 465	1,2
Hallinnoitavat varat (brutto)	109 316	102 844	6,3
Sijoitusrahastot	32 671	30 010	8,9
Instituutioasiakkaat	37 842	35 878	5,5
Private Banking	25 322	24 378	3,9
Sijoitussidonnaiset vakuutus säästöt	13 518	12 579	7,5
Taseen loppusumma***	158 560	160 047	-0,9
Sijoitusomaisuus***	23 089	22 029	4,8
Vakuutus sopimusvelat	11 798	11 589	1,8
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat***	34 489	37 689	-8,5
Oma pääoma	17 013	16 262	4,6

** Asuntoyhteisöluotot sisältää asunto-osakeyhtiöt ja asuntosijoitusyhtiöt.

*** OP Ryhmä muutti virallista tilinpäätöksen tasekaavaa vuoden 2024 toisen vuosineljänneksen aikana. Vertailukauden tiedot on oikaistu. Muutoksesta kerrotaan tarkemmin puolivuosisikatsauksen liitetiedossa 1. Laatimisperiaatteet sekä laatimisperiaatteiden ja esittämisen muutokset.

Tammi–kesäkuu

OP Ryhmän liikevoitto oli 1 229 miljoonaa euroa (986). Liikevoitto kasvoi vertailukaudesta 243 miljoonaa euroa. Asiakasliiketoiminnan tuotot eli korkokate, nettopalkkiotuotot ja vakuutuspalvelutulos kasvoivat yhteensä 11,4 prosenttia 1 844 miljoonaan euroon (1 656). Kulu-tuotto-suhde parani 46,0 prosenttiin (49,9). Tulokseen sisältyvät omistaja-asiakkaille kertyneet uudet OP-bonukset kasvoivat 14,8 prosenttia 154 miljoonaan euroon.

Korkokate kasvoi 17,6 prosenttia 1 407 miljoonaan euroon. Markkinakorkojen kehitys kasvatti edelleen korkokatetta. Osuuspankit-segmentin korkokate kasvoi 21,8 prosenttia 1 092 miljoonaan euroon ja Yrityspankki-segmentin 14,8 prosenttia 328 miljoonaan euroon. OP Ryhmän luottokanta laski vuodessa 0,8 prosenttia 97,7 miljardiin euroon ja talletukset kasvoivat vuodessa 2,8 prosenttia 75,3 miljardiin euroon. Kotitalouksien talletukset kasvoivat vuodessa 1,7 prosenttia 47,8 miljardiin euroon. Asiakkaat nostivat katsauskaudella uusia luottoja 10,4 miljardia euroa (10,9).

Tulosta heikentäviä saamisten arvonalentumisia luotoista ja saamisista kirjattiin yhteensä 67 miljoonaa euroa (99). Lopullisia luottotappioita oli 25 miljoonaa euroa (32). Tappiota koskeva vähennyserä oli katsauskauden lopussa 971 miljoonaa euroa (929), josta johdon harkintaan perustuvia lisävarauksia oli 105 miljoonaa euroa (109). Järjestämättömät saamiset olivat 3,0 prosenttia (2,9) vastuista. Saamisten arvonalentumiset luotoista ja muista saamisista olivat 0,13 prosenttia (0,19) luotto- ja takauskannasta.

Nettopalkkiotuotot laskivat 11,4 prosenttia 400 miljoonaan euroon. Omistaja-asiakkaat ovat saaneet päivittäiset pankkipalvelut ilman kuukausimaksuja lokakuusta 2023 lähtien, mikä vaikutti maksuliikkeen nettopalkkioiden laskuun. Maksuliikkeen nettopalkkiotuotot laskivat 42 miljoonaa euroa 113 miljoonaan euroon, asuntojen välityksen nettopalkkiotuotot 4 miljoonaa euroa 27 miljoonaan euroon ja sijoitusrahastojen nettopalkkiotuotot 3 miljoonaa euroa 91 miljoonaan euroon.

Vakuutuspalvelutulos kasvoi 29 miljoonaa euroa 37 miljoonaan euroon. Vakuutuspalvelutulos sisältää liiketoiminnan kuluja 263 miljoonaa euroa (237). Vahinkovakuutuksen nettomaksutuotot, sisältäen jälleenvakuutuksen osuuden, kasvoivat 7,0 prosenttia 844 miljoonaan euroon. Nettokorvauskulut jälleenvakuutuksen osuuden jälkeen kasvoivat 11,0 prosenttia 597 miljoonaan euroon. Vahinkovakuutuksen yhdistetty kulusuhde heikkeni 100,4 prosenttiin (97,6).

Tuotot sijoitustoiminnasta eli sijoitustoiminnan nettotuotot, vakuutuksen nettorahoituskulut ja tuotot kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusvaroista kasvoivat yhteensä 7,5 prosenttia 269 miljoonaan euroon. Sijoitustoiminnan tuottoja kasvatti osakesijoitusten arvonnousu. Sijoitustoiminnan nettotuotot ja nettorahoitustuotot yhdessä kertovat vakuutustoiminnan sijoitustoiminnan tuloksellisuuden. OP Ryhmän vakuutusyhtiöiden yhteenlaskettu sijoitusten tuotto käyvin arvoin oli 2,6 prosenttia (3,4).

Yhteensä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen eli saamistodistusten, osakkeiden ja johdannaisten nettotuotot olivat 1 034 miljoonaa euroa (762) ja sijoitussopimusvelkojen nettotuotot olivat yhteensä -523 miljoonaa euroa (-300). Vakuutuksen nettorahoituskulut olivat -272 miljoonaa euroa (-253).

Pankkitoiminnan kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvarojen nettotuotot laskivat 10,5 prosenttia 17 miljoonaan euroon saamistodistusten korkotuottojen laskettua.

Liiketoiminnan muut tuotot kasvoivat 25 miljoonaan euroon (21).

Kulut yhteensä kasvoivat 2,3 prosenttia 1 104 miljoonaan euroon. Henkilöstökulut kasvoivat 10,5 prosenttia 535 miljoonaan euroon. Kasvuun vaikuttivat henkilöstömäärän kasvu sekä palkankorotukset. OP Ryhmän henkilömäärä kasvoi vuodessa noin 1 000 henkilöä. Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä laskivat 24,7 prosenttia 69 miljoonaan euroon. Liiketoiminnan muut kulut olivat vertailukauden tasolla 501 miljoonaa euroa. ICT-kulut olivat 252 miljoonaa euroa (207). Kehittämisen kuluvaikutus oli 171 miljoonaa euroa (127) ja aktivoidut kehittämismenot olivat 31 miljoonaa euroa (50). Viranomaismaksut laskivat

62 miljoonaa euroa 1 miljoonaan euroon. EU:n yhteinen kriisintarkkailuneuvosto (Single Resolution Board, SRB) ei kerää pankkeilta vakuusmaksuja vuodelta 2024. OP Ryhmä maksoi vakuusmaksuja vuonna 2023 yhteensä 62 miljoonaa euroa.

Aiemmin tuloslaskelmalla omalla rivillään esitetyt OP-bonukset omistaja-asiakkaille on jaettu OP-bonusten kertymisen perusteella korkotuottoihin 76 miljoonaa euroa (71), korkokuluihin 40 miljoonaa euroa (32) ja sijoitusrahastojen palkkiotuottoihin 23 miljoonaa euroa (19). Tuloslaskelmalla ei enää esitetä riviä "OP-bonukset omistaja-asiakkaille". Vertailukauden tiedot on oikaistu. Muutoksesta kerrotaan tarkemmin puolivuosisikatsauksen liitetiedossa 1. "Laatimisperiaatteet sekä laatimisperiaatteiden ja esittämisen muutokset".

Tuloverot olivat 244 miljoonaa euroa (196). Katsauskauden efektiivinen verokanta oli 19,9 prosenttia (19,9). Laaja tulos verojen jälkeen oli 1 031 miljoonaa euroa (803).

OP Ryhmän oma pääoma oli 17,0 miljardia euroa (16,3). Omaan pääomaan sisältyi Tuotto-osuuksia 3,2 miljardia euroa (3,3), josta irtisanottujen Tuotto-osuuksien osuus oli 0,2 miljardia euroa (0,4).

OP Ryhmän rahoitusasema ja maksuvalmius on vahva. OP Ryhmän LCR-suhdeluku oli 193 prosenttia (199) ja NSFR-suhdeluku oli 130 prosenttia (130) katsauskauden lopussa.

Huhti-kesäkuu

Toisen vuosineljänneksen liikevoitto oli 611 miljoonaa euroa, kun se vuotta aiemmin oli 506 miljoonaa euroa. Asiakasliiketoiminnan tuotot eli korkokate, nettopalkkiotuotot ja vakuutuspalvelutulos kasvoivat yhteensä 10,0 prosenttia 940 miljoonaan euroon (854).

Korkokate kasvoi 11,2 prosenttia 698 miljoonaan euroon. Markkinakorkojen kehitys kasvatti edelleen korkokatetta. Asiakkaat nostivat toisella vuosineljänneksellä uusia luottoja 6,0 miljardia euroa (6,1).

Tulosta heikentäviä saamisten arvonalentumisia luotoista ja saamisista kirjattiin yhteensä 28 miljoonaa euroa (76). Lopullisia luottotappioita oli 23 miljoonaa euroa (48).

Nettopalkkiotuotot laskivat 10,0 prosenttia 195 miljoonaan euroon. Omistaja-asiakkaat ovat saaneet päivittäiset pankkipalvelut ilman kuukausimaksuja lokakuusta 2023 lähtien, mikä vaikutti maksuliikkeen nettopalkkioiden laskuun.

Vakuutuspalvelutulos kasvoi 37 miljoonaa euroa 47 miljoonaan euroon. Vakuutuspalvelutulos sisältää liiketoiminnan kuluja 133 miljoonaa euroa (117).

Tuotot sijoitustoiminnasta eli sijoitustoiminnan nettotuotot, vakuutuksen nettorahoitustuotot ja tuotot kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusvaroista laskivat yhteensä 4,1 prosenttia 118 miljoonaan euroon.

Yhteensä käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavien rahoitusvarojen eli saamistodistusten, osakkeiden ja johdannaisten nettotuotot olivat 290 miljoonaa euroa (277) ja sijoitussopimusvelkojen nettotuotot olivat yhteensä -164 miljoonaa euroa (-126). Vakuutuksen nettorahoitustuotot olivat -22 miljoonaa euroa (-31).

Pankkitoiminnan kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvarojen nettotuotot kasvoivat yhteensä 23 miljoonaa euroa 9 miljoonaan euroon.

Liiketoiminnan muut tuotot olivat 16 miljoonaa euroa (15).

Kulut yhteensä kasvoivat 7,7 prosenttia 568 miljoonaan euroon. Henkilöstökulut kasvoivat 6,2 prosenttia 279 miljoonaan euroon. Kasvuun vaikuttivat henkilöstömäärän kasvu sekä palkankorotukset. Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä laskivat 20,1 prosenttia 36 miljoonaan euroon. ICT-kulut olivat 129 miljoonaa euroa (103).

Tuloverot olivat 119 miljoonaa euroa (101). Katsauskauden efektiivinen verokanta oli 19,5 prosenttia (20,0). Laaja tulos verojen jälkeen oli 539 miljoonaa euroa (382).

Katsauskauden keskeiset tapahtumat

OP liittyy Euribor-paneeliin

OP Ryhmä tiedotti kesäkuussa OP Yrityspankki Oyj:n liittyvän jäseneksi Euribor-viitekorkoja hallinnoivaan paneeliin. Paneelissa on tällä hetkellä 19 merkittävää pankkia eri puolilta Eurooppaa. OP Yrityspankki täydentää kokoonpanoa, sillä paneelissa ei ole muita pohjoismaisia pankkeja. Euribor-viitekorkoja hallinnoi European Money Markets Institute (EMMI), joka vastaa viitekorkojen laskentaperiaatteista ja julkaisemisesta. Paneelin toimintamenetelmät ovat parhaillaan uudistumassa.

Omistaja-asiakkaiden lisäedut

OP Ryhmä käyttää osan parantuneesta kannattavuudestaan tarjoamalla omistaja-asiakkaille lisäetuja. OP Ryhmä korotti vuodelta 2024 kertyviä OP-bonuksia omistaja-asiakkailleen 40 prosentilla vuoden 2022 tasoon verrattuna. Vuonna 2024 OP-bonuksia maksetaan yhteensä arviolta yli 300 miljoonaa euroa.

Omistaja-asiakkaat saavat myös päivittäiset pankkipalvelut ilman kuukausimaksuja vuoden 2024 loppuun saakka. Tämän edun arvo vuodelta 2024 on arviolta 88 miljoonaa euroa.

Lakiluonnos finanssialan asiakasbonusten verokäytäntöjen muuttamisesta

Huhtikuussa tuli lausuntokierrokselle Suomen hallituksen hallitusohjelmakirjauksen mukainen OP-bonuksiin mahdollisesti vaikuttava lakiluonnos finanssialan asiakasbonusten verokäytäntöjen muuttamisesta. Toteutuessaan lakiehdotus vaikuttaisi vakuutusmaksuihin käytettävien OP-bonusten verokohteluun. Lakiluonnoksessa esitetään, että finanssialan asiakasbonukset tulkittaisiin veronalaisiksi, jos niitä käytettäisiin muihin kuin palveluihin, joista niitä on kertynyt. OP Ryhmän omistaja-asiakkaat tulevat jatkossakin saamaan vähintään entisen tasoiset taloudelliset edut mahdollisista lakimuutoksista huolimatta.

Uusi OP Ryhmän varallisuudenhoidon johtaja

OP Ryhmä tavoittelee merkittävää kasvua varallisuudenhoidon palveluissa. KTM Hanna Porkka (53) aloitti 1.4.2024 OP Ryhmän varallisuudenhoidosta vastaavana johtajana ja OP Osuuskunnan johtokunnan jäsenenä.

OP Ryhmän strategiset tavoitteet ja painopisteet

OP Ryhmän strategiaprosessissa strategiaa muodostetaan, uudistetaan ja toteutetaan jatkuvasti. Toimintaympäristöä ja toimintamallia arvioidaan systemaattisesti, jotta kyetään tekemään tarvittaessa uusia strategisia valintoja ja toteuttamaan ne.

OP Ryhmän perustehtävä, arvot, visio ja strategian painopisteet ovat kokonaisuus, jossa osat täydentävät toisiaan. OP Ryhmän visio on olla johtava ja vetovoimaisin finanssiryhmä Suomessa. Toimintaympäristön jatkuva seuranta ja strategiset painopisteet auttavat yhteisen vision saavuttamisessa ja ohjaavat kaikkea tekemistä.

OP Ryhmän lähivuosien toimintaa ohjaavat viisi strategista painopistettä:

- arvoa asiakkaille
- kannattava kasvu
- laadukas ja tehokas toiminta
- vastuullinen liiketoiminta
- osaava, innostunut ja hyvinvoiva henkilöstö.

OP Ryhmän kaiken toiminnan perustana on vahva riskienhallinta- ja compliance-kulttuuri.

OP Ryhmän strategiset tavoitteet

	30.6.2024	31.12.2023	Tavoite 2027
Oman pääoman tuotto (ROE ilman OP-bonuksia), %	13,3	12,0	9,0
CET1-vakavaraisuus, %	20,8	19,2	väh. CET1-vakavaraisuusvaade +4 %-yks.*
Bränditason suosittelu, bNPS (Net Promoter Score, henkilö- ja yritysasiakkaat)**	Pankki: 1. Vakuutus: 2. (jaettu)	Pankki: 1. Vakuutus: 3.	Pankki: 1. Vakuutus: 1.
Luottoluokitus	AA-/Aa3	AA-/Aa3	väh. tasolla AA-/Aa3

* OP Ryhmän tavoite CET1-vakavaraisuudelle on vähintään CET1-vakavaraisuusvaade lisätyn neljällä prosenttiyksiköllä. Kesäkuun 2024 lopun vakavaraisuusvaateella laskettu CET1-tavoite oli 17,4 prosenttia.

** Sijoitus pankin ja vakuutusyhtiön vaihtotutkimuksessa (PaVa), Kantar Finland Oy ja pk-yritysten valtakunnallisessa tutkimuksessa, Red Note Oy.

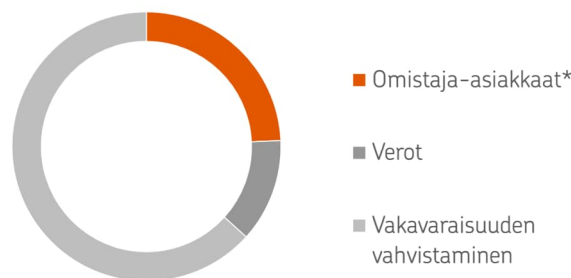
Omistaja-asiakkaiden ja toimintaympäristön menestyksen edistäminen

OP Ryhmän perustehtävänä on edistää omistaja-asiakkaidensa ja toimintaympäristönsä kestävää taloudellista menestystä, turvallisuutta ja hyvinvointia. Ryhmän toiminta perustuu sen arvoihin, perustehtävään, vahvaan vakavaraisuuteen, osaavaan riskienhallintaan ja asiakkaiden kunnioittamiseen.

Tuloksen käyttö

OP Ryhmän tavoitteena on omistaja-asiakkaiden tarvitsemien palvelujen tuottaminen mahdollisimman tehokkaasti. Yhteinen menestys käytetään omistaja-asiakkaiden hyväksi keskittämisetuina ja muina taloudellisina etuina sekä palvelukyvyn ylläpitona ja kehittämisenä.

Arvio OP Ryhmän vuoden 2024 tuloksen käytöstä, joka vahvistetaan tilikauden päättymisen jälkeen:

*) Omistaja-asiakkaat = OP-bonukset, edut ja Tuotto-osuuksien korot omistaja-asiakkaille

OP Ryhmän perustehtävän menestyksekkäs toteuttaminen vaatii vahvaa vakavaraisuutta, jota edellyttävät myös kasvavat viranomaisvaatimukset. Vakavaraisuuden vahvistaminen edellyttää ryhmältä tehokkuutta ja tuloksentelekkyä myös jatkossa. Omistaja-asiakkaille palautettavan osuuden lisäksi merkittävä osa liiketoiminnan tuloksesta käytetään OP Ryhmän vakavaraisuuden vahvistamiseen.

OP Ryhmän tuottama hyöty jaetaan omistaja-asiakkaille sen mukaan, kuinka paljon kukin osuuspankin omistaja-asiakas ryhmän palveluita käyttää. Omistaja-asiakkaiden etukokonaisuuden muodostavat asioinnin määrän perusteella kertyvät OP-bonukset sekä edut ja alennukset, joita annetaan pankkipalveluista, vakuutuksista sekä säästämisen ja sijoittamisen palveluista. Omistaja-asiakkailta on myös mahdollisuus sijoittaa omaan

osuuspankkiinsa Tuotto-osuuksien kautta. Tuotto-osuuksille maksetaan vuosittain korkoa pankkien voitonjakona joka vuosi vahvistettavan tuottotavoitteen mukaan.

Tuloksesta maksetuilla veroilla mitattuna OP Ryhmä on yksi Suomen suurimmista veronmaksajista. Merkittävänä veronmaksajana OP Ryhmä edistää koko Suomen menestystä.

Omistaja-asiakkaiden edut

OP Ryhmän omistaja-asiakkaiden määrä oli katsauskauden lopussa 2,1 miljoonaa (2,1). Omistaja-asiakkaiden määrä kasvoi 24 000 asiakkaalla.

Osuuspankkien omistaja-asiakkaiden pankki-, vakuutus- ja varallisuudenhoitoasioinnista kertyy asiakkaille OP-bonuksia. OP Ryhmä korotti vuodelta 2024 kertyviä OP-bonuksia 40 prosentilla vuoden 2022 tasoon verrattuna ja kertyneiden uusien bonusten arvo oli katsauskaudelta yhteensä 154 miljoonaa euroa (134).

Katsauskaudella OP-bonuksia käytettiin pankki- ja varallisuudenhoitopalveluihin yhteensä 33 miljoonaa euroa (57) ja vahinkovakuutus tuotteiden vakuutusmaksuihin 96 miljoonaa euroa (66). Omistaja-asiakkaat saavat päivittäiset pankkipalvelut ilman kuukausimaksuja vuoden 2024 loppuun saakka. Tämän edun arvo on arviolta 88 miljoonaa euroa vuodelta 2024 ja katsauskaudelta 45 miljoonaa euroa.

Omistaja-asiakkaiden edut

Milj. €	1–6/2024	1–6/2023
Kertyneet uudet OP-bonukset	154	134
Päivittäispalvelut*	105	58
Vakuutus**	9	9
Sijoittaminen ja säästäminen***	10	10
Yhteensä	278	211

* päivittäispalvelupaketit, käyttötili ilman tilinhoitomaksua, ilmaiset päivittäispalvelut 2024

** keskittäjäalennus

*** rahastojen ja osakkeiden kaupankäynti, arvopaperisäilytys ja osakesäästötili ilmaiseksi

OP-bonukset ja omistaja-asiakkaiden muut edut olivat yhteenlaskettuna 278 miljoonaa euroa (211) eli 18,4 prosenttia (17,6) OP Ryhmän liikevoitosta ennen myönnettyjä omistaja-asiakkaiden etuja.

Osuuspankkien omistaja-asiakkaiden sijoitukset osuuspankkien Tuotto- ja jäsenosuuksiin olivat yhteensä 3,4 miljardia euroa (3,6). Vuoden 2024 Tuotto-osuuksien tuottotavoite on 5,50 prosenttia (4,50). Katsauskaudelta kertyneen Tuotto-osuuksille maksettavan koron arvioidaan olevan yhteensä 88 miljoonaa euroa (74). Vuodelta 2023 kertyneen Tuotto-osuuksille kesäkuussa 2024 maksetun koron määrä oli yhteensä 148 miljoonaa euroa (144).

Monikanavaiset palvelut

OP Ryhmän monikanavainen palveluverkosto koostuu verkko-, mobiili-, konttori- ja puhelinpalveluista. OP Ryhmän mobiiliikanavilla (OP-mobiili, OP-yritysmobiili) oli kesäkuussa yli 1,6 miljoonaa aktiivista käyttäjää (1,6). Henkilökohtaista asiakaspalvelua tarjotaan sekä konttoreissa että digitaalisesti.

OP Ryhmä lanseerasi kesäkuussa OP Ainan, uuden OP-mobiilissa toimivan henkilökohtaisen apurin, joka auttaa OP:n asiakkaita joka päivä läpi vuorokauden erilaisissa pankki- ja vakuutusasioissa. OP Aina on ensimmäinen suomalainen tekoäly ja herätteitä hyödyntävä finanssialan palvelu, jonka avulla OP tarjoaa asiakkailleen entistäkin personoidumpia ja helposti saatavilla olevia palveluita.

Kesäkuussa OP Ryhmä laajensi mobiilimaksupalvelujaan Samsung Pay ja Garmin Pay -palvelujen pariin. Mobiilimaksamisen suosio on kasvussa, 18–25-vuotiaista korttiasiakkaista jo liki puolet hyödyntävät

mobiilimaksamisen palveluja. Uusien lisäyksien ohella OP Ryhmän asiakkailta on mobiilimaksuvaihtoehtoina käytettävissä Apple Pay, Google Pay ja Siirto.

OP Ryhmän mobiilimaksusovellus Pivo poistuu käytöstä 4.9.2024. Pivo lanseerattiin vuonna 2013, ja sitä ovat voineet käyttää kaikkien pankkien asiakkaat. Jatkossa OP Ryhmä panostaa OP-mobiiliin ja sen mobiilimaksuominaisuuksien kehittämiseen.

Mobiili- ja verkkopalvelut, milj. kirjautumista

	1–6/2024	1–6/2023	Muutos, %
Mobiilipalvelut, henkilöasiakkaat	326,0	297,4	9,6
Mobiilipalvelut, yritysasiakkaat	20,6	15,7	31,2
Pivo	15,1	20,4	-26,0
Op.fi	33,6	35,1	-4,3
	30.6.2024	30.6.2023	Muutos, %
Siirto-maksu, rekisteröityneet asiakkaat (OP)	1 240 434	1 183 812	4,8

OP Ryhmä ja Nordea perustavat yhteisyrityksen, jonka tavoitteena on ratkaista maksamisen haasteita. Suunnitelmana on kehittää sekä kuluttajia että yrityksiä hyödyttäviä ratkaisuja puhelinnumeron avulla tapahtuvaan maksamiseen ja e-laskujen hallintointiin. Ratkaisu rakennetaan avoimeksi muillekin markkinatoimijoille. Tavoitteena on käynnistää yrityksen toiminta vuoden 2024 aikana. Toteutuakseen järjestely edellyttää kilpailuviranomaisen hyväksynnän.

OP Ryhmällä on kattava konttoriverkosto, johon kuuluu 283 toimipaikkaa (289) ympäri maata. Lisäksi Pohjola Vakuutuksella on laaja asiamies- ja kumppanuusverkosto.

Vastuullisuus

Vastuullisuus on kiinteä osa OP Ryhmän liiketoimintaa ja strategiaa, ja vastuullinen liiketoiminta on yksi OP Ryhmän strategisista painopisteistä. OP Ryhmän vastuullisuusohjelma rakentuu kolmen teeman ympärille: ilmasto ja ympäristö, ihmiset ja yhteisöt sekä hyvä hallintotapa.

Vastuullisuusohjelma perustuu OP Ryhmän arvoihin, toimintaympäristön megatrendeihin sekä olennaisuusarvioon. Ohjelmassa on kolme pääosiota. Ilmasto ja ympäristö -osiossa asetetaan tavoitteet kestävien rahoitus- ja sijoitustuotteiden tarjoamisesta, luotto- ja sijoitussalkkujen päästövähennyksistä sekä luonnon monimuotoisuuden edistämisestä. Ihmiset ja yhteisöt -osiossa keskiössä ovat paikallisyhteisöjen hyvinvointi sekä oman talouden hallinnan että taloustaitojen tukeminen. Hyvä hallintotapa -osio sisältää vastuullisuuden integroimisen kaikkeen liiketoimintaan ja sen riskinottoon sekä tavoitteen hallinnon monimuotoisuuden lisäämisestä. Vastuullisuusohjelmasta voi lukea lisää osoitteessa op.fi/op-ryhma/vastuullisuus.

OP Ryhmä on sitoutunut noudattamaan YK:n Global Compact -aloitteen kymmentä periaatetta ihmisoikeuksista, työelämän oikeuksista, ympäristöperiaatteista ja korruption torjunnasta. OP Ryhmä on sitoutunut noudattamaan YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteita ja YK:n kestävä vakuuttamisen periaatteita. OP Ryhmä on allekirjoittanut perustajajäsenenä YK:n ympäristöohjelman Finance Initiativen (UNEP FI) vastuullisen pankkitoiminnan periaatteet.

OP Ryhmä on sitoutunut kansainväliseen Partnership for Carbon Accounting Financials -yhteistyöhankkeeseen (PCAF), jonka tavoite on kehittää ja ottaa käyttöön yhtenäinen tapa arvioida ja raportoida lainoihin ja sijoituksiin liittyviä kasvihiilikaasupäästöjä.

OP Ryhmä on asettanut sektorikohtaiset päästövähennystavoitteet luottosalkkunsu kolmelle toimialalle: energia-, maatalous- ja asuinkiinteistösektoreille. Nämä muodostavat yli 90 prosenttia OP Ryhmän luottosalkun päästöistä. Tavoitteena on vähentää vuoden 2022 lähtötasosta mitattuna vuoteen 2030 mennessä: 1) energiatuotannon päästöintensiteettiä 50 prosenttia; 2) absoluuttisia päästöjä maataloudessa 30 prosenttia; ja 3) asuntolainojen päästöintensiteettiä 45 prosenttia.

OP Ryhmä on laatinut luonnon monimuotoisuustiekartan, joka sisältää toimenpiteet, joilla edistetään luonnon monimuotoisuutta OP Ryhmässä. Tavoitteena on luontopositiivisen kädenjäljen kasvattaminen vuoteen 2030 mennessä. Luontopositiivisuus tarkoittaa, että OP Ryhmän toiminnalla on enemmän myönteisiä kuin kielteisiä vaikutuksia luontoon. OP Ryhmä on laatinut myös ihmisoikeussitoumuksen ja ihmisoikeuspolitiikan. OP Ryhmä kunnioittaa kaikkia tunnustettuja ihmisoikeuksia, ja ihmisoikeussitoumus sisältää ne vaatimukset ja odotukset, joita OP Ryhmä on asettanut itselleen ja arvoketjujensa toimijoille. OP Ryhmä on sitoutunut korjaaviin toimenpiteisiin, mikäli se aiheuttaa haitallisia ihmisoikeusvaikutuksia.

Vastuullisuuden huhti–kesäkuun keskeiset tapahtumat

OP Ryhmällä on useita kansainvälisten periaatteiden pohjalta kehitettyjä vastuullisen yritysrahoituksen tuotteita, kuten vihreä laina, kestävyyskriteerilaina ja vastuullinen toimittajarahaus. Vihreissä lainoissa yritysasiakas sitoutuu käyttämään lainatut varat määriteltyihin kohteisiin, kun taas kestävyyskriteerilainoissa yritysasiakas sitoutuu yhdessä valittaviin vastuullisuustavoitteisiin lainanmyönnön yhteydessä. Kestävyyskriteerilainan vastuullisuustavoitteet vaikuttavat lainan marginaaliin. Vastuullisella toimittajarahauksella kannustetaan toimitusketjua kestävämpään toimintaan vastuullisuuteen sidotulla rahoituksella. Kesäkuun lopussa vihreiden lainojen, kestävyyskriteerilainojen ja -limiittien yhteenlasketut vastuut olivat 7,9 miljardia euroa (6,6) ja kestävien rahastojen osuus kaikista rahastopääomista oli 87,1 prosenttia (87,7).

Toukokuussa OP Ryhmä lanseerasi OP-Kestävä Yrityslaina rahaston, joka keräsi 120 miljoonan euron alkusijoitukset. Rahasto on OP Ryhmän ensimmäinen vain korkoinstrumentteihin sijoittava temaattinen sijoitusrahasto.

Kesäkuussa OP Ryhmä julkaisi päivitetyt vastuullisen tekoälyn käytön periaatteet, joilla varmistetaan, että tekoälyä käytetään eettisesti koko ryhmässä.

Henkilöstön monimuotoisuuden edistämiseksi OP Ryhmän tavoitteena on saavuttaa sekä naisten että miesten osuus määritellyissä johtotehtävissä on vähintään 40 prosenttia. Kesäkuun lopussa naisten osuus oli 34 prosenttia (31).

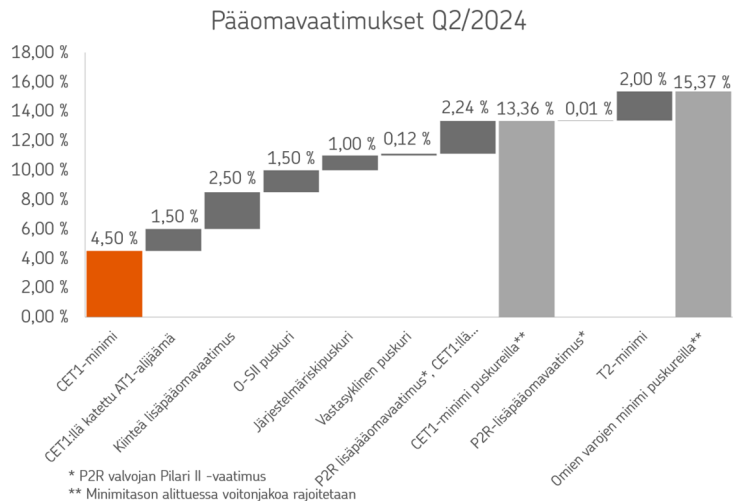
OP Ryhmä raportoi vastuullisuudestaan raportointivuodesta 2024 alkaen kestävyysraportointidirektiivin (CSRD) alaisten eurooppalaisten kestävyysraportointistandardien (ESRS) mukaisesti.

Vakavaraisuus

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuus

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän (Rava) valvonnasta annetun lain mukaan lasketut OP Ryhmän omat varat ylittivät laissa määritellyn vähimmäismäärän 5,3 miljardilla eurolla (5,2). Pankkitoiminnan pääomavaatimus oli 15,4 prosenttia (14,4) riskipainotetuista eristä laskettuna, pääomavaatimusta kasvatti järjestelmäriskipuskurin käyttöönotto. OP Ryhmän omien varojen määrä suhteessa vähimmäispääomavaatimukseen oli 143 prosenttia (144). Pankkitoiminnan lisäpääomavaatimusten ja vakuutusyhtiöiden pääomavaatimusten seurauksena Rava-vakavaraisuuden minimitaso, 100 prosenttia, kuvaa tasoa, jonka puitteissa ryhmittymä voi toimia ilman puskurien alituksesta seuraavia viranomaisvelvoitteita.

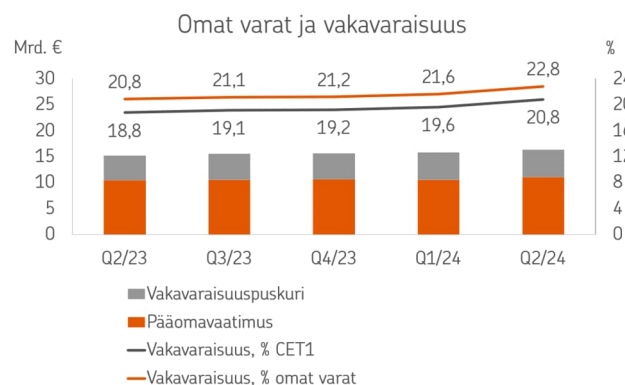

Luottolaitosvakavaraisuus

OP Ryhmän CET1-vakavaraisuus oli 20,8 prosenttia (19,2), joka ylittää sääntelyn edellyttämän minimitason 7,5 prosenttiyksiköllä. Katsauskauden tulos nosti suhdelukua.

OP Ryhmän luottolaitostoiminnan vakavaraisuus on vahva suhteessa lakisääteiseen ja viranomaisen asettamiin vakavaraisuusvaatimuksiin. Lakisääteinen minimi vakavaraisuussuhteelle on 8 prosenttia ja CET1-vakavaraisuudelle 4,5 prosenttia, AT1- ja T2-minimivaatimusten CET1:llä katettava osuus, 1,5 prosenttia, nostaa CET1-minimin 6,0 prosenttiin. Luottolaitoslain mukainen 2,5 prosentin kiinteä lisäpääomavaatimus, 1,5 prosentin O-SII-lisäpääomavaatimus, 1 prosentin järjestelmäriskipuskurivaatimus, ulkomaisten vastuiden muuttuva lisäpääomavaatimus ja EKP:n P2R-vaatimus nostavat alarajan kokonaisvakavaraisuussuhteelle käytännössä 15,4 prosenttiin ja CET1-vakavaraisuudelle 13,4 prosenttiin, ensisijaisen lisäpääoman (AT1) sekä toissijaisen pääoman (T2) alijäämät huomioiden.

OP Ryhmän luottolaitostoiminnan ydinpääoma oli 14,9 miljardia euroa (14,1). Ydinpääomaan vaikuttivat positiivisesti pankkitoiminnan tulos ja negatiivisesti koko vuoden Tuotto-osuuksien voitonjaon vähentäminen CET1 pääomista. Tuotto-osuuksien määrä ydinpääomissa oli 3,2 miljardia euroa (3,1).

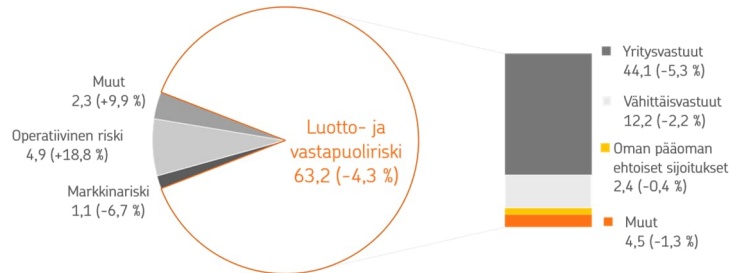

Kokonaisriski oli 71,6 miljardia euroa (73,5). Operatiivisen riskin riskipainotetut erät kasvoivat aikaisempien vuosien tuottojen mukaisesti. Luottoriskin riskipainotetut erät laskivat.

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän sisäiset vakuutusyhtiösijoitukset käsitellään riskipainotettuina erinä Euroopan keskuspankin luvan mukaisesti. Oman pääoman ehtoisiin sijoituksiin sisältyy ryhmän sisäisiä vakuutusyhtiöomistuksia riskipainotettuina erinä 2,3 miljardia euroa. Standardimenetelmässä vakuutusyhtiöomistusten riskipaino on 100 prosenttia.

Kokonaisriski 30.06.2024
yhteensä 71,6 mrd.€
(muutos vuoden alusta -3 %)

Finanssivalvonta tekee makrovakauspäätöksen neljännesvuosittain. Finanssivalvonta päätti kesäkuussa 2024 edelleen olla asettamatta pankeille syklisyyttä vähentävää lisäpääomavaatimusta.

OP Ryhmän pankkitoiminnan vähimmäisomavaraisuusaste (Leverage Ratio) oli 10,2 prosenttia (9,5). Suhdeluvun nousuun vaikutti erityisesti keskuspankkitalletusten määrän lasku ja tulos. Sääntelyn minimitaso on 3 prosenttia.

EU:n vakavaraisuusasetuksen tulevilla muutoksilla (CRR3), jotka implementoivat lopullisen Basel III -sääntelyn EU:ssa, arvioidaan olevan vähäinen heikentävä vaikutus OP Ryhmän vakavaraisuuteen. Muutokset tulevat voimaan 1.1.2025 alkaen.

OP-yhteenliittymän Pilari III -tiedot ajankohdalta 30.6.2024 julkaistaan viikolla 33.

Vakuutus

Vakuutusyhtiöiden vakavaraisuusasema on vahva. Solvenssisuhde heikkeni molemmilla yhtiöillä pääomavaateen kasvettua. Sijoitussuunnitelman mukainen markkinariskin osakeriskin kasvu nosti pääomavaadetta.

	Vahinkovakuutus		Henkivakuutus	
	30.6.2024	31.12.2023	30.6.2024	31.12.2023
Omat varat, milj. €	1 801	1 747	1 530	1 466
Pääomavaade, milj. €	964	851	725	660
Solvenssisuhde, %	187	205	211	222

EKP:n valvonta

OP Ryhmä on Euroopan keskuspankin (EKP) valvonnassa.

EKP on asettanut OP Ryhmälle valvojan arviointiin (SREP) perustuvan pääomavaatimuksen. EKP:n asettama lisäpääomavaatimus (P2R) on 2,25 prosenttia.

Kriisinratkaisusta annetun lain mukaiset velat

Luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisua koskevan sääntelyn mukaan kriisinratkaisuviranomaisella on oikeus puuttua pankin liikkeeseen laskemien sijoitustuotteiden ehtoihin sijoittajan asemaan vaikuttavalla tavalla. OP Ryhmän kriisinratkaisuviranomainen on Brysselissä toimiva EU:n kriisinratkaisuneuvosto (Single Resolution Board, SRB). SRB on vahvistanut OP Ryhmän kriisinratkaisustrategian, jossa kriisinratkaisutoimet kohdistettaisiin OP-yhteenliittymään ja kriisinratkaisutilanteessa muodostettavaan uuteen OP Yrityspankkiin.

Kriisinratkaisustrategian mukaan OP-Asuntoluottopankki jatkaa toimintaansa uuden OP Yrityspankin tytäryhtiönä.

SRB on päivittänyt OP Ryhmän omien varojen ja alentamiskelpoisten velkojen MREL-vaateen (Minimum Requirement for own funds and Eligible Liabilities, MREL) toukokuussa 2024. Osana MREL-vaadetta kriisinratkaisuviranomainen on päivittänyt OP Ryhmän EU:n kriisinratkaisuasituksen mukaisen subordinaatiovaateen. Subordinaatiovaatimuksen perusteella määräytyy, kuinka suuri osa MREL-vaateesta on täytettävä omilla varoilla tai heikommassa etuoikeusasemassa olevilla veloilla. Toukokuusta 2024 alkaen MREL-vaade on 23,12 prosenttia kokonaisriskin määrästä ja 28,24 prosenttia kokonaisriskin määrästä sisältäen lisäpääomavaatimuksen ja 7,48 prosenttia vähimmäisomavaraisuusasteen vastuiden määrästä. MREL-vaadetta täydentävä subordinaatiovaade on 13,56 prosenttia kokonaisriskin määrästä ja 18,68 prosenttia kokonaisriskin määrästä sisältäen lisäpääomavaatimuksen ja 7,48 prosenttia vähimmäisomavaraisuusasteen vastuiden määrästä. Vaateet tulivat voimaan 15.5.2024 alkaen. Vaateisiin sisältyy 5,12 prosenttia lisäpääomavaatimusta (CBR, Combined Buffer Requirement).

OP Ryhmän puskuri MREL-vaateeseen oli 7,8 miljardia euroa (7,9) ja subordinaatiovaateeseen 6,8 miljardia euroa (5,6). OP Ryhmän liikkeeseen laskemien senior non-preferred (SNP) -ehtoisten joukkovelkakirjalainojen määrä oli 3,8 miljardia euroa (3,8). SNP-lainat kattavat subordinaatiovaadetta.

OP Ryhmä ylittää MREL-vaatimuksen selvästi. OP Ryhmän MREL-suhdeluku oli 39,1 prosenttia (37,1) kokonaisriskin määrästä ja subordinaatiovaateen mukainen MREL-suhdeluku huonomman etuoikeuden veloilla 28,2 prosenttia (26,4) kokonaisriskin määrästä.

Riskiprofiilin hallinnan lähtökohdat ja toimintaympäristö

OP Ryhmän riskinoton lähtökohdaksi on, että ryhmä ottaa kantaakseen perustehtävänsä toteuttamisesta syntyviä riskejä. OP Ryhmä korostaa toimintaansa liittyvässä riskinotossa huolellista valmistelua ja tervettä tuottoriskisuhdetta. Toimivan johdon valmistelemat, ja OP Osuuskunnan hallituksen hyväksymät, periaatteet ja limiitit suuntaavat ja rajaavat ryhmän riskinottoa.

OP Ryhmän menestyksen perusta ovat kerrytetty luottamus pääoma, riittävät pääomat ja likviditeetti sekä monipuolinen tieto asiakkaiden kesken. OP Ryhmälle on riskinottokyvyn näkökulmasta olennaista ymmärtää asiakkaidensa toimintaa ja tarpeita sekä heidän tulevaan menestykseensä vaikuttavia muutostekijöitä sekä vallitsevassa toimintaympäristössä että tilanteissa, joissa toimintaympäristöön kohdistuu äkillinen shokki tai trendinomaisen muutos.

OP Ryhmä analysoi toimintaympäristöä osana jatkuvaa riskienarviointiaan ja strategiaprosessiaan. OP Ryhmän strategiaan vaikuttavat megatrendit ja maailmankuvat edustavat ryhmän ja sen asiakkaiden arkeen, olosuhteisiin ja tulevaisuuteen vaikuttavia muutosvoimia. Tällä hetkellä toimintaympäristöä muovaavia tekijöitä ovat muun muassa ilmasto, luontokato, tieteelliset ja teknologiset innovaatiot, polarisaatio ja demografia sekä geopolitiikka. Neuvonnalla ja liiketoimintapäätöksillä OP Ryhmä edistää omistaja-asiakkaidensa ja toimintaympäristönsä kestävästä taloudellisesta menestyksestä, turvallisuudesta sekä hallitsee riskiprofiiliaan pidemmällä aikavälillä. Asiakkaiden neuvonta, palvelujen mitoitus, sopimusten elinkaaren aikainen käsittely, päätöksenteko, johtaminen ja raportointi perustuvat oikeaan ja kattavaan tietoon.

OP Ryhmällä on liiketoimintaa kattavasti finanssisektorin eri osa-alueilla. Näin ollen taloudellisen toimintaympäristön ulkopuolisten yllättävien shokkien suorat ja epäsuorat vaikutukset OP Ryhmän asiakkaiden menestykseen sekä ryhmän toimitiloihin, tietotekniseen infrastruktuuriin ja henkilökuntaan voivat olla moninaisia. Toteutuessaan ne voivat vaikuttaa useilla tavoilla ryhmän riskiprofiiliin, pääomitukseseen, likviditeettiin ja päivittäisen toiminnan jatkuvuuteen. Mahdollisten shokkien vaikutuksia arvioidaan skenaariotyöskentelyn keinoin ja OP Ryhmä varautuu niihin jatkuvasti toimintasuunnitelmia tekemällä ja testaamalla.

Operatiiviset riskit

Kyberturvallisuusympäristössä tapahtui merkittävä muutos vuonna 2022 Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyssodan seurauksena. Myös Suomessa kyberturvallisuuden uhkataso on ollut tästä lähtien kohonneella tasolla. OP Ryhmä suojaa toimintaansa ja asiakkaidensa ja muiden sidosryhmiensä tietoja ylläpitämällä vahvaa digitaalista infrastruktuuria, tietoturvaosaamista ja kybervarautumista. Tämä tehtävä ulottuu finanssialan ja koko yhteiskunnan tasolle.

Yhteistyö viranomaisten kanssa sekä toimialan sisällä Suomessa ja Pohjoismaissa on tiivistynyt ja osoittautunut tehokkaaksi tavaksi ylläpitää koko finanssialan vastustuskykyä kyberhyökkäyksiä vastaan. OP Ryhmässä kyberturvallisuutta on kehitetty pitkäjänteisesti huomioiden kyberriskit sekä ulkoisen uhkakuvan jatkuva muutos. Toiminnan korkea laatu varmistetaan jatkuvalla harjoittelulla ja toiminnan testaamisella, osaamisen ylläpitämisellä ja riittävällä resurssoinnilla. Torjuttujen hyökkäysten ja järjestelmiin liittyvien haavoittuvuuksien analysointi on osoittanut, että osaamisen, prosessien ja teknologioiden yhdistetty reagoit nopeus ja torjuntakyky ovat OP Ryhmässä vahvoja.

OP Ryhmä jatkaa kyberturvallisuuden kokonaisvaltaista kehittämistä ja korkean toimintakykynsä ylläpitoa systemaattisesti. OP Ryhmän, finanssialan ja viranomaisten varautumisesta huolimatta kyberhyökkäysten ja muiden operaatioiden riski on edelleen kohonneella tasolla.

Finanssivalvonnan 4.4.2023 aloittama tarkastus rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä OP Vähittäisasiakkaat Oyj:ssä valmistui huhtikuussa 2024. Tarkastus kohdistui luottokorttiasiakkaiden Euroopan talousalueen ulkopuolisiin korkean riskin valtioihin liittyvään tehostetun tuntemisvelvollisuuden noudattamiseen ja siihen liittyviin menettelyihin. Korkean riskin mailla tarkoitetaan tässä Euroopan komission määrittelemiä valtioita, joiden rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämis- tai selvittelyjärjestelmässä on puutteita. Finanssivalvonnan havainnot koskivat yhtiön toimintaa vuonna 2022. OP Vähittäisasiakkaat Oyj on korjannut prosesseissa olleet keskeiset puutteet jo tarkastuksen aikana.

Katsauskauden lopussa OP Ryhmän keskusyhteisössä talousrikollisuuden torjunnan parissa työskenteli noin 500 asiantuntijaa. Lisäksi osuuspankkien ja OP Ryhmän muiden yhtiöiden henkilöstö on tärkeässä roolissa talousrikollisuuden torjunnassa.

Katsauskaudella OP Ryhmän operatiivisten riskien toteutumien taso pysyi maltillisena. Operatiivisista riskeistä aiheutui OP Ryhmälle 3 miljoonan euron (3) kulut. Muiden riskien riskiprofilia käydään läpi tarkemmin liiketoiminnoittain.

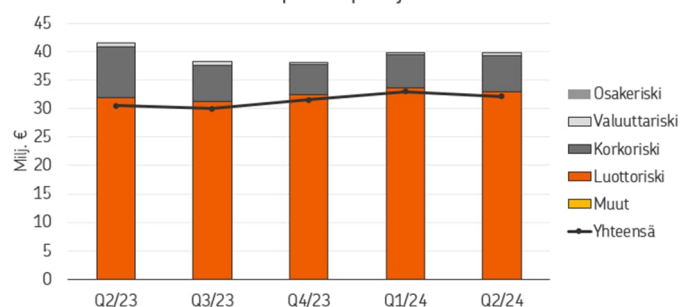
Osuuspankit ja Yrityspankki

Pankkitoiminnan keskeiset riskit ovat asiakasliiketoiminnasta syntyvä luottoriski sekä markkinariskit.

Pankkitoiminnan luottoriskiasema säilyi vakaana ja riskitasoltaan maltillisena sekä luottokannan yleinen laatu hyvänä. Rakentamisen ja kiinteistösektorin tilanne heikkeni vuoden 2023 aikana, ja näiden toimialojen asiakkaiden tilanne säilyi myös haasteellisena vuoden 2024 ensimmäisellä vuosipuoliskolla.

Yrityspankin sijoitusten markkinariskiä mittaava VaR-tunnusluku oli katsauskauden lopussa 32 miljoonaa euroa (32). VaR-tunnusluku sisältää pankkitoiminnan joukkovelkakirjalainasijoitukset, niiden korkoriskiä suojaavat johdannaiset sekä rahamarkkinapaperisijoitukset. Omaisuuslajijakaumaan ei tehty merkittäviä muutoksia katsauskaudella.

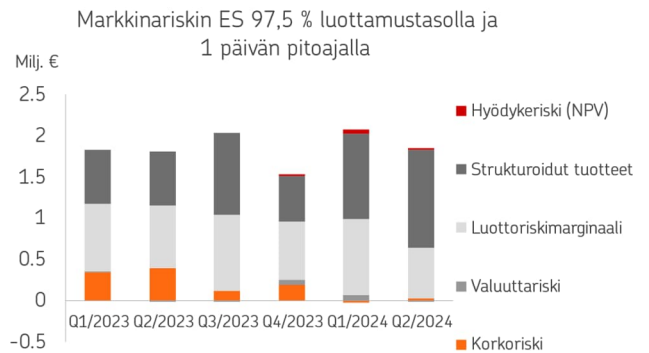
Yrityspankin markkinariskin VaR 95 % luottamustasolla ja 10 päivän pitoajalla

Markets-toiminnan markkinariskiä mittaava stressattu Expected Shortfall (ES) -luku pysyi alhaisella tasolla toisella vuosineljänneksellä ja oli 1,8 miljoonaa euroa katsauskauden lopussa.

OP Ryhmässä hallinnoitavien talletussuojan piiriin kuuluvien talletusten yhteismäärä katsauskauden lopussa oli 45,0 miljardia euroa (44,2) mikä vastaa 59,8 prosenttia talletuksista (59,3). Talletussuojarahastosta korvataan enintään 100 000 euroa yhtä OP Ryhmän asiakasta kohden.

Lainanhoitojoustot ja järjestämättömät saamiset

	Terveet lainanhoitojoustot (brutto)		Järjestämättömät saamiset (brutto)		Ongelmasaamiset (brutto)		Tappiota koskeva vähennyserä		Ongelmasaamiset (netto)	
	30.06. 2024	31.12. 2023	30.06. 2024	31.12. 2023	30.06. 2024	31.12. 2023	30.06. 2024	31.12. 2023	30.06. 2024	31.12. 2023
Yli 90 pv erääntyneet saamiset, mrd. €			0,69	0,59	0,69	0,59	0,24	0,21	0,45	0,38
Todennäköisesti maksamatta jäävät saamiset, mrd. €			1,14	1,37	1,14	1,37	0,18	0,21	0,96	1,16
Lainanhoitojoustosaamiset, mrd. €	3,62	3,33	1,59	1,45	5,21	4,78	0,25	0,20	4,95	4,59
Yhteensä, mrd. €	3,62	3,33	3,42	3,41	7,04	6,74	0,67	0,61	6,36	6,13

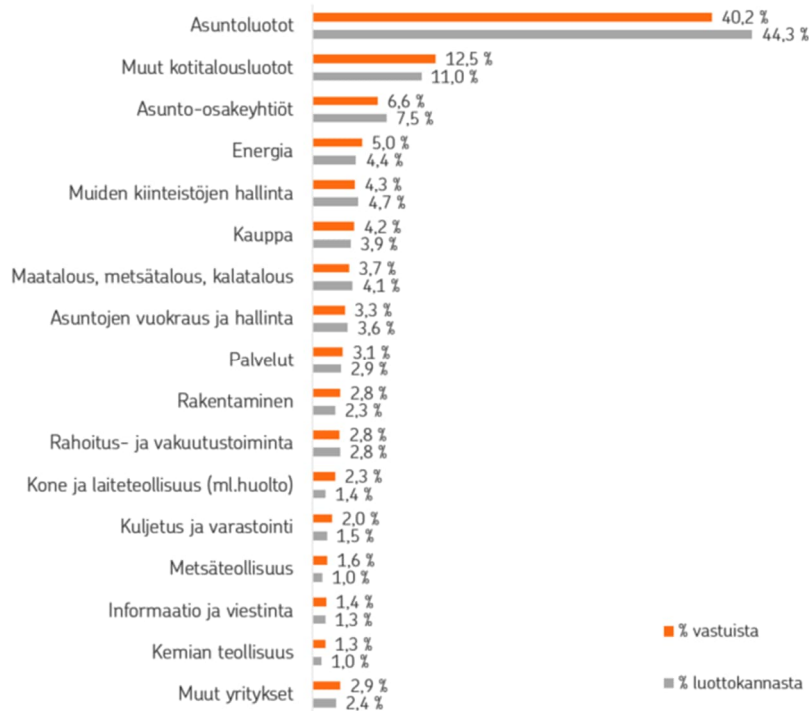

Tunnuslukuja	OP Ryhmä		Osuuspankit		Yritys pankit	
	30.06. 2024	31.12. 2023	30.06. 2024	31.12. 2023	30.06. 2024	31.12. 2023
Ongelmasaamiset vastuista, %	6,15	5,81	7,17	7,30	3,87	2,52
Järjestämättömät saamiset vastuista, %	2,99	2,94	3,34	3,25	2,21	2,23
Terveet lainanhoitojoustosaamiset vastuista, %	3,16	2,87	3,83	4,06	1,66	0,29
Terveet lainanhoitojoustosaamiset ongelmasaamisista, %	51,4	49,5	53,5	55,6	43,0	11,5
Tappiota koskeva vähennyserä (saamiset asiakkailta) ongelmasaamisista, %	13,8	13,7	11,2	10,4	24,4	34,8

Yhdenkään asiakkaan asiakasriski ei vähennyserien jälkeen ylittänyt kymmentä prosenttia OP Ryhmän Tier1-omista varoista.

Vastuiden ja luottokannan jakautuminen

Vastuiden ja luottokannan jakautuminen toimialoittain

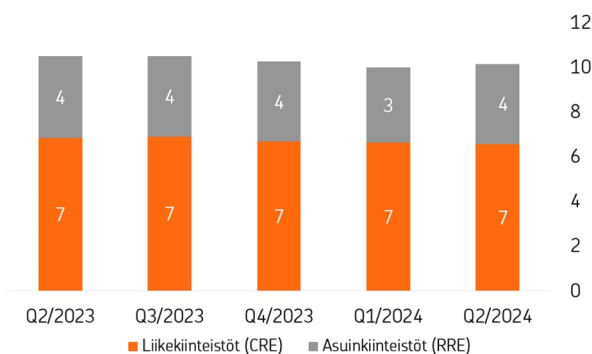
Kuvassa esitetään OP Ryhmän vastuiden ja luottojen jakautuminen toimialoittain prosentteina katsauskauden lopussa.

Alla on tarkemmin kuvattu OP Ryhmän kiinteistötoimialan vastuiden kehitys ja jakauma kiinteistötyypeittäin. Muuttuneen korkoympäristön myötä riskin on tunnistettu kasvaneen kiinteistötoimialalla. Yllä olevassa kuvaajassa kiinteistötoimialan vastuut sisältyvät pääosin eriin muiden kiinteistöjen hallinta sekä asuntojen vuokraus ja hallinta.

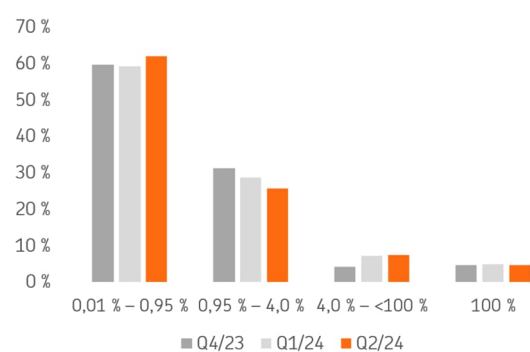
OP Ryhmän kiinteistötoimialan vastuut olivat yhteensä 8,9 prosenttia (8,9) kaikista vastuista katsauskauden lopussa. Kiinteistötoimialan vastuut on hyvin hajautettu eri kiinteistötyyppien välillä. Suurin kiinteistötyyppi on liikekiinteistöt, johon kuuluu muun muassa toimistot. Katsauskauden lopussa OP Ryhmän kiinteistöportfoliosta 64,0 prosenttia (63,0) oli Yrityspankissa ja 36,0 prosenttia Osuuspankeissa (37,0).

Järjestämättömiä saamia kiinteistötoimialan vastuista oli 4,72 prosenttia (4,63) kesäkuun lopussa.

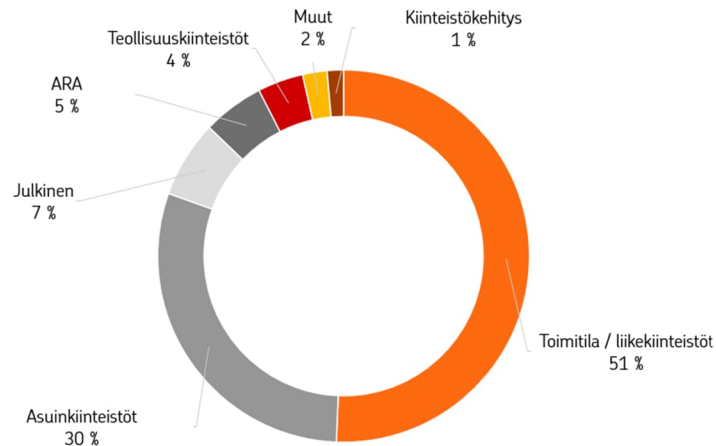
Liike- ja asuinkiinteistöjen vastuut, mrd. €

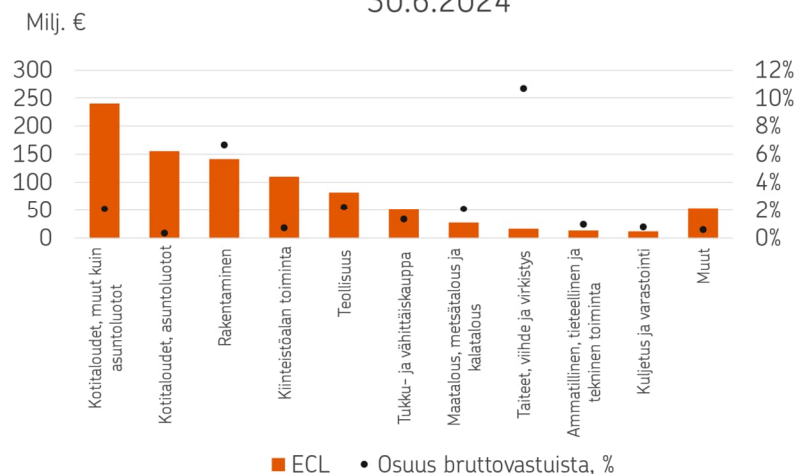
Kiinteistötoimijoiden maksukyvyttömyyden todennäköisyyden jakauma

Kiinteistötoimialan vastuiden jakautuminen eri kiinteistötyyppien välillä

Tappiota koskeva vähennyserä toimialoittain 30.6.2024

Kuvassa esitetään eri toimialojen tappiota koskeva vähennyserä katsauskauden lopussa 30.6.2024 ja tappiota koskevan vähennyserän prosenttiosuus toimialan kokonaisvastuista katsauskauden lopussa. Taulukon esittämistapaa on päivitetty vuoden 2024 alussa.

Korkoriski

Osuuspankkien rahoitustaseen korkoriski mitattuna yhden prosenttiyksikön koron nousun vaikutuksena korkokatteeseen oli 93 miljoonaa euroa (254) ja yhden prosenttiyksikön laskun vaikutuksena oli -96 miljoonaa euroa (-257) keskimäärin vuodessa. Korkotuloriski lasketaan yhden vuoden aikaperiodille jakamalla kolmen seuraavan vuoden korkotuloriskin summa kolmella.

Yrityspankin rahoitustaseen korkoriski mitattuna yhden prosenttiyksikön koron nousun vaikutuksena korkokatteeseen oli 25 miljoonaa euroa (17) ja yhden prosenttiyksikön laskun vaikutuksena oli -25 miljoonaa euroa (-17) keskimäärin vuodessa.

Vakuutus

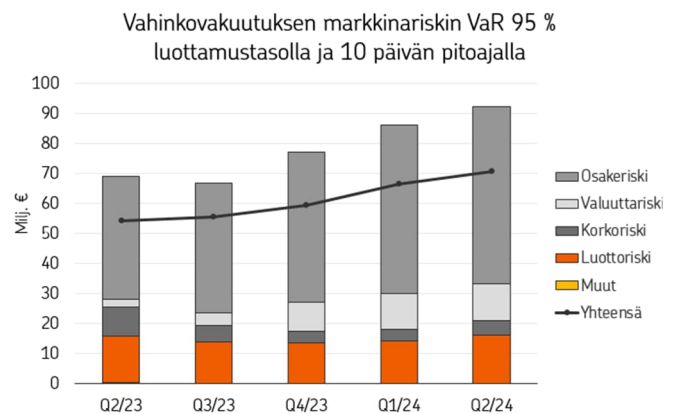
Vahinkovakuutus

Vahinkovakuutuksen keskeiset riskit ovat vahinkokehitykseen liittyvät vakuutustekniset riskit, vakuutus sopimusvelan katteena olevien sijoitusten markkinariskit, eläkeuotoisen vakuutus sopimusvelan edunsaajien eliniän odotteen ennakoitua nopeampi kasvu sekä vakuutus sopimusvelan arvostamisessa käytetty korkotas.

Pitkäikäisyys eli kuolevuuden aleneminen vaikuttaa eläkekantojen korvauksiin kasvattavasti. Kuolevuus oletusten viiden prosentin aleneminen vaikuttaisi vakuutus sopimusvelkaan vuositasolla 15 miljoonaa euroa (15). Vakuutus sopimusvelan arvostamisessa käytetyn korkotason laskeminen yhdellä prosenttiyksiköllä vaikuttaisi vakuutus sopimusvelkaan vuositasolla 173 miljoonaa euroa (176).

Vahinkovakuutuksen vakuutusteknisissä riskeissä ei tapahtunut merkittäviä muutoksia katsauskaudella. Vahinkovakuutuksen merkittäviä markkinariskejä ovat osakeriski ja markkinakorkojen laskun vakuutus sopimusvelan arvoa ja pääomavaadetta nostava vaikutus.

Markkinariskiä mittaava VaR-tunnusluku oli katsauskauden lopussa 71 miljoonaa euroa (59). Markkinariskitason nousun taustalla oli osakeriskin nousu. VaR-tunnusluku sisältää yhtiön sijoitustaseen mukaan lukien sijoitukset, vakuutus sopimusvelan ja vakuutus sopimusvelan korkoriskiä suojaavat johdannaiset.

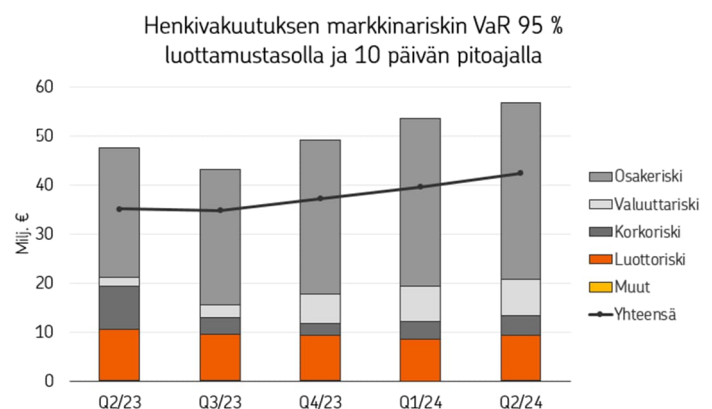
Henkivakuutus

Henkivakuutuksen keskeisimmät riskit ovat henkivakuutuksen sijoitusomaisuuden markkinariskit, vakuutus sopimusvelan arvostamisessa käytetty korkotas, vakuutettujen kuolevuuskehityksessä tapahtuvat muutokset sekä asiakaskäyttäytymismuutoksista syntyvä raukeamisriski.

Pitkäikäisyys eli kuolevuuden aleneminen vaikuttaa eläkekantojen korvauksiin kasvattavasti. Kokonaisuudessaan kuolevuus oletusten viiden prosentin aleneminen vaikuttaisi eläkeuotoisten kantojen vakuutus sopimusvelkaan vuositasolla 22 miljoonaa euroa (22). Riskihenkivakuutuskannoissa kuolevuuden kasvu puolestaan aiheuttaa korvausvaateiden kasvua. Kokonaisuudessaan viiden prosentin kuolevuus oletusten kasvu vaikuttaisi riskihenkivakuutuskannassa vakuutus sopimusvelkaan vuositasolla 18 miljoonaa euroa (21). Vakuutus sopimusten raukeavuuden kasvu 10 prosenttia vaikuttaisi vuositasolla vakuutus sopimusvelkaan 51 miljoonaa euroa (58). Vakuutus sopimusvelan arvostamisessa käytetyn korkotason laskeminen yhdellä prosenttiyksiköllä vaikuttaisi vakuutus sopimusvelkaan vuositasolla 211 miljoonaa euroa (177).

Eriytettyjen vakuutuskantojen sijoitusriskejä ja asiakaskäyttäytymisen muutokseen liittyviä riskejä on puskuroitu. Puskuri riittää kattamaan merkittävän negatiivisen sijoitusomaisuuden tuoton eriytetyille kannoille, minkä jälkeen OP Ryhmä kantaa kantojen riskit. Puskurit olivat yhteensä 248 miljoonaa euroa (245) katsauskauden lopussa.

Henkivakuutuksen sijoitustaseen markkinariskitaso nousi katsauskaudella. Markkinariskitason nousun taustalla oli osakeriskin nousu. Markkinariskiä mittaava VaR-tunnusluku oli katsauskauden lopussa

42 miljoonaa euroa (37). VaR-tunnusluku sisältää henkivakuutuksen sijoitustaseen mukaan lukien sijoitukset, vakuutus sopimusvelan ja vakuutus sopimusvelan korkoriskiä suojaavat johdannaiset. Laskenta ei huomioi henkivakuutuksen eriytettyjen kantojen markkinariskejä, niitä puskuroivia varoja tai asiakashyvytyksiä.

Ryhmätoiminnot

Ryhmätoiminnot-segmentin keskeiset riskit ovat likviditeettireservin luotto- ja markkinariskit sekä likviditeettiriskit. Merkittävin markkinariskitekijä on luottoriskimarginaalien muutosten vaikutus likviditeettireserviin sisältyvien saamistodistusten arvoon.

OP Ryhmän rahoitusasema ja maksuvalmius ovat vahvat. Katsauskaudella laskettiin liikkeeseen pitkäaikaisia joukkovelkakirjalainoja yhteensä 1,8 miljardia euroa (3,3).

OP Ryhmän pitkäaikaisen rahoituksen riittävyttä seurataan muun muassa rakenteellista rahoitusriskiä mittaavalla NSFR-suhdeluvulla. Sääntelyn mukaan NSFR-suhdeluvun on oltava vähintään 100 prosenttia. OP Ryhmän NSFR-suhdeluku oli 130 prosenttia (130) katsauskauden lopussa.

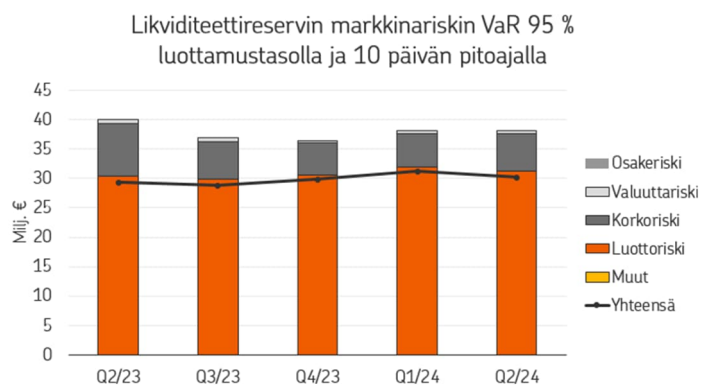
Likviditeettireservin markkinariskiä mittaava VaR-tunnusluku oli katsauskauden lopussa 30 miljoonaa euroa (30). VaR-tunnusluku sisältää likviditeettireservin joukkovelkakirjalainasijoitukset, niiden korkoriskiä suojaavat johdannaiset sekä rahamarkkinapaperisijoitukset. Omaisuuslajijakaumassa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia.

OP Ryhmä turvaa maksuvalmiutensa likviditeettireservillä, joka muodostuu pääasiassa talletuksista keskuspankkiin ja keskuspankkirahoituksen vakuudeksi kelpaavista saamisista. Likviditeettireservi riittää kattamaan lyhyen aikavälin rahoitustarpeen tiedossa olevien ja ennakoitujen maksuvirtojen sekä likviditeettistressiskenaarion osalta.

OP Ryhmän maksuvalmiutta ja likviditeettireservin riittävyttä seurataan muun muassa maksuvalmiusvaatimusta mittaavalla LCR-suhdeluvulla. Sääntelyn mukaan LCR-suhdeluvun on oltava vähintään 100 prosenttia. OP Ryhmän LCR-suhdeluku oli 193 prosenttia (199) katsauskauden lopussa.

Likviditeettireservi

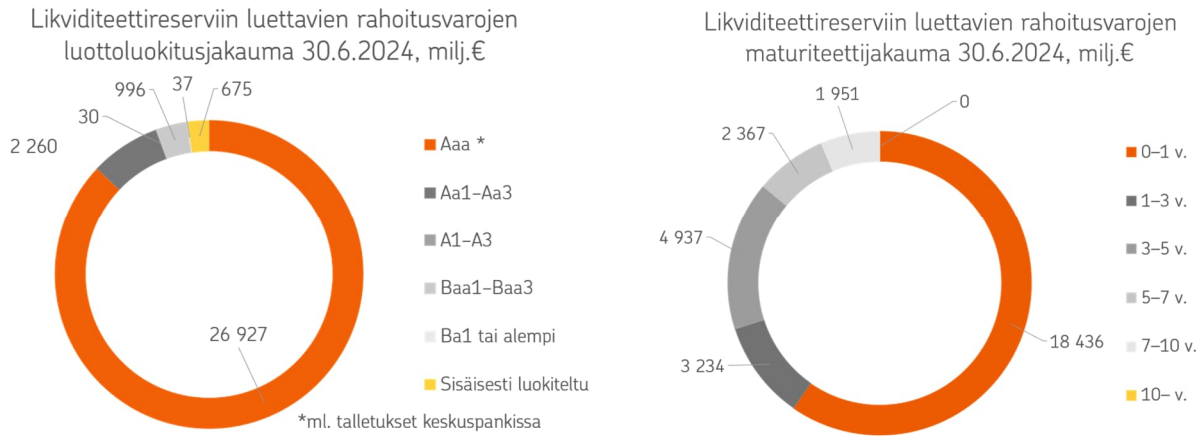
Mrd. €	30.6.2024	31.12.2023	Muutos, %
Talletukset keskuspankissa	17,2	19,6	-12,3
Vakuuskelpoiset saamistodistukset	12,3	11,8	4,6
Vakuuskelpoiset lainasaamiset	0,8	1,1	-28,6
Yhteensä	30,2	32,4	-3,6
Ei-vakuuskelpoiset saamiset	0,7	0,7	6,1
Likviditeettireservi markkina-arvoin	29,7	33,1	-3,4
Vakuuden aliarvostus (Haircut)	-0,7	-0,7	-
Likviditeettireservi vakuusarvoin	30,2	32,3	-3,4

Likviditeettireservi sisältää hyvän luottoluokituksen omaavien valtioiden, kuntien, rahoituslaitosten ja yritysten liikkeeseen laskemia saamistodistuksia, arvopaperistettuja saamisia ja vakuuskelpoisia lainasaamisia. Likviditeettireservissä oli katsauskauden päättyessä kirjanpitoarvoltaan 1 509 (629) miljoonalla eurolla jaksotettuun

hankintamenoon luokiteltuja muiden kuin OP Ryhmän liikkeeseen laskemia joukkovelkakirjoja. Näiden joukkovelkakirjojen käypä arvo oli 1 506 (647) miljoonaa euroa. Taulukossa likviditeettireservistä joukkovelkakirjalainat on arvostettu käypään arvoon.

Luottoluokitukset

Luottoluokitukset 30.6.2024

Luokituslaitos	OP Yrityspankki Oyj				Pohjola Vakuutus Oy	
	Lyhyt varainhankinta	Näkymä	Pitkä varainhankinta	Näkymä	Luottoluokitus	Näkymä
Standard & Poor's	A-1+	-	AA-	Vakaa	A+	Vakaa
Moody's	P-1	Vakaa	Aa3	Vakaa	A2	Vakaa

OP Yrityspankki Oyj:llä ja Pohjola Vakuutus Oy:llä on luottoluokitukset Standard & Poor's:sta ja Moody's:sta. OP Yrityspankin luottokelpoisuutta arvioidessaan luottoluokituslaitokset ottavat huomioon koko OP Ryhmän taloudellisen aseman. Luottoluokitukset eivät ole muuttuneet vuoden 2024 aikana.

Segmenttien tulos

OP Ryhmän liiketoimintasegmentit ovat Osuuspankit-segmentti (aiemmin Vähittäispankki-segmentti) (pankkitoiminnan henkilö- ja pk-yrityksiä asiakkaat), Yrityspankki (pankkitoiminnan yritys- ja instituutioasiakkaat) ja Vakuutus (vakuutusasiakkaat). Liiketoimintasegmentteihin kuulumaton toiminta esitetään segmentissä Ryhmätoiminnot. Segmenttiraportointi laaditaan noudattaen OP Ryhmän tilinpäätöksen laatimisperiaatteita. Vähittäispankki-segmentin nimi muuttui Osuuspankit-segmentiksi vuoden 2024 ensimmäisellä vuosineljänneksellä. Segmentin englanninkielistä nimeä ei muutettu.

Osuuspankit-segmentti

- Liikevoitto kasvoi 685 miljoonaan euroon (524) ja kulu-tuotto-suhde parani 48,4 prosenttiin (53,2).
- Tuotot kasvoivat 11,3 prosenttia 1 428 miljoonaan euroon. Asiakasliiketoiminnan tuotot kasvoivat yhteensä 11,5 prosenttia: korkokate kasvoi 21,8 prosenttia 1 092 miljoonaan euroon ja nettopalkkiotuotot laskivat 15,3 prosenttia 305 miljoonaan euroon. Nettopalkkiotuottojen laskuun vaikuttivat omistaja-asiakkaiden kuukausimaksuttomat päivittäiset pankkipalvelut lokakuusta 2023 lähtien.
- Saamisten arvonalentumiset laskivat 52 miljoonaan euroon (76). Järjestämättömät saamiset (brutto) olivat 3,3 prosenttia (3,2) vastuista.
- Kulut kasvoivat 1,1 prosenttia 691 miljoonaan euroon. Henkilöstökulut kasvoivat 8,3 prosenttia 270 miljoonaan euroon ja liiketoiminnan muut kulut laskivat 2,2 prosenttia 403 miljoonaan euroon.
- OP-bonukset omistaja-asiakkaille kasvoivat 12,8 prosenttia 116 miljoonaan euroon (103).
- Luottokanta laski vuodessa 1,0 prosenttia 70,4 miljardiin euroon. Talletuskanta oli viime vuoden tasolla 62,9 miljardia euroa.
- Merkittävimmät kehityspanostukset kohdistuivat anto- ja ottolainausjärjestelmien uudistukseen. Perusjärjestelmä uudistusten lisäksi panostukset kohdistuvat muun muassa luottoriskienhallinnan kehityskohteiden edistämiseen ja itsepalvelukanavien sekä asiakkuudenhallinnan järjestelmien kehitystyöhön.

Avainlukuja

Milj. €	1–6/2024	1–6/2023	Muutos, %	1–12/2023
Korkokate**	1 092	896	21,8	2 041
Saamisten arvonalentumiset	-52	-76	-32,0	-173
Nettopalkkiotuotot**	305	361	-15,3	686
Tuotot sijoitustoiminnasta	-5	-2	-	-29
Liiketoiminnan muut tuotot	35	28	27,2	61
Henkilöstökulut	-270	-249	8,3	-500
Poistot ja arvonalentumiset	-18	-22	-18,5	-57
Liiketoiminnan muut kulut	-403	-412	-2,2	-806
Liikevoitto	685	524	30,7	1 223
Tuotot yhteensä**	1 428	1 283	11,3	2 759
Kulut yhteensä	-691	-683	1,1	-1 363
Kulu-tuotto-suhde, %**	48,4	53,2	-4,8*	49,4
Järjestämättömät saamiset vastuista, %	3,3	3,0	0,3*	3,2
Saamisten arvonalentumiset luotto- ja takaukskannasta, %	0,15	0,21	-0,07*	0,24
Koko pääoman tuotto (ROA), %	1,15	0,85	0,29*	0,99
Koko pääoman tuotto ilman OP-bonuksia, %	1,34	1,02	0,32*	1,17

Milj. €	1–6/2024	1–6/2023	Muutos, %	1–12/2023
Nostetut asuntoluotot	2 416	2 753	-12,2	5 569
Nostetut yritysluotot	835	1 062	-21,3	1 996
Välitetyt asunto- ja kiinteistökaupat, kpl	3 938	4 163	-5,4	8 932
Mrd. €	30.6.2024	30.6.2023	Muutos, %	31.12.2023
Luottokanta				
Asuntoluotot	41,6	41,9	-0,7	41,9
Yritysluotot	7,4	8,1	-8,2	7,9
Asuntoyhteisöt***	8,7	8,8	-0,9	8,6
Muut yritys- ja yhteisöluotot	4,3	4,0	9,2	4,2
Muut kuluttajaluotot	8,4	8,5	-0,7	8,4
Luottokanta yhteensä	70,4	71,2	-1,0	70,9
Takauskanta	1,0	1,0	-1,1	1,0
Muut vastuut	7,6	8,2	-7,3	7,6
Talletukset				
Käyttö- ja maksuliiketalletukset	36,8	39,8	-7,5	36,8
Sijoitustalletukset	26,1	23,1	12,9	24,4
Talletukset yhteensä	62,9	62,9	0,0	61,2

* Suhdeluvun muutos, prosenttiyksikköä.

** Aiemmin tuloslaskelmalla omalla rivillään esitetyt OP-bonukset omistaja-asiakkaille on jaettu OP-bonusten kertymisen perusteella korkotuottoihin ja korkokuluihin. Tuloslaskelmalla ei enää esitetä riviä "OP-bonukset omistaja-asiakkaille". Vertailukauden tiedot on oikaistu. Muutoksesta kerrotaan tarkemmin puolivuositiedossa 1. Laatimisperiaatteet sekä laatimisperiaatteiden ja esittämisen muutokset.

*** Asuntoyhteisöluotot sisältää asunto-osakeyhtiöt ja asuntosijoitusyhtiöt

OP Ryhmän Osuuspankit-segmentti (aiemmin Vähittäispankki-segmentti) muodostuu henkilö- ja pk-yritysassiakkaiden pankkitoiminnasta ja varallisuudenhoidosta osuuspankeissa ja keskusyhteisökonserneissa OP-Asuntoluottopankki Oyj:ssä ja OP Vähittäisasiakkaat Oyj:ssä.

Luottokanta laski vuodessa 1,0 prosenttia 70,4 miljardiin euroon. Asuntoluottokanta laski 0,7 prosenttia 41,6 miljardiin euroon. Hiljaisena jatkuneen asuntolainamarkkinan seurauksena asuntoluottoja nostettiin 12,2 prosenttia vertailukautta vähemmän, yhteensä 2,4 miljardia euroa. OP Kodin välittämien asunto- ja kiinteistökauppojen määrä väheni 5,4 prosenttia 3 938 kappaleeseen. Asuntoluottokannasta katsauskauden lopussa 78,9 prosenttia oli sidottuna 12 kuukauden euriboriin (85,3), 17,2 prosenttia lyhyempiin euriborkorkoihin (11,5) ja 3,9 prosenttia OP-prime-korkoon ja kiinteään korkoon (3,2). Yritysluottokanta laski 8,2 prosenttia 7,4 miljardiin euroon pk-yritysten heikkona jatkuneen investointihalukkuuden seurauksena. Asuntoyhteisöluottokanta laski 0,9 prosenttia 8,7 miljardiin euroon. Muut yritys- ja yhteisöluotot kasvoivat 9,2 prosenttia 4,3 miljardiin euroon ja muut kuluttajaluotot laskivat 0,7 prosenttia 8,4 miljardiin euroon.

Henkilöasiakkaiden asuntoluotoista oli katsauskauden lopussa korkosuojattu 34,1 prosenttia (34,4). Katsauskauden lopussa korkokatto leikkasi korkokustannuksia noin 153 000 asuntoluotossa, joiden yhteenlaskettu lainapääoma oli 13,3 miljardia euroa. Asiakkaiden saama taloudellinen nettohyöty korkokatoista oli katsauskaudella yhteensä 130 miljoonaa euroa.

Talletuskanta pysyi samalla tasolla vuoden takaiseen tilanteeseen nähden ollen 62,9 miljardia euroa. Käyttö- ja maksuliiketilitalletukset laskivat 7,5 prosenttia ja sijoitustalletukset kasvoivat 12,9 prosenttia.

OP Ryhmä lanseerasi vihreän lainan pk-yrityksille ja taloyhtiöille vuonna 2023. Vihreä laina tukee investointeja esimerkiksi energiatehokkaaseen rakentamiseen, uusiutuvaan energiaan ja vähäpäästöisen liikenteen infrastruktuuriin. Kesäkuun lopussa pk-yritysassiakkaiden vihreiden lainojen luottokanta oli 130 miljoonaa euroa (62).

OP Ryhmän asiakkaiden kiinnostus säästämiseen ja sijoittamiseen jatkui. OP Ryhmän sijoitusrahastot saivat 70 000 uutta osuudenomistajaa ja uusia säännöllisen rahastosäästämisen sopimuksia avattiin 84 000 kappaletta katsauskaudella. OP Ryhmän sijoitusrahastoilla oli yli 1,34 miljoonaa osuudenomistajaa katsauskauden lopussa. Aktiivisten osakeasiakkaiden määrä kasvoi vertailukaudesta 29,0 prosenttia. Osakekaupankäynnin toteutuneiden toimeksiantojen määrä oli 22,2 prosenttia vertailukautta suurempi.

OP Ryhmä korotti vuodelta 2024 kertyviä OP-bonuksia omistaja-asiakkailleen 40 prosentilla vuoden 2022 tasoon verrattuna. Vuonna 2024 OP-bonuksia maksetaan yhteensä arviolta yli 300 miljoonaa euroa. Omistaja-asiakkaat saavat myös päivittäiset pankkipalvelut ilman maksua vuoden 2024 loppuun saakka. Tämän edun arvo vuodelta 2024 on arviolta 88 miljoonaa euroa.

OP Ryhmän mobiilimaksusovellus Pivo poistuu käytöstä 4.9.2024. Pivo lanseerattiin vuonna 2013, ja sitä ovat voineet käyttää kaikkien pankkien asiakkaat. Jatkossa OP Ryhmä panostaa OP-mobiiliin ja sen mobiilimaksuominaisuuksien kehittämiseen.

Kesäkuussa OP Ryhmä laajensi mobiilimaksupalvelujaan Samsung Pay ja Garmin Pay -palvelujen pariin. Mobiilimaksamisen suosio on kasvussa, 18–25-vuotiaista korttiasiakkaista jo liki puolet hyödyntää mobiilimaksamisen palveluja. Uusien lisäyksien ohella OP Ryhmän asiakkailla on mobiilimaksuvaihtoehtoina käytettävissä Apple Pay, Google Pay ja Siirto.

OP Ryhmä ja Nordea perustavat yhteisyrityksen, jonka tavoitteena on ratkaista maksamisen haasteita. Suunnitelmiana on kehittää sekä kuluttajia että yrityksiä hyödyttäviä ratkaisuja puhelinnumeron avulla tapahtuvaan maksamiseen ja e-laskujen hallinointiin. Ratkaisu rakennetaan avoimeksi muillekin markkinatoimijoille. Tavoitteena on käynnistää yrityksen toiminta vuoden 2024 aikana. Toteutuakseen järjestely edellyttää kilpailuviranomaisen hyväksynnän.

Katsauskaudella merkittävimmät kehityspanostukset kohdistuivat anto- ja ottolainausjärjestelmien uudistukseen. Uudistuksella tavoitellaan perusjärjestelmien modernisointia ja tehokkaampaa toimintaa. Perusjärjestelmä uudistusten lisäksi panostukset kohdistuvat muun muassa luottoriskienhallinnan kehityskohteiden edistämiseen ja itsepalvelukanavien sekä asiakkuudenhallinnan järjestelmien kehitystyöhön.

Osuuspankkeja oli katsauskauden lopussa 101. Vuoden 2023 lopussa osuuspankkeja oli 102. Osuuspankkien yhdistymishankkeita on vireillä eri puolilla Suomea.

Katsauskauden tulos

Osuuspankit-segmentin liikevoitto oli 685 miljoonaa euroa (524). Tuotot kasvoivat 11,3 prosenttia 1 428 miljoonaan euroon. Korkokate kasvoi 21,8 prosenttia 1 092 miljoonaan euroon. Markkinakorkojen kehitys kasvatti edelleen korkokatetta. Marraskuun 2023 alusta alkaen omistaja-asiakkaat ovat saaneet käyttötileillä oleville talletuksilleen korkoa 0,25 prosenttia.

Nettopalkkiotuotot laskivat 15,3 prosenttia 305 miljoonaan euroon. Nettopalkkiotuottojen laskuun vaikuttivat omistaja-asiakkaiden kuukausimaksuttomat päivittäiset pankkipalvelut lokakuusta 2023 lähtien.

Saamisten arvonalentumiset laskivat 52 miljoonaan euroon (76). Katsauskaudella lopullisia nettoluottotappioita kirjattiin 21 miljoonaa euroa (15). Järjestämättömät saamiset olivat 3,3 prosenttia (3,2) vastuista.

Kulut kasvoivat 1,1 prosenttia 691 miljoonaan euroon. Henkilöstökulut kasvoivat 8,3 prosenttia 270 miljoonaan euroon. Kasvuun vaikuttivat henkilöstömäärän kasvu sekä palkankorotukset. Liiketoiminnan muut kulut pienentyivät 2,2 prosenttia 403 miljoonaan euroon. Viranomaismaksut laskivat 31 miljoonaa euroa. EU:n yhteinen kriisiratkaisuneuvosto (Single Resolution Board, SRB) ei kerää pankeilta vakausmaksuja vuodelta 2024. Osuuspankit-segmentti maksoi vakausmaksuja vuonna 2023 yhteensä 32 miljoonaa euroa.

Poistot ja arvonalentumiset laskivat vertailukaudesta 18,5 prosentilla 18 miljoonaan euroon.

OP-bonukset omistaja-asiakkaille kasvoivat 12,8 prosenttia 116 miljoonaan euroon vuoden 2024 korotetun bonuskertymän ansiosta. OP-bonukset omistaja-asiakkaille sisältyvät OP-bonusten kertymisen perusteella tuloslaskelman korkotuottoihin ja korkokuluihin.

Yrityspankki

- Liikevoitto nousi 275 miljoonaan euroon (219) ja kulu-tuotto-suhde parani 37,1 prosenttiin (43,7).
- Tuotot kasvoivat 461 miljoonaan euroon (430). Korkokate kasvoi 14,8 prosenttia 328 miljoonaan euroon (285), nettopalkkiotuotot laskivat 4,2 prosenttia 99 miljoonaan euroon (103) ja tuotot sijoitustoiminnasta laskivat 34,3 prosenttia 19 miljoonaan euroon (30).
- Saamisten arvonalentumiset olivat 16 miljoonaa euroa (23). Järjestämättömät saamiset (brutto) olivat 2,2 prosenttia (2,2) vastuista.
- Kulut laskivat 171 miljoonaan euroon (188). Henkilöstökulut kasvoivat 3,3 prosenttia 55 miljoonaan euroon (54) ja liiketoiminnan muut kulut laskivat 13,0 prosenttia 115 miljoonaan euroon (132).
- Luottokanta laski vuodessa 0,3 prosenttia 27,4 miljardiin euroon ja talletukset kasvoivat vuodessa 19,7 prosenttia 12,9 miljardiin euroon. Yrityspankki-segmentin hallinnoitavat varat kasvoivat vuodessa 9,1 prosenttia 79,7 miljardiin euroon.
- Merkittävimmät kehityspanostukset kohdistuivat asiakkuudenhallinnan, maksamisen järjestelmien, peruspankkijärjestelmän uudistamiseen ja rahastojen hallinnointiprosessien kehitystyöhön.

Avainlukuja

Milj. €	1–6/2024	1–6/2023	Muutos, %	1–12/2023
Korkokate	328	285	14,8	591
Saamisten arvonalentumiset	-16	-23	-32,1	-96
Nettopalkkiotuotot**	99	103	-4,2	192
Tuotot sijoitustoiminnasta	19	30	-34,3	53
Liiketoiminnan muut tuotot	16	12	28,3	21
Henkilöstökulut	-55	-54	3,3	-104
Poistot ja arvonalentumiset	-1	-2	-69,6	-3
Liiketoiminnan muut kulut	-115	-132	-13,0	-247
Liikevoitto	275	219	25,4	408
Tuotot yhteensä**	461	430	7,3	858
Kulut yhteensä	-171	-188	-9,0	-354
Kulu-tuotto-suhde, %**	37,1	43,7	-6,6*	41,3
Järjestämättömät saamiset vastuista, %	2,2	1,7	0,5*	2,2
Saamisten arvonalentumiset luotto- ja takauskannasta, %	0,10	0,15	-0,05*	0,31
Koko pääoman tuotto (ROA), %	1,32	1,01	0,31*	0,93
Koko pääoman tuotto ilman OP-bonuksia, %	1,39	1,07	0,32*	0,99

Mrd. €	30.6.2024	30.6.2023	Muutos, %	31.12.2023
Luottokanta				
Yritysluotot	19,8	19,4	2,2	20,4
Asuntoyhteisöt***	2,0	2,1	-4,0	2,0
Muut kuluttajaluotot	3,4	3,0	11,9	3,2
Muut luotot	2,2	3,0	-26,1	2,3
Luottokanta yhteensä	27,4	27,4	-0,3	28,1
Takauskanta	2,8	3,0	-5,9	3,2
Muut vastuut	5,4	5,9	-8,7	5,7
Talletukset	12,9	10,7	19,7	13,8
Hallinnoitavat varat (brutto)				
Sijoitusrahastot	32,7	28,8	13,5	30,0
Instituutioasiakkaat	37,8	35,5	6,6	35,9
Private Banking	9,2	8,8	4,4	8,8
Hallinnoitavat varat (brutto) yhteensä	79,7	73,1	9,1	74,7
Milj. €	1–6/2024	1–6/2023	Muutos, %	1–12/2023
Nettomyynti				
Private Banking -asiakkaat	56	113	-50,1	174
Instituutioasiakkaat	229	-100	-	-313
Nettomyynti yhteensä	286	13	-	-139

* Suhdeluvun muutos, prosenttiyksikköä.

** Aiemmin tuloslaskelmalla omalla rivillään esitetyt OP-bonukset omistaja-asiakkaille on vähennetty OP-bonusten kertymisen perusteella sijoitusrahastojen palkkiotuloista. Tuloslaskelmalla ei enää esitetä riviä "OP-bonukset omistaja-asiakkaille". Vertailukauden tiedot on oikaistu. Muutoksesta kerrotaan tarkemmin puolivuosisikatsauksen liitetiedossa 1. Laatimisperiaatteet sekä laatimisperiaatteiden ja esittämisen muutokset.

*** Asuntoyhteisöluotot sisältää asunto-osakeyhtiöt ja asuntosijoitusyhtiöt

OP Ryhmän Yrityspankki-segmentti muodostuu yritys- ja instituutioasiakkaiden pankkitoiminnasta sekä varallisuudenhoidosta. Segmentti sisältää OP Yrityspankki Oyj:n pankkitoiminnan, OP Varainhoito Oy:n, OP-Rahastoyhtiö Oy:n, OP Säilytys Oy:n ja OP Kiinteistösijoitus Oy:n.

Luottokanta laski vuodenvaihteesta 2,5 prosenttia 27,4 miljardiin euroon. Yritysten vähäiset käyttöpääomatarpeet ja investointihalukkuus supistivat luottokantaa. Kuluttajarahoituksen luottokanta kasvoi.

Talletuskanta laski vuodenvaihteesta 6,7 prosenttia 12,9 miljardiin euroon.

Yrityspankin panostukset kestävä talouden edistämiseen kasvattivat kestävä rahoituksen sitoumuskannan 7,8 miljardiin euroon (6,5). Kestävä rahoituksen kysyntä on jatkunut hyvänä ja yritykset ovat hyödyntäneet Yrityspankin kestävä rahoittamisen osaamista aktiivisesti.

Yrityspankin merkittävimmät kehityspanostukset kohdistuivat asiakkuudenhallinnan ja maksamisen järjestelmien kehitysohjelmaan. Uuden ryhmätasoisien asiakkuudenhallintajärjestelmän käyttöönotolla Yrityspankki tavoittelee parempaa asiakaskokemusta sekä laadukkaampaa ja tehokkaampaa toimintaa. Maksamisen perusjärjestelmien uudistamista ja asiointipalvelujen parantamista jatketaan edelleen. Varainhoidossa uudistetaan rahastojen hallinnointiprosesseja.

Varainhoidon nettomyynti oli 286 miljoonaa euroa (13). Yrityspankki-segmentin hallinnoitavat varat kasvoivat vuodenvaihteesta 6,8 prosenttia 79,7 miljardiin euroon (74,7). Hallinnoitavat varat sisälsivät 24,4 miljardia euroa OP Ryhmään kuuluvien yritysten varoja (23,2). Rahastojen hallinnoitavien varojen kehitys oli vahvaa myynnin ja positiivisen markkinakehityksen tukemana.

OP Yrityspankki Oyj lanseerasi toisen vuosineljänneksen aikana uuden osuuspankkien pk-yritysassiakkaille tarjottavan vakuudettoman käyttöpääomarahoituksen tuotteen, OP Yritysjoustop.

Kotimaisten joukkovelkakirjalainojen uusemissiomarkkina oli alkuvuonna aktiivinen. OP Yrityspankki Oyj toimi järjestäjänä yhdeksässä emissiossa.

OP Yrityspankki Oyj liittyi kesäkuussa jäseneksi Euribor-viitekorkoja hallinnoivaan paneeliin. Paneelissa on tällä hetkellä 19 merkittävää pankkia eri puolilta Eurooppaa. OP Yrityspankki täydentää kokoonpanoa, sillä paneelissa ei ole muita pohjoismaisia pankkeja. Euribor-viitekorkoja hallinnoi European Money Markets Institute (EMMI), joka vastaa viitekorkojen laskentaperiaatteista ja julkaisemisesta. Paneelin toimintamenetelmät ovat parhaillaan uudistumassa.

Katsauskauden tulos

Yrityspankki-segmentin liikevoitto oli 275 miljoonaa euroa (219). Kulu-tuotto-suhde oli 37,1 prosenttia (43,7). Korkokate kasvoi 14,8 prosenttia 328 miljoonaan euroon (285) markkinakorkojen nousun, marginaalikehityksen sekä segmenttien välisten allokoitimuutosten seurauksena. Saamisten arvonalentumiset olivat 16 miljoonaa euroa (23). Järjestämättömät saamiset olivat 2,2 prosenttia (2,2) vastuista. Yrityspankin nettopalkkiotuotot olivat 99 miljoonaa euroa (103).

Yrityspankki-segmentin nettopalkkiotuotot

Milj. €	1–6/2024	1–6/2023	Muutos, %
Sijoitusrahastot	46	53	-12,7
Omaisuudenhoito	21	11	83,9
Muut	32	39	-18,0
Yhteensä	99	103	-4,2

Tuotot sijoitustoiminnasta laskivat 19 miljoonaan euroon (30). Markkinamuutoksista johtuvat johdannaisten luotto- ja vastapuoliriskin (CVA) arvonmuutokset heikensivät tulosta 3 miljoonaa euroa (-2).

Henkilöstökulut kasvoivat 3,3 prosenttia 55 miljoonaan euroon. Kasvuun vaikuttivat henkilöstömäärän kasvu sekä palkankorotukset. Liiketoiminnan muut kulut laskivat 13,0 prosenttia 115 miljoonaan euroon. Viranomaismaksut laskivat 30 miljoonaa euroa. EU:n yhteinen kriisinhallintaneuvosto (Single Resolution Board, SRB) ei kerää pankeilta vakausmaksuja vuodelta 2024. Yrityspankki maksoi vakausmaksuja vuonna 2023 yhteensä 29 miljoonaa euroa.

Vakuutus

- Liikevoitto kasvoi 267 miljoonaan euroon (217).
- Vakuutuspalvelutulos oli 37 miljoonaa euroa (8). Tuotot sijoitustoiminnasta olivat 232 miljoonaa euroa (211).
- Vahinkovakuutuksen vakuutusmaksutulo kasvoi 3,3 prosenttia 1 184 miljoonaan euroon. Vahinkovakuutuksen yhdistetty kulusuhde heikkeni ja oli 100,4 prosenttia (97,6).
- Henkivakuutuksen sijoitussidonnaiset vakuutussäästöt kasvoivat 7,5 prosenttia vuodenvaihteesta 13,5 miljardiin euroon. Riskihenkivakuutuksen maksutulo kasvoi 6,1 prosenttia.
- Vahinkovakuutuksen sijoitusten tuotto käyvin arvoin oli 3,0 prosenttia (3,5) ja henkivakuutuksen 2,0 prosenttia (3,2).
- Kulut kasvoivat 287 miljoonaan euroon (261) ICT-kulujen kasvettua. Kehityspanostukset kohdistuivat perusjärjestelmä uudistuksiin sekä digitaalisten palvelujen kehittämiseen.

Avainlukuja

Milj. €	1–6/2024	1–6/2023	Muutos, %	1–12/2023
Vakuutusmaksutuotot	1 041	967	7,7	2 000
Vakuutuspalvelukulut	-1 005	-931	8,0	-1 824
Jälleenvakuutus sopimukset	1	-28	-	-95
Vakuutuspalvelutulos	37	8	367,6	81
Tuotot sijoitustoiminnasta	232	211	10,0	347
Nettopalkkiotuotot**	21	18	16,6	44
Muut nettotuotot	1	4	-76,1	4
Henkilöstökulut	-90	-87	3,6	-167
Poistot ja arvonalentumiset	-19	-25	-24,2	-64
Liiketoiminnan muut kulut	-177	-148	19,6	-317
Kulut yhteensä	-287	-261	10,0	-548
Siirrot vakuutuspalvelutuloon	263	237	11,0	485
Liikevoitto	267	217	22,9	414
Koko pääoman tuotto (ROA), %	1,89	1,60	0,29*	1,54
Koko pääoman tuotto ilman OP-bonuksia, %	2,00	1,70	0,31*	1,64

* Suhdeluvun muutos, prosenttiyksikköä.

** Aiemmin tuloslaskelmalla omalla rivillään esitetyt OP-bonukset omistaja-asiakkaille on vähennetty OP-bonusten kertymisen perusteella sijoitusrahastojen palkkiotuotoista. Tuloslaskelmalla ei enää esitetä riviä "OP-bonukset omistaja-asiakkaille". Vertailukauden tiedot on oikaistu. Muutoksesta kerrotaan tarkemmin puolivuosisikatsauksen liitetiedossa 1. Laatimisperiaatteet sekä laatimisperiaatteiden ja esittämisen muutokset.

OP Ryhmän Vakuutus-segmentti muodostuu vahinko- ja henkivakuutusliiketoiminnasta. Segmenttiin kuuluvat Pohjola Vakuutus Oy ja OP-Henkivakuutus Oy.

Vakuutussegmentin vakuutuspalvelutulos kehittyi toisella neljänneksellä positiivisesti sekä vahinko- että henkivakuutuksessa. Vakuutuspalvelutulos oli toisella neljänneksellä 47 miljoonaa euroa. Sijoitustulos kehittyi positiivisesti osakesijoitusten arvonnousun takia.

Vahinkovakuutuksessa toinen vuosineljännes oli vahinkokehityksessä selvästi ensimmäistä neljänestä rauhallisempi. Suurvahinkoja sattui tavanomaista vähemmän. Myös ajoneuvo- ja terveystakuutusten vahinkomäärät vähenivät kesää kohti keliolosuhteiden parannuttua ja talven flunssakauden hellittäessä.

Henkivakuutuksessa riskihenkivakuutuksen maksutulo kasvoi 6,1 prosenttia. Henkivakuutuksen sijoitussidonnaiset vakuutussäästöt kasvoivat 7,5 prosenttia vuodenvaihteesta 13,5 miljardiin euroon (12,6).

Katsauskauden tulos

Liikevoitto parani 267 miljoonaan euroon (217). Vakuutuspalvelutulos oli 37 miljoonaa euroa (8).

Tuotot sijoitustoiminnasta kasvoivat 232 miljoonaan euroon (211). Sijoitustoiminnan nettotuottoja kasvatti osakesijoitusten arvonnousu. Sijoitustoiminnan nettotuotot 503 miljoonaa euroa (465) ja nettorahoitustuotot -272 miljoonaa euroa (-253) yhdessä kertovat sijoitustoiminnan tuloksellisuuden.

Vakuutuksen tuotot sijoitustoiminnasta

Milj. €	1–6/2024	1–6/2023
Vakuutusyhtiöiden sijoitukset		
Korkosijoitukset	-8	103
Listatut osakkeet	170	119
Muut likvidit sijoitukset	1	1
Kiinteistösijoitukset	13	15
Muut epälikvidit sijoitukset	27	15
Vakuutusyhtiöiden sijoitustoiminnan nettotuotot	204	252
Nettorahoitustuotot*	39	-35
Pääomalainojen korot sekä muut tuotot ja kulut	-8	-7
Tuotot sijoitustoiminnasta	235	210
Erillistaseiden nettotuotot	5	2
Asiakkaiden säästö- ja sijoitussopimusten nettotuotot	-8	-1
Tuotot sijoitustoiminnasta yhteensä	232	211

* Ei sisällä erillistaseiden ja asiakkaiden säästö- ja sijoitussopimusten nettorahoitustuottoja

Vahinkovakuutuksen tulos

Vahinkovakuutuksen liikevoitto oli 131 miljoonaa euroa (107). Sijoitustulosta vahvasti osakesijoitusten arvonnousu. Vakuutuspalvelutulos heikkeni vertailukaudesta korvauskulujen kasvun takia.

Milj. €	1–6/2024	1–6/2023	Muutos, %
Vakuutusmaksutuotot	909	843	7,8
Korvauskulut	-667	-567	17,6
Toimintakulut	-253	-235	7,7
Vakuutuspalvelutulos, brutto	-11	41	-126,0
Jälleenvakuuttajan osuus maksutuotoista	-65	-54	20,0
Jälleenvakuuttajan osuus vakuutuspalvelukuluista	72	32	126,2
Jälleenvakuutuksen nettotuotot	8	-22	-
Vakuutuspalvelutulos	-3	19	-116,2
Nettorahoitustuotot	4	-55	-
Sijoitustoiminnan tuotot	130	143	-8,7
Tuotot sijoitustoiminnasta	135	88	53,4
Muut nettotuotot	-1	0	-
Liikevoitto	131	107	22,4
Yhdistetty kulusuhde	100,4	97,6	
Riskisuhde	70,7	68,1	
Toimintakulusuhde	29,7	29,4	

Vahinkovakuutuksen vakuutusmaksutulo

Milj. €	1–6/2024	1–6/2023	Muutos, %
Henkilöasiakkaat	507	479	5,9
Yritysassiakkaat	677	667	1,5
Yhteensä	1 184	1 146	3,3

Vakuutusmaksutulo kasvoi 3,3 prosenttia 1 184 miljoonaan euroon. Maksutuloa kasvatti asiakasmäärän kasvun lisäksi vakuutusmaksujen indeksi- ja hinnankorotukset yleisen kustannustason nousun seurauksena. Nettomaksutuotot, sisältäen jälleenvakuutuksen osuuden, kasvoivat 7,0 prosenttia 844 miljoonaan euroon.

Suurvahinkoja sattui ensimmäisen vuosineljänneksen aikana tavanomaista enemmän, mikä kasvatti korvauskuluja. Ajoneuvovakuutuksissa ja omaisuusvakuutuksissa tammikuun pakkasjakso kasvatti vahinkomääriä. Terveysvakuutuksissa vahinkomäärät olivat alkuvuonna korkeat talven flunssakauden vuoksi. Katsauskauden lopussa vahinkomäärät vähenivät. Yhteensä ilmoitettujen vahinkojen määrä kasvoi 8 prosenttia katsauskaudella. Nettokorvauskulut jälleenvakuutuksen osuuden jälkeen kasvoivat 11,0 prosenttia 597 miljoonaan euroon.

Tammi-kesäkuussa 2024 kirjattiin 77 uutta omaisuuden ja toiminnan suurvahinkoa (60), joiden omalla vastuulla oleva korvausmeno oli yhteensä 97 miljoonaa euroa (51). Tähän luokkaan kuuluvat yli 0,3 miljoonan euron vahingot. Vahinkovakuutuksen riskisuhde heikkeni 70,7 prosenttiin (68,1) runsaiden suurvahinkojen takia. Suurvahinkojen osuus riskisuhteesta oli 11,5 prosenttia (6,5).

Toimintakulut, 253 miljoonaa euroa, kasvoivat 7,7 prosenttia. Henkilöstökulut kasvoivat palkankorotusten ja henkilöstömäärän kasvun seurauksena. ICT-kehittämisen kuluja kasvatti aktivointikäytännön muutos. ICT-kehittämisen kuluja ei enää aktivoida kehittämisen siirryttyä pilviympäristöön. Myyntipalkkioita maksettiin vertailukautta vähemmän.

Vahinkovakuutuksen toimintakulusuhde oli 29,7 prosenttia (29,4). Vahinkovakuutuksen yhdistetty kulusuhde heikkeni 100,4 prosenttiin (97,6). Toisella vuosineljänneksellä yhdistetty kulusuhde oli 91,8 % (94,7).

Vahinkovakuutuksen tuotot sijoitustoiminnasta

Milj. €	1–6/2024	1–6/2023
Nettorahoitustuotot ja -kulut	4	-55
Korkosijoitukset	6	59
Listatut osakkeet	108	72
Muut likvidit sijoitukset	1	0
Kiinteistösijoitukset	9	11
Muut epälikvidit sijoitukset	14	8
Sijoitustoiminnan tuotot	138	150
Pääomalainojen korot sekä muut tuotot ja kulut	-8	-8
Tuotot sijoitustoiminnasta yhteensä	135	88

Vahinkovakuutuksen sijoitustoiminnan tunnuslukuja

	1–6/2024	1–6/2023
Sijoitusten tuotto käyvin arvoin, %	3,0	3,5
Korkosijoitusten juokseva tuotto, %*	3,9	5,0
	30.6.2024	31.12.2023
Sijoituskanta, milj. €	4 500	4 334
Investointitasolle luokiteltujen sijoitusten osuus, %	89	90
Vähintään A-luokiteltuja saamisia, %	51	53
Modifioitu duraatio	3,7	3,5

* Salkun suorien joukkovelkakirjalainojen markkina-arvopainotettu tuotto (yield) ilman luottohäiriötapahtumia.

Henkivakuutuksen tulos

Liikevoitto kasvoi 131 miljoonaan euroon (101) tuottojen kasvettua ja kulukasvun pysyessä maltillisena. Vakuutuspalvelutulos parani 40 miljoonaan euroon ja nettopalkkiotuotot kasvoivat 24,6 prosenttia 17 miljoonaan euroon. Vakuutuspalvelutulokseen tuloutui palvelumarginaalia 32 miljoonaa euroa (35). Sijoitustulos pieneni vakuutusvelkaa suojaavien korkojohdannaisten tuloksen heikennettyä. Katsauskaudella jatkettiin riskihenkivakuutuksen ja yksilöllisen sijoitusvakuutuksen perusjärjestelmä uudistuksia, jotka kasvattivat kehittämiskuluja.

Milj. €	1–6/2024	1–6/2023	Muutos, %
Vakuutuspalvelutulos	40	-11	-
Nettorahoitustuotot ja -kulut	-276	-199	38,9
Sijoitustoiminnan tuotot	371	312	18,6
Tuotot sijoitustoiminnasta	92	114	-18,8
Nettopalkkiotuotot	17	13	24,6
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	0	4	-
Henkilöstökulut	-9	-8	6,1
Poistot ja arvonalentumiset	-7	-9	-20,7
Liiketoiminnan muut kulut	-27	-23	15,1
Kulut yhteensä	-43	-40	5,4
Siirrot vakuutuspalvelutulokseen	24	22	11,2
Liikevoitto	131	101	29,9
Kulu–tuotto-suhde, %	23	26	-
Palvelumarginaali kauden lopussa	684	776	-11,6

Henkivakuutuksen tuotot sijoitustoiminnasta

Milj. €	1–6/2024	1–6/2023
Vakuutusyhtiön sijoitukset		
Korkosijoitukset	-14	44
Listatut osakkeet	62	47
Muut likvidit sijoitukset	1	0
Kiinteistösijoitukset	4	4
Muut epälikvidit sijoitukset	13	7
Vakuutusyhtiön sijoitustoiminnan nettotuotot	66	102
Nettorahoitustuotot*	35	20
Pääomalainojen korot, muut tuotot ja kulut	-5	-8
Tuotot sijoitustoiminnasta	95	113
Erillistaseiden nettotuotot	5	2
Asiakkaiden säästö- ja sijoitussopimusten nettotuotot	-8	-1
Tuotot sijoitustoiminnasta yhteensä	92	114

*Ei sisällä erillistaseiden ja asiakkaiden säästö- ja sijoitussopimusten nettorahoitustuottoja

Henkivakuutuksen sijoitustoiminnan tunnuslukuja*

	1–6/2024	1–6/2023
Sijoitusten tuotto käyvin arvoin, %	2,0	3,2
Korkosijoitusten juokseva tuotto, %**	3,8	4,9
	30.6.2024	31.12.2023
Sijoituskanta, milj. €	3 265	3 201
Investointitasolle luokiteltujen sijoitusten osuus, %	90	91
A-luokiteltuja saamisia vähintään, %	49	53
Modifioitu duraatio	3,4	3,3

* Ilman eriytettyjä taseita

** Salkun suorien joukkovelkakirjalainojen markkina-arvopainotettu tuotto (yield) ilman luottohäiriötapahtumia

Ryhmätoiminnot

Avainlukuja

Milj. €	1–6/2024	1–6/2023	Muutos, %	1–12/2023
Korkokate	-7	-24	-	1
Saamisten arvonalentumiset	0	0	-	0
Nettopalkkiotuotot	1	0	-	-1
Tuotot sijoitustoiminnasta	4	22	-81,9	10
Liiketoiminnan muut tuotot	400	364	9,8	741
Henkilöstökulut	-137	-118	16,7	-232
Poistot ja arvonalentumiset	-32	-43	-25,1	-104
Liiketoiminnan muut kulut	-236	-203	16,0	-441
Liiketappio	-8	-1	-	-26

Ryhmätoiminnot-segmentti sisältää OP Osuuskunnan liiketoimintasegmenttejä tukevat ja varmentavat toiminnot ja OP Yrityspankki Oyj:n keskuspankkitoiminnot.

OP Ryhmän senior- ja senior non-preferred -ehtoisen tukkuvarainhankinnan sekä katettujen joukkovelkakirjalainojen keskimarginaali oli kesäkuun lopussa 37 korkopistettä (34). Katsauskaudella laskettiin liikkeeseen pitkäaikaisia joukkovelkakirjalainoja yhteensä 1,8 miljardia euroa (3,3).

OP Ryhmän rahoitusasema ja maksuvalmius ovat vahvat. OP Ryhmän LCR-suhdeluku oli 193 prosenttia (199) ja NSFR-suhdeluku oli 130 prosenttia (130) katsauskauden lopussa. OP Ryhmän taseen varoissa oli katsauskauden lopussa 1 509 miljoonalla eurolla (630) joukkovelkakirjoja, joita ei kirjanpidossa arvosteta käypään arvoon. Näiden joukkovelkakirjojen käypä arvo oli 1 506 miljoonaa euroa (647) katsauskauden lopussa.

Katsauskauden tulos

Ryhmätoimintojen liiketappio oli -8 miljoonaa euroa (-1). Ryhmätoimintojen korkokate oli -7 miljoonaa euroa (-24).

Tuotot sijoitustoiminnasta olivat 4 miljoonaa euroa (22). Sijoitustoiminnan tuottoja laski johdannaisten arvon muutokset. Liiketoiminnan muut tuotot kasvoivat 9,8 prosenttia 400 miljoonaan euroon. Liiketoiminnan muut tuotot ovat pääosin OP Ryhmän sisäisiä eriä.

Henkilöstökulut kasvoivat 16,7 prosenttia 137 miljoonaan euroon. Kasvuun vaikuttivat henkilöstömäärän kasvu ja palkankorotukset. Henkilömäärä kasvoi katsauskaudella muun muassa palvelujen kehittämisen sekä riskienhallinta ja compliance -toiminnon tehtävissä. Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä laskivat 25,1 prosenttia 32 miljoonaan euroon. Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 16,0 prosenttia 236 miljoonaan euroon. ICT-kulut kasvoivat 18,9 prosenttia 169 miljoonaan euroon.

ICT-investoinnit

OP Ryhmä investoi jatkuvasti toimintansa kehittämiseen ja asiakaskokemuksen parantamiseen. Keskusyhteisö tytäryhtiöineen vastaa OP Ryhmän tuotteiden ja palveluiden, digitaalisten kanavien sekä yhteisen teknologia-, data- ja kyberturvallisuuskyvykkyyksien kehittämisestä ja varmistaa palveluiden korkean laadun, saatavuuden ja tietoturvallisuuden. Kehittämiseen liittyvistä kustannuksista merkittävä osa muodostuu ICT-toiminnan kustannuksista.

OP Ryhmän kehittämismenot olivat katsauskaudella 202 miljoonaa euroa (177). Niihin sisältyvät lisenssimaksut, ostetut palvelut, muut hankkeisiin liittyvät ulkoiset kustannukset sekä omaa työtä. Kehittämismenoista 31 miljoonaa euroa (50) on aktivoitu. Yksityiskohtaisempaa tietoa OP Ryhmän investoinneista sisältyy tämän puolivuosisikatsauksen selostusosan liiketoimintasegmenttikohtaisiin osioihin.

Henkilöstö

OP Ryhmän palveluksessa oli katsauskauden lopussa 14 822 henkilöä (13 806). Henkilöstöä oli keskimäärin 14 323 (13 533). Henkilömäärä kasvoi katsauskaudella myynnin ja asiakaspalvelun, palvelujen kehittämisen sekä riskienhallinta ja compliance -toiminnon tehtävissä. Toisen vuosineljänneksen kasvu johtui kesätyöntekijöistä sekä myynnin ja asiakaspalvelun henkilöstön lisäämisestä.

Henkilöstö katsauskauden lopussa

	30.6.2024	31.12.2023
Osuuspankit	8 253	7 785
Yrityspankki	1 132	1 010
Vakuutus	2 668	2 494
Ryhmätöiminnot	2 769	2 517
Yhteensä	14 822	13 806

Katsauskauden aikana OP Ryhmän palveluksesta siirtyi eläkkeelle 113 henkilöä (88). Eläkkeelle siirtyneiden keski-ikä oli 62,8 vuotta (62,2).

OP Ryhmän muuttuva palkitseminen koostuu vuonna 2024 koko henkilöstöä koskevasta tulospalkkiojärjestelmästä ja henkilöstörahasosta. Yrityskohtaiset vuosisuunnitelman mukaiset tavoitteet sekä ryhmätasoiset strategiset tavoitteet huomioitiin tulospalkkiojärjestelmän ja henkilöstörahasoston mittareissa. Palkitsemisjärjestelmiä laadittaessa on otettu huomioon finanssi- ja rahoitusalan palkitsemisjärjestelmiä koskeva sääntely.

OP Ryhmän rakenteessa tapahtuneet muutokset

OP Ryhmän puolivuosisikatsaukseen yhdisteltiin katsauskauden lopussa yhteensä 101 osuuspankkia ja niiden tytäryhtiöt sekä OP Osuuskunta -konserni. Vuoden 2023 lopussa osuuspankkeja oli 102. Katsauskaudella osuuspankkien lukumäärää laskivat pankkien sulautumiset.

Kymenlaakson Osuuspankki sulautui Etelä-Karjalan Osuuspankkiin 30.4.2024. Sulautumisen yhteydessä Etelä-Karjalan Osuuspankin toiminimi muuttui Kaakkois-Suomen Osuuspankiksi.

Taivalkosken Osuuspankki, Kuusamon Osuuspankki ja Pudasjärven Osuuspankki hyväksyivät 22.2.2024 sulautumissuunnitelmat, joiden mukaan Taivalkosken Osuuspankki sekä Pudasjärven Osuuspankki sulautuvat Kuusamon Osuuspankkiin. Sulautumisten suunniteltu täytäntöönpanoajankohta on 31.8.2024. Sulautumisten yhteydessä Kuusamon Osuuspankin toiminimi muuttuu Koillismaan Osuuspankiksi.

Ylä-Savon Osuuspankki, Nilakan Seudun Osuuspankki ja Vesannon Osuuspankki hyväksyivät 29.4.2024 sulautumissuunnitelmat, joiden mukaan Nilakan Seudun Osuuspankki ja Vesannon Osuuspankki sulautuvat Ylä-Savon Osuuspankkiin. Sulautumisten suunniteltu täytäntöönpanoajankohta on 31.10.2024.

Pietarsaaren Seudun Osuuspankki, Purmon Osuuspankki ja Kruunupyyn Osuuspankki hyväksyivät 7.5.2024 sulautumissuunnitelmat, joiden mukaan Purmon Osuuspankki ja Kruunupyyn Osuuspankki sulautuvat Pietarsaaren Seudun Osuuspankkiin. Sulautumisten suunniteltu täytäntöönpanoajankohta on 31.12.2024. Sulautumisten yhteydessä Pietarsaaren Seudun Osuuspankin toiminimi muuttuu muotoon Botnia Osuuspankki (Botnia Andelsbank).

Jokioisten Osuuspankki, Humppilan-Metsämaan Osuuspankki ja Ypäjän Osuuspankki hyväksyivät 19.6.2024 sulautumissuunnitelman, jonka mukaan Humppilan-Metsämaan Osuuspankki ja Ypäjän Osuuspankki sulautuvat Jokioisten Osuuspankkiin. Sulautumisen suunniteltu täytäntöönpanoajankohta on 31.12.2024. Sulautumisen yhteydessä Jokioisten Osuuspankin toiminimi muuttuu Jokiläänin Osuuspankiksi.

Länsi-Kymen Osuuspankki, Savitaipaleen Osuuspankki, Lemin Osuuspankki ja Luumäen Osuuspankki hyväksyivät 19.6.2024 sulautumissuunnitelmat, joiden mukaan Savitaipaleen Osuuspankki, Lemin Osuuspankki ja Luumäen Osuuspankki sulautuvat Länsi-Kymeen Osuuspankkiin. Sulautumisten suunniteltu täytäntöönpanoajankohta on 28.2.2025. Sulautumisten yhteydessä Länsi-Kymeen Osuuspankin toiminimi muuttuu muotoon Osuuspankki Salpa (Andelsbanken Salpa).

OP Osuuskunnan hallinto

OP Ryhmän keskusyhteisön eli OP Osuuskunnan hallintoneuvosto valitsi 5.12.2023 jäsenet OP Osuuskunnan hallitukseen toimikaudelle 1.1.–31.12.2024.

Hallituksessa jatkoivat vuonna 2024 Jarna Heinonen (yrittäjyyden professori, Turun yliopiston kauppakorkeakoulu), Kati Levoranta (Executive Vice President, operatiivinen johtaja, P2X Solutions Oy), Pekka Loikkanen (hallitusammattilainen), Tero Ojanperä (hallituksen puheenjohtaja, Silo.AI), Riitta Palomäki (hallitusammattilainen), Jaakko Pehkonen (rahoitusneuvos, kansantaloustieteen professori, Jyväskylän yliopisto), Timo Ritakallio (pääjohtaja, OP Ryhmä), Petri Sahlström (laskentatoimen ja rahoituksen professori, Oulun yliopisto) ja Olli Tarkkanen (toimitusjohtaja, Etelä-Pohjanmaan Osuuspankki).

Uusina jäseninä hallitukseen valittiin kauppatieteiden maisteri, eMBA Matti Kiuru (toimitusjohtaja, Länsi-Suomen Osuuspankki) ja kauppatieteiden maisteri Katja Kuosa-Kaartti (KHT-tilintarkastaja, Tilintarkastus Kuosa-Kaartti Oy). Jari Himasen ja Mervi Väisäsen hallitusjäsenyys päättyi 31.12.2023.

Lisäksi OP Osuuskunnan sääntöjen mukaan pääjohtaja on toimiaikanaan hallituksen jäsen.

Hallitus valitsi 20.12.2023 keskuudestaan uudelle toimikaudelle puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä jäsenet hallituksen lakisääteisiin valiokuntiin. Hallituksen puheenjohtajana jatkaa Jaakko Pehkonen ja varapuheenjohtajana Jarna Heinonen.

OP Osuuskunta piti 23.4.2024 varsinaisen osuuskunnan kokouksen, jossa valittiin hallintoneuvoston jäsenet, tilintarkastaja ja kestävyysraportoinnin varmentaja.

Hallintoneuvostossa on 36 jäsentä. Osuuskunnan varsinaisessa kokouksessa valittiin uudelleen seuraavat erovuorossa olleet hallintoneuvoston jäsenet: toimitusjohtaja Kaisa Markula, toimitusjohtaja Ulf Nylund, toimitusjohtaja Teuvo Perätalo, henkilöstöjohtaja Titta Saksa ja aluetieteen professori Markku Sotarauta.

Uusiksi hallintoneuvoston jäseniksi valittiin: asiakkuusjohtaja Essi Alaluukas, lehtori Kati Antola, lakimies Sanna Ebeling, toimitusjohtaja Jouni Hautala, toimitusjohtaja Miia Hirvonen, toimitusjohtaja Ari Karhapää, toimitusjohtaja Juha Korhonen, toimitusjohtaja Leena Perämäki, toimitusjohtaja Eija Sipola, toimitusjohtaja Kirsi Soltin, toimitusjohtaja Agneta Ström-Hakala ja yrittäjä Antti Turkka.

Järjestäytymiskokouksessaan 23.4.2024 hallintoneuvosto valitsi hallintoneuvoston puheenjohtajiston. Puheenjohtajaksi valittiin hallituksen puheenjohtaja Annukka Nikola ja varapuheenjohtajiksi yrittäjä Taija Jurmu ja toimitusjohtaja Ari Väänänen.

Tilintarkastajaksi tilikaudelle 2024 valittiin varsinaisessa osuuskunnan kokouksessa tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy, jonka nimeämänä päävastuullisena tilintarkastajana toimii KHT Lauri Kallaskari.

OP Ryhmän kestävyysraportoinnin varmentajaksi tilikaudelle 2024 valittiin varsinaisessa osuuskunnan kokouksessa kestävyystarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy, jonka ilmoituksen mukaan päävastuullisena kestävyysraportointitarkastajana toimii KRT Tiina Puukkoniemi.

Loppuvuoden näkymät

Suomen talous kehittyi heikosti alkuvuonna. BKT supistui edellisestä vuodesta ja työttömyys nousi. Luottamus talouteen on kuitenkin kohentunut kevään jälkeen. Hidastuvan inflaation ja laskevien korkojen myötä taloudella on edellytykset alkaa elpyä. Talouden näkymien riskit ovat yhä tavanomaista suuremmat. Geopoliittisten kriisien laajeneminen voi äkillisesti vaikuttaa sijoitusmarkkinoihin ja taloudelliseen toimintaympäristöön.

OP Ryhmän liikevoiton arvioidaan olevan vuonna 2024 hyvällä tasolla, mutta muodostuvan kuitenkin pienemmäksi kuin vuoden 2023 liikevoitto.

OP Ryhmän tuloskehityksen merkittävimmät epävarmuustekijät liittyvät toimintaympäristön kehitykseen, korko- ja sijoitusympäristön muutoksiin sekä saamisten arvonalentumisten kehitykseen. Puolivuosikatsauksessa esitetyt ennusteet ja arviot perustuvat tämänhetkiseen näkemykseen talouden kehityksestä. Toteutuvat tulokset voivat olla merkittävästi erilaiset.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Vaihtoehtoisia tunnuslukuja esitetään kuvaamaan liiketoiminnan taloudellista kehitystä ja parantamaan vertailukelpoisuutta eri raportointikausien välillä. Käytettyjen vaihtoehtoisten tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty alla. Tunnuslukukaavat ovat johdettavissa puolivuositarkastuksessa esitetyistä luvuista, joten erillisiä vaihtoehtoisten tunnuslukujen täsmäytyslaskelmia ei ole esitetty.

Vaihtoehtoiset tunnusluvut

Tunnusluku	Laskentakaava	Kuvaus
Oman pääoman tuotto (ROE), %	$\frac{\text{Katsauskauden tulos x (tilikauden päivät/katsauskauden päivät)}}{\text{Oma pääoma (kauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$	Tunnusluku kertoo, kuinka paljon omalle pääomalle on kertynyt tuottoa katsauskauden aikana.
Oman pääoman tuotto (ROE), ilman OP-bonuksia, %	$\frac{(\text{Katsauskauden tulos} + \text{OP-bonukset verojen jälkeen}) \times (\text{tilikauden päivät/katsauskauden päivät})}{\text{Oma pääoma (kauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$	Tunnusluku kertoo, kuinka paljon omalle pääomalle on kertynyt tuottoa katsauskauden aikana, kun ei huomioida kuluksi kirjattuja omistaja-asiakkaille maksettavia OP-bonuksia.
Koko pääoman tuotto (ROA), %	$\frac{\text{Katsauskauden tulos x (tilikauden päivät/katsauskauden päivät)}}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (kauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$	Tunnusluku kertoo, kuinka paljon toimintaan sitoutuneelle pääomalle on kertynyt katsauskaudella tuottoa.
Koko pääoman tuotto (ROA), ilman OP-bonuksia, %	$\frac{(\text{Katsauskauden tulos} + \text{OP-bonukset verojen jälkeen}) \times (\text{tilikauden päivät/katsauskauden päivät})}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (kauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$	Tunnusluku kertoo, kuinka paljon toimintaan sitoutuneelle pääomalle on kertynyt katsauskaudella tuottoa, kun ei huomioida kuluksi kirjattuja omistaja-asiakkaille maksettavia OP-bonuksia.
Kulu–tuotto-suhde, %	$\frac{\text{Kulut yhteensä}}{\text{Tuotot yhteensä}} \times 100$	Tunnusluku kertoo, mikä on kulujen osuus tuotoista. Mitä matalampi tunnusluku on, sitä parempi.
Tuotot yhteensä	Korkokate + Nettopalkkiotuotot + Vakuutuspalvelutulot + Tuotot sijoitustoiminnasta + Liiketoiminnan muut tuotot + Siirrot vakuutuspalvelutukseen	Tunnusluku kuvaa kaikkien tuottojen kehitymistä.
Kulut yhteensä	Henkilöstökulut + Poistot ja arvonalentumiset + Liiketoiminnan muut kulut	Tunnusluku kuvaa kaikkien kulujen kehitymistä.
Tuotot sijoitustoiminnasta	Vakuutuksen nettorahoitustuotot + Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvarojen nettotuotot + Sijoitustoiminnan nettotuotot	Tunnusluku kuvaa kaikkien sijoitustoimintaan liittyvien tuottojen kehitymistä.

Luottokanta	Tase erään Saamiset asiakkailta sisältyvät luotot ja tappiota koskeva vähennyserä. Luottokanta ei sisällä saamatta olevia korkoja tai johdannaisten arvostuseriä.		Asiakkaile myönnettyjen luottojen kokonaismäärä.
Saamisten arvonalentumiset luotto- ja takauskannasta, %	$\frac{\text{Saamisten arvonalentumiset x (tilikauden päivät/katsauskauden päivät)}}{\text{Luotto- ja takauskanta katsauskauden lopussa}}$	x 100	Tunnusluvulla kuvataan tuloslaskelmalle kirjattujen saamisten arvonalentumisten määrää suhteessa luotto- ja takauskantaan. Mitä matalampi tunnusluku on, sitä parempi.
Talletukset	Tase-erän Velat asiakkaille sisältämät talletukset. Talletukset eivät sisällä maksamattomia korkoja tai johdannaisten arvostuseriä.		Asiakkaiden talletusten kokonaismäärä.
Tappiota koskevan vähennyserän kattavuusaste (coverage ratio), %	$\frac{\text{Tappiota koskeva vähennyserä}}{\text{Luottoriskiä sisältävät taseen erät + taseen ulkopuolisten erien luottovasta-arvo}}$	x 100	Tunnusluvulla mitataan, paljonko odotettavissa olevien tappioiden määrä kattaa vastuun määrästä.
Maksukyvyttömyyden havainnointiaste (default capture rate), %	$\frac{\text{Uudet maksukyvyttömät sopimukset, jotka olivat vaiheessa 2 vertailukaudella}}{\text{Uudet maksukyvyttömät sopimukset katsauskaudella}}$	x 100	Tunnusluvulla mitataan SICR-mallin (luottoriskin merkittävä kasvu) tehokkuutta, eli kuinka moni sopimus oli vaiheessa 2 ennen kuin se siirtyi vaiheeseen 3.
Asiakasliiketoiminnan tuotot	Korkokate + vakuutuspalvelutulos + nettopalkkiotuotot		Asiakasliiketoiminnan tuotot kuvaavat korkokatteen, vakuutuspalvelutuloksen ja nettopalkkiotuottojen kehittymistä. Suoraan asiakkailta saatavat tuotot esitetään pääosin näissä erissä.
Vahinkovakuutus: Yhdistetty kulusuhde, %	Riskisuhde + Toimintakulusuhde		Yhdistetty kulusuhde on keskeinen vahinkovakuutusyhtiön tehokkuutta kuvaava tunnusluku. Tunnusluku kertoo, riittävätkö maksutuotot tarkastelukaudella kattamaan yhtiön kulut.
Riskisuhde, %	$\frac{\text{Korvauskulut, netto}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (netto)}}$	x 100	Tunnusluku kertoo, kuinka suuri osuus maksutuotoista kuluu korvauksiin. Korvauskulut (netto) lasketaan vähentämällä vakuutuspalvelukuluista toimintakulut ja jälleenvakuuttajien osuus.
Toimintakulusuhde, %	$\frac{\text{Toimintakulut, netto}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (netto)}}$	x 100	Tunnusluku kertoo yhtiön toiminnan kulujen (hankinta-, hoito-, hallinto ja vahinkojen hoitokulut) käytön suhteessa maksutuottoihin.

Erillislaskentaan perustuvat tunnusluvut

Vakavaraisuussuhde, %	$\frac{\text{Omat varat yhteensä}}{\text{Kokonaisriski}}$	x 100	Tunnusluku kuvaa luottolaitoksen vakavaraisuutta ja kertoo omien varojen suhteen kokonaisriskin määrään.
Tier 1 -vakavaraisuussuhde, %	$\frac{\text{Ensisijainen pääoma (Tier 1)}}{\text{Kokonaisriski}}$	x 100	Tunnusluku kuvaa luottolaitoksen vakavaraisuutta ja kertoo ensisijaisen pääoman suhteen kokonaisriskin määrään.
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde, %	$\frac{\text{Ydinpääoma (CET1)}}{\text{Kokonaisriski}}$	x 100	Tunnusluku kuvaa luottolaitoksen vakavaraisuutta ja kertoo ydinpääoman suhteen kokonaisriskin määrään.
Solvenssisuhde, %	$\frac{\text{Oma varallisuus}}{\text{Vakavaraisuuspääomavaatimus (SCR)}}$	x 100	Tunnusluku kuvaa vakuutusyhtiön vakavaraisuutta ja kertoo oman varallisuuden suhteen kokonaisriskin määrään.
Vähimmäisomavaraisuusaste (leverage ratio), %	$\frac{\text{Ensisijainen pääoma (T1)}}{\text{Vastuiden määrä}}$	x 100	Tunnusluku kuvaa luottolaitoksen velkaantuneisuutta ja kertoo ensisijaisen pääoman suhteen vastuiden kokonaismäärään.
Maksuvalmiusvaatimus (LCR), %	$\frac{\text{Likvidit varat}}{\text{Likviditeetin ulosvirtaukset - likviditeetin sisään virtaukset stressitilanteessa}}$	x 100	Tunnusluku kuvaa lyhyen aikavälin maksuvalmiusriskiä, joka edellyttää pankilta riittäviä korkealaatuisia likvidejä varoja 30 päivää kestävästä akuutista stressiskenaariosta selviämiseen.
Pysyvän varainhankinnan vaatimus (NSFR), %	$\frac{\text{Pysyvä varainhankinta}}{\text{Pysyvän varainhankinnan vaade}}$	x 100	Pysyvän varainhankinnan tunnusluku kuvaa pitkän aikavälin likviditeettiriskiä, joka edellyttää pankilta riittävää määrää vakaita rahoituslähteitä suhteessa vakaita rahoituslähteitä edellyttäviin eriin. Tavoitteena on turvata varojen ja velkojen kestävää maturiteettirakennetta vuoden aikahorisontilla ja rajoittaa turvautumista liiaksi lyhytaikaiseen tukkuvarainhankintaan.
Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuussuhde*	$\frac{\text{Ryhmittymän omat varat yhteensä}}{\text{Ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä yhteensä}}$	x 100	Tunnusluku kuvaa rahoitus- ja vakuutusryhmittymän vakavaraisuutta ja kertoo omien varojen suhteen omien varojen vähimmäismäärään.

Järjestämättömät saamiset vastuista, %	$\frac{\text{Järjestämättömät saamiset (brutto)}}{\text{Vastuut katsauskauden lopussa}} \times 100$	Tunnusluku kuvaa vakavissa maksuongelmissa olevien asiakkaiden vastuiden osuutta koko vastuukannasta. Järjestämättömillä saamisilla tarkoitetaan yli 90 päivää erääntyneitä saamisia ja muita riskillisiksi luokiteltuja saamisia sekä tällaisiin saamisiin kohdistuvia taloudellisista vaikeuksista johtuvia lainanhoitajoustoja. Lainanhoitajoustopot ovat asiakkaan aloitteesta sovittuja helpotuksia alkuperäiseen maksuohjelmaan, ja niillä pyritään auttamaan asiakasta selviytymään väliaikaisista maksuvaikeuksista. Järjestämättömät saamiset esitetään bruttomääräisinä, niistä ei ole vähennetty odotettavissa olevia luottotappioita.
Ongelmasaamiset vastuista, %	$\frac{\text{Ongelmasaamiset (brutto)}}{\text{Vastuut katsauskauden lopussa}} \times 100$	Tunnusluku kuvaa maksuongelmissa olevien asiakkaiden vastuiden osuutta koko vastuukannasta. Ongelmasaamisilla tarkoitetaan yli 90 päivää erääntyneitä saamisia, muita riskillisiksi luokiteltuja saamisia sekä tällaisiin tai terveisiin saamisiin kohdistuvia asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuvia lainanhoitajoustoja. Lainanhoitajoustopot ovat asiakkaan aloitteesta sovittuja helpotuksia alkuperäiseen maksuohjelmaan, ja niillä pyritään auttamaan asiakasta selviytymään väliaikaisista maksuvaikeuksista. Järjestämättömien lainanhoitajoustopojen lisäksi ongelmasaamisiin sisältyvät koeajalla olevat järjestämättömistä saamisista jo tervehtyneet lainanhoitajoustoposaamiset tai saamiset, joissa lainanhoitajoustopo on tehty sopimukseen, joka ei ollut järjestämätön. Muista kuin asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuneita maksuohjelmamuutoksia ei luokitella ongelmasaamiseksi. Ongelmasaamiset esitetään bruttomääräisinä, niistä ei ole vähennetty odotettavissa olevia luottotappioita.
Terveet lainanhoitajoustoposaamiset vastuista, %	$\frac{\text{Terveet lainanhoitajoustoposaamiset (brutto)}}{\text{Vastuut katsauskauden lopussa}} \times 100$	Tunnusluku kuvaa terveiden lainanhoitajoustoposaamisten osuutta koko vastuukannasta. Terveitä lainanhoitajoustoposaamisia ovat koeajalla olevat järjestämättömistä saamisista jo tervehtyneet lainanhoitajoustoposaamiset tai saamiset, joissa lainanhoitajoustopo on tehty sopimukseen, joka ei ollut järjestämätön. Muista kuin asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuneita maksuohjelmamuutoksia ei luokitella lainanhoitajoustoposaamiseksi.

Terveet lainanhoitojoustosaamiset ongelmasaamisista, %	$\frac{\text{Terveet lainanhoitojoustosaamiset (brutto)}}{\text{Ongelmasaamiset katsauskauden lopussa}} \times 100$	Tunnusluku kuvaa terveiden lainanhoitojoustosaamisten osuutta ongelmasaamisista, joihin sisältyy terveiden lainanhoitojoustosaamisten lisäksi järjestämättömät saamiset. Terveitä lainanhoitojoustosaamia ovat koeajalla olevat järjestämättömistä saamisista jo tervehtyneet lainanhoitojoustosaamiset tai saamiset, joissa lainanhoitojousto on tehty sopimukseen, joka ei ollut järjestämätön. Muista kuin asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuneita maksuohjelmamuutoksia ei luokitella lainanhoitojoustosaamisiksi.
Tappiota koskeva vähennyserä (saamiset asiakkailta) ongelmasaamisista, %	$\frac{\text{Tappiota koskeva vähennyserä, joka kohdistuu tase-erään saamiset asiakkailta}}{\text{Ongelmasaamiset katsauskauden lopussa}} \times 100$	Tunnusluku kuvaa odotettavissa olevien tappioiden osuutta kaikista ongelmasaamisista. Ongelmasaamiin sisältyvät järjestämättömät saamiset sekä terveet lainanhoitojoustosaamiset.
Luotto- ja takauskanta	Luottokanta + takauskanta	Tunnusluku kuvaa annettujen luottojen ja takauksen yhteismäärää.
Vastuut	Luotto- ja takauskanta + korkosaamiset + käyttämättömät luottojärjestelyt	Ongelmasaamisten ja järjestämättömien saamisten suhteutusperusteena käytetään luotto- ja takauskannan, korkosaamisten sekä käyttämättömien luottojärjestelyiden (nostamattomat luotot ja nostovarot) summaa.
Muut vastuut	Korkosaamiset + käyttämättömät luottojärjestelyt	Luotto- ja takauskannan lisäksi vastuita muodostuu korkosaamisista sekä käyttämättömistä luottojärjestelyistä (nostamattomat luotot ja nostovarot).

*Rava-suhdeluvussa on huomioitu siirtymäsäännökset.

Vakavaraisuustaulukot

Luottolaitosvakavaraisuus

Omat varat, milj. €	30.6.2024	31.12.2023
OP Ryhmän oma pääoma	17 013	16 262
Poistetaan vakuutusyhtiöiden vaikutus omasta pääomasta	-1 347	-1 297
Käyvän arvon rahasto, rahavirran suojaus	216	212
Ydinpääoma (CET1) ennen vähennyksiä	15 882	15 177
Aineettomat hyödykkeet	-311	-314
Eläkevastuun ylikate ja arvostusoikaisut	-233	-216
Omista varoista vähennettävät osuuspääomat	-5	-198
Ennakoitu voitonjako	-176	-148
Järjestämättömien vastuiden kattamisvaatimuksesta puuttuva määrä	-255	-190
Ydinpääoma (CET1)	14 902	14 111
Ensisijainen pääoma (T1)	14 902	14 111
Debentuurilainat	1 288	1 308
Debentuurilainat, joihin sovelletaan siirtymäsäännöstä	39	57
Yleiset luottoriskioikaisut	112	120
Toissijainen pääoma (T2)	1 439	1 484
Omat varat yhteensä	16 341	15 595
Kokonaisriski, milj. €	30.6.2024	31.12.2023
Luotto- ja vastapuoliriski	63 175	65 997
Standardimenetelmä (SA)	63 175	65 997
Valtio- ja keskuspankkivastuut	479	509
Luottolaitosvastuut	508	603
Yritysvastuut	24 986	27 591
Vähittäisvastuut	9 986	10 174
Kiinteistövakuudelliset vastuut	19 115	18 988
Maksukyvyttömät vastuut	2 222	2 309
Erityisen suuren riskin erät	1 709	1 697
Katetut joukkolainat	692	608
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavat yritykset (CIU)	173	201
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	2 400	2 410
Muut	904	907
Keskusvastapuolen maksukyvyttömyysrahaston riskit	1	1
Arvopaperistetut erät	36	50
Markkina- ja selvitysrisi, standardimenetelmä	935	1 006
Operatiivinen riski, standardimenetelmä	4 936	4 156
Vastuun arvonoikaus (CVA)	206	217
Muut riskit*	2 309	2 084
Kokonaisriski yhteensä	71 598	73 511

* Muuten kattamattomat riskit.

Suhdeluvut, %	30.6.2024	31.12.2023
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	20,8	19,2
Tier1-vakavaraisuussuhde	20,8	19,2
Vakavaraisuussuhde	22,8	21,2

Suhdeluvut ilman siirtymäsäännöstä, %	30.6.2024	31.12.2023
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	20,8	19,2
Tier1-vakavaraisuussuhde	20,8	19,2
Vakavaraisuussuhde	22,8	21,1

Pääomavaatimus, milj. €	30.6.2024	31.12.2023
Omat varat	16 341	15 595
Pääomavaatimus	11 002	10 558
Puskuri pääomavaatimukseen	5 339	5 037

Pääomavaatimus 15,4 prosenttia muodostuu minimivaatimuksesta 8 prosenttia, kiinteästä lisäpääomavaatimuksesta 2,5 prosenttia, O-SII-pääomavaatimuksesta 1,5 prosenttia, järjestelmäriskipuskurivaatimuksesta 1,0 prosenttia, EKP:n asettamasta pääomavaatimuksesta (P2R) 2,25 prosenttia, ja ulkomaisten vastuiden maakohtaisista muuttuvista lisäpääomavaatimuksista. Luvuissa on huomioitu luottolaitosvakavaraisuuden toissijaisen oman pääoman siirtymäsäännökset.

Velkaantuneisuus, milj. €	30.6.2024	31.12.2023
Ensisijainen pääoma (T1)	14 902	14 111
Vastuut yhteensä	145 733	148 849
Vähimmäisomavaraisuusaste, %	10,2	9,5

Vähimmäisomavaraisuusaste (Leverage Ratio) kuvaa velkaantuneisuutta, mittarin minimitaso on kolme prosenttia.

OP Ryhmän rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuus

Milj. €	30.6.2024	31.12.2023
OP Ryhmän omat pääomat	17 013	16 262
Muut pankkitoiminnan ensi- ja toissijaiseen pääomaan luettavat erät	1 439	1 484
Muut omiin varoihin sisältyvät toimialakohtaiset erät	-432	-574
Liikearvo ja aineettomat hyödykkeet	-983	-1 000
Vakuutusliiketoiminnan arvostuserot*	736	855
Suunniteltu voitonjako	-176	-148
Omista varoista vähennettävät IFRS-erät**	24	48
Ryhmittymän omat varat yhteensä	17 621	16 928
Luottolaitostoiminnan omien varojen vaade***	10 650	10 227
Vakuutusliiketoiminnan omien varojen vaade*	1 689	1 511
Ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä yhteensä	12 339	11 738
Ryhmittymän vakavaraisuus	5 282	5 190
Ryhmittymän vakavaraisuussuhde (omat varat/omien varojen vähimmäismäärä) (%)	143	144

* Vakuutusyhtiöiden vakavaraisuuden mukaiset arvostuserot ja arvio SCR:sta

** Eläkevastuun ylikate, käyvän arvon rahastosta rahavirran suojauksen osuus

*** Kokonaisriski x 15,4 %

Luvuissa on huomioitu luottolaitosvakavaraisuuden toissijaisen oman pääoman siirtymäsäännökset.

TAULUKKO-OSA

Tuloslaskelma

MIJ. €	Liite	Oikaistu		Oikaistu	
		1-6/2024	1-6/2023	4-6/2024	4-6/2023
Efektiivisen koron menetelmää käyttäen lasketut korkotuotot		2 765	2 052	1 372	1 173
Muut korkotuotot		354	204	175	114
Korkokulut		-1 713	-1 059	-849	-660
Korkokate	3	1 407	1 196	698	628
Saamisten arvonalentumiset	4	-67	-99	-28	-76
Palkkiotuotot		467	519	229	251
Palkkiokulut		-67	-67	-34	-35
Nettopalkkiotuotot	5	400	452	195	216
Vakuutusmaksutuotot		1 041	967	517	482
Vakuutuspalvelukulut		-1 005	-931	-493	-447
Jälleenvakuutusosimusten nettotuotot		1	-28	23	-25
Vakuutuspalvelutulos	6	37	8	47	10
Vakuutukseen liittyvät nettorahoitustuotot (+)/-kulut (-)		-272	-243	-23	-29
Jälleenvakuutuksiin liittyvät nettorahoitustuotot (+)/-kulut (-)		1	-10	1	-1
Vakuutuksen nettorahoitustuotot (+)/-kulut (-)	7	-272	-253	-22	-31
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvarojen nettotuotot	8	17	19	9	-14
Sijoitustoiminnan nettotuotot	9	524	485	131	168
Liiketoiminnan muut tuotot		25	21	16	15
Henkilöstökulut		-535	-484	-279	-262
Poistot ja arvonalentumiset		-69	-92	-36	-45
Liiketoiminnan muut kulut	10	-501	-504	-253	-220
Siirrot vakuutuspalvelutuloon		263	237	133	117
Liiketoiminnan kulut		-842	-843	-434	-410
OP-bonukset omistaja-asiakkaille		0	0	0	0
Liikevoitto (-tappio)		1 229	986	611	506
Tulos ennen veroja		1 229	986	611	506
Tuloverot		-244	-196	-119	-101
Kauden tulos		984	790	492	405

Jakautumisen:

Omistajien osuus kauden tuloksesta		979	785	488	402
Määräysvallattomien omistajien osuus kauden tuloksesta		6	5	4	3
Yhteensä		984	790	492	405

OP Ryhmä korjasi virallista tilinpäätöksen tulos- ja tasekaavaa vuoden 2024 toisen vuosineljänneksen aikana. Uusi tulos- ja tasekaava kuvaa ryhmän toimintaa aiempaa paremmin. Vertailukauden tiedot on oikaistu. Muutoksesta kerrotaan tarkemmin puolivuositarkastuksen liitetiedossa 1. Laatimisperiaatteet sekä laatimisperiaatteiden ja esittämisen muutokset.

Laaja tuloslaskelma

MIJ. €	Liite	1-6/2024	1-6/2023	4-6/2024	4-6/2023
Kauden tulos		984	790	492	405
Erät joita ei siirretä tulosvaikutteiseksi					
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat voitot/(tappiot)		38	12	36	1
Muutokset omassa luottoriskissä käypään arvoon arvostetuista veloista		-10			
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi					
Käyvan arvon rahaston muutos					
Käypään arvoon arvostamisesta	14	36	-10	17	-8
Rahavirran suojauksesta	14	-5	14	1	-22
Tuloverot					
Eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteiseksi					
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvista voitoista/(tappioista)		-8	-2	-3	0
Muutokset omassa luottoriskissä käypään arvoon arvostetuista veloista		2			
Eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi					
Käypään arvoon arvostamisesta	14	-7	2	-4	2
Rahavirran suojauksesta	14	1	-3	0	4
Muut laajan tuloksen erät		47	13	47	-23
Kauden laaja tulos		1 031	803	539	382
Kauden laajan tuloksen jakautuminen:					
Omistajien osuus kauden laajasta tuloksesta		1 025	797	535	379
Määräysvallattomien omistajien osuus kauden laajasta tuloksesta		6	5	4	3
Yhteensä		1 031	803	539	382

Tase

Mlj. €	Liite	30.6.2024	Oikaistu	
			31.12.2023	1.1.2023
Käteiset varat ja talletukset keskuspankeissa	16	17 351	19 755	35 004
Saamiset luottolaitoksilta	16	1 166	858	798
Saamiset asiakkailta	16	97 146	98 316	98 782
Johdannaissopimukset	16, 19	2 684	3 106	3 889
Sijoitusomaisuus		23 089	22 029	20 830
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat	16	13 522	12 581	11 597
Jälleenvakuutus sopimusvarat	11	125	106	245
Aineettomat hyödykkeet		1 052	1 065	1 153
Aineelliset hyödykkeet		400	398	423
Muut varat		1 734	1 560	2 037
Tuloverosaamiset		44	22	59
Laskennalliset verosaamiset		248	251	605
Varat yhteensä		158 560	160 047	175 422
Velat luottolaitoksille	16	414	74	12 311
Velat asiakkaille	16	77 207	77 178	81 552
Johdannaissopimukset	16, 19	2 704	2 994	4 197
Vakuutus sopimusvelat	12	11 798	11 589	11 448
Velat sijoitus sopimuksista	16	8 625	7 944	7 211
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	13	34 489	37 689	37 530
Varaukset ja muut velat		3 684	3 674	3 599
Tuloverovelat		80	156	67
Laskennalliset verovelat		1 135	1 073	1 455
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		1 411	1 414	1 384
Velat yhteensä		141 547	143 785	160 753
Oma pääoma				
OP Ryhmän omistajien osuus				
Osuuspääoma				
Jäsenosuudet		218	219	217
Tuotto-osuudet		3 209	3 335	3 369
Käyvän arvon rahasto	14	-266	-290	-360
Muut rahastot		2 172	2 172	2 172
Kertyneet voittovarot		11 557	10 703	9 153
Määräysvallattomien omistajien osuus		123	124	118
Oma pääoma yhteensä		17 013	16 262	14 668
Velat ja oma pääoma yhteensä		158 560	160 047	175 422

OP Ryhmä korjasi virallista tilinpäätöksen tulos- ja tasekaavaa vuoden 2024 toisen vuosineljänneksen aikana. Uusi tulos- ja tasekaava kuvaa ryhmän toimintaa aiempaa paremmin. Vertailukauden tiedot on oikaistu. Muutoksesta kerrotaan tarkemmin puolivuositiedossa 1. Laatimisperiaatteet sekä laatimisperiaatteiden ja esittämisen muutokset.

Oman pääoman muutoslaskelma

Omistajille kuuluva oma pääoma

Milj. €	Osuus- pääoma	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Määräys- vallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2023	3 586	- 360	2 172	9 153	14 550	118	14 668
Kauden laaja tulos		3		794	797	5	803
Kauden tulos				785	785	5	790
Muut laajan tuloksen erät		3		9	13		13
Voitonjako				-144	-144	-3	-147
Jäsen- ja tuotto-osuuksien muutokset	-83				-83		-83
Muut			0	0	0	-14	-14
Oma pääoma 30.6.2023	3 503	-357	2 172	9 802	15 120	107	15 227

Omistajille kuuluva oma pääoma

Milj. €	Osuus- pääoma	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Määräys- vallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2024	3 554	-290	2 172	10 703	16 139	124	16 262
Kauden laaja tulos		25		1 001	1 025	6	1 031
Kauden tulos				979	979	6	984
Muut laajan tuloksen erät		25		22	47		47
Voitonjako				-148	-148	-1	-149
Jäsen- ja tuotto-osuuksien muutokset	-127				-127		-127
Muut				1	1	-5	-4
Oma pääoma 30.6.2024	3 427	-266	2 172	11 557	16 890	123	17 013

Rahavirtalaskelma

MIIJ. €	1-6/2024	Oikaistu 1-6/2023
Liiketoiminnan rahavirta		
Kauden tulos	984	790
Oikaisut kauden tulokseen	260	-102
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-195	254
Saamiset luottolaitoksilta	72	-479
Saamiset asiakkailta	1 098	1 592
Johdannaissopimukset	21	-63
Sijoitusomaisuus	-998	5
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat	-195	-41
Jälleenvakuutus sopimusvarat	-20	-6
Muut varat	-172	-754
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	761	-16 957
Velat luottolaitoksille	340	-12 252
Velat asiakkaille	172	-6 694
Johdannaissopimukset	-65	-54
Vakuutus sopimusvelat	209	186
Jälleenvakuutus sopimusvelat	0	0
Velat sijoitus sopimuksista	0	0
Varaukset ja muut velat	105	1 857
Maksetut tuloverot	-289	-125
Saadut osingot	30	29
A. Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	1 552	-16 111
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-53	-65
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	7	3
B. Investointien rahavirta yhteensä	-46	-61
Rahoituksen rahavirrat		
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, muutos	-12	-23
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, muutos	-3 193	-1 789
Osuus- ja osakepääoman, lisäykset	67	78
Osuus- ja osakepääoman vähennykset	-193	-162
Maksetut osingot ja osuus pääoman korot	-148	-144
Vuokrasopimusvelat	-17	-17
C. Rahoituksen rahavirta yhteensä	-3 497	-2 056
Rahavarojen nettomuutos (A+B+C)	-1 991	-18 229
Rahavarat kauden alussa	19 947	35 656
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	-11	24
Rahavarat kauden lopussa	17 944	17 451
Saadut korot	5 389	3 605
Maksetut korot	-3 697	-2 243
Rahavarat		
Käteiset varat ja talletukset keskuspankeissa	17 351	17 232
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	593	220
Yhteensä	17 944	17 451

Liitetaulukot

1. Laatumisperiaatteet sekä laatumisperiaatteiden ja esittämisen muutokset
2. Segmenttiraportointi
3. Korkokate
4. Saamisten arvonalentumiset
5. Nettopalkkiotuotot
6. Vakuutuspalvelutulot
7. Vakuutuksen nettorahoituskulut
8. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvarojen nettotuotot
9. Sijoitustoiminnan nettotuotot
10. Liiketoiminnan muut kulut
11. Jälleenvakuutus sopimusvarat
12. Vakuutus sopimusvelat
13. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
14. Käyvän arvon rahasto verojen jälkeen
15. Annetut vakuudet
16. Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu
17. Toistuvasti käypään arvoon arvostettujen erien ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti
18. Taseen ulkopuoliset sitoumukset
19. Johdannaissopimukset
20. Vakuutus-segmentin sijoitusten jakauma
21. Lähipiiritapahtumat

Liite 1. Laatimisperiaatteet sekä laatimisperiaatteiden ja esittämisen muutokset

Laatimisperiaatteet

Puolivuositarkastus on laadittu IAS 34 -standardin Osavuositarkastukset ja vuoden 2023 tilinpäätöksessä esitettyjen laatimisperiaatteiden mukaan.

Puolivuositarkastus on tilintarkastamaton. Kaikki puolivuositarkastuksen luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta.

Puolivuositarkastus on julkaistu suomen, englannin ja ruotsin kielellä. Suomenkielinen puolivuositarkastus on virallinen, jota käytetään, mikäli havaitaan ristiriitaisuutta kieliversioiden välillä.

Vähittäispankki-segmentin nimi muuttui Osuuspankit-segmentiksi vuoden 2024 ensimmäisellä vuosineljänneksellä. Segmentin englanninkieliseen nimeen ei tullut muutosta.

Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet

Puolivuositarkastusta laadittaessa tehdään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden lopputulokset voivat poiketa toteumasta. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Puolivuositarkastuksen laadinnassa johdon harkintaa on käytetty erityisesti odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa ja vakuutus sopimusten arvostamisessa.

Odotettavissa olevat luottotappiot

Odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) laskentamallien määrittämiseen liittyy johdon harkintaa.

Varsinainen ECL-lukujen laskenta suoritetaan ECL-malleilla, jotka perustuvat havaittavissa olevien syöttötietojen käyttöön, paitsi jos kyseessä on pääsääntöisesti vaiheessa 2 tai 3 ja tarkkailulistalla oleva suuri yritys vastuu, jolloin ECL lasketaan asiantuntija-arvioon perustuvalla kassavirtaperusteisella ECL-menetelmällä.

Eryteisesti tilanteissa, joissa ECL-mallit eivät riittävästi pysty huomioimaan ennakoimatonta tapahtumaa tai olosuhteita, käytetään johdon harkintaan perustuvia lisävarauksia (management overlay) suoraan ECL-lukuihin (ns. post model adjustments). Niissä harkintaa käytetään erityisesti käytetyn skenaarion valinnassa. Ne ovat tarkoitettu vain väliaikaiseen käyttöön, kunnes varauksen aiheuttama ennakoimaton tapahtuma tai olosuhde on saatu huomioitua ECL-malleissa.

Muilta kuin edellä esitetyin osin odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaan sisältyvä johdon harkinta ja arviot sisältyvät vuoden 2023 tilinpäätökseen.

Puolivuositarkastuksen liitetiedossa 4. Saamisten arvonalentumiset kuvataan puolivuositarkastuksen laadinnassa tehty johdon harkinta.

Katsauskauden keskeiset tapahtumat

OP liittyy Euribor-paneeliin

OP Ryhmä tiedotti kesäkuussa OP Yritys pankki Oyj:n liittyvän jäseneksi Euribor-viitekorkoja hallinnoivaan paneeliin. Paneelissa on tällä hetkellä 19 merkittävää pankkia eri puolilta Eurooppaa. OP Yritys pankki täydentää kokoonpanoa, sillä paneelissa ei ole muita pohjoismaisia pankkeja. Euribor-viitekorkoja hallinnoi European Money Markets Institute (EMMI), joka vastaa viitekorkojen laskentaperiaatteista ja julkaisemisesta. Paneelin toimintamenetelmät ovat parhaillaan uudistumassa.

Omistaja-asiakkaiden lisäedut

OP Ryhmä käyttää osan parantuneesta kannattavuudestaan tarjoamalla omistaja-asiakkaille lisäetuja. OP Ryhmä korotti vuodelta 2024 kertyviä OP-bonuksia omistaja-asiakkailleen 40 prosentilla vuoden 2022 tasoon verrattuna. Vuonna 2024 OP-bonuksia maksetaan yhteensä arviolta yli 300 miljoonaa euroa.

Omistaja-asiakkaat saavat myös päivittäiset pankkipalvelut ilman kuukausimaksuja vuoden 2024 loppuun saakka. Tämän edun arvo vuodelta 2024 on arviolta 88 miljoonaa euroa.

Lakiluonnos finanssialan asiakasbonusten verokäytäntöjen muuttamisesta

Huhtikuussa tuli lausuntokierrokselle Suomen hallituksen hallitusohjelmakirjauksen mukainen OP-bonuksiin mahdollisesti vaikuttava lakiluonnos finanssialan asiakasbonusten verokäytäntöjen muuttamisesta.

Toteutuessaan lakiehdotus vaikuttaisi vakuutusmaksuihin käytettävien OP-bonusten verokohteluun.

Lakiluonnoksessa esitetään, että finanssialan asiakasbonukset tulkittaisiin veronalaisiksi, jos niitä käytettäisiin muihin kuin palveluihin, joista niitä on kertynyt. OP Ryhmän omistaja-asiakkaat tulevat jatkossakin saamaan vähintään entisen tasoiset taloudelliset edut mahdollisista lakimuutoksista huolimatta.

Uusi OP Ryhmän varallisuudenhoidon johtaja

OP Ryhmä tavoittelee merkittävää kasvua varallisuudenhoidon palveluissa. KTM Hanna Porkka (53) aloitti 1.4.2024 OP Ryhmän varallisuudenhoidosta vastaavana johtajana ja OP Osuuskunnan johtokunnan jäsenenä.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Ei olennaisia katsauskauden jälkeisiä tapahtumia.

Laatimisperiaatteiden ja esittämisen muutokset

Tase- ja tuloslaskelmakaavan esittämisen korjaaminen

OP Ryhmä korjasi virallista tilinpäätöksen tulos- ja tasekaavaa vuoden 2024 toisen vuosineljänneksen aikana. OP Ryhmän uusi tulos- ja tasekaava kuvaa ryhmän toimintaa aiempaa paremmin. Muutokset on tehty takautuvasti myös vuodelle 2023 ja vuoden 2024 ensimmäiselle vuosineljännekselle.

Muutokset tasekaavassa ajankohdalle 1.1.2023

- a) Aiemmin taseella esitetyn rivin "Käteiset varat" nimeksi vaihdettiin "Käteiset varat ja talletukset keskuspankeissa".
- b) Lainasaamisten saamatta olevat korot on aiemmin esitetty taseen rivillä "Muut varat". Lainasaamisten saamatta olevat korot 235 miljoonaa euroa siirrettiin taseen riville Saamiset asiakkailta.
- c) Rahoitusvelkojen maksamattomat korot on esitetty aiemmin taseen rivillä "Varaukset ja muut velat". Rahoitusvelkojen maksamattomat korot 185 miljoonaa euroa siirrettiin taseen riveille Velat luottolaitoksille 10 miljoonaa euroa, Velat asiakkaille 83 miljoonaa euroa ja Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat 91 miljoonaa euroa.
- d) Saamistodistusten siirtyvät korot on aiemmin esitetty taseen rivillä "Muut varat". Saamistodistusten siirtyvät korot 88 miljoonaa euroa siirrettiin taseen riville "Sijoitusomaisuus".
- e) Johdannaissopimusten korkosaamisia ja -velkoja on aiemmin esitetty taseen riveillä "Muut varat" ja "Varaukset ja muut velat". Kaikkien johdannaissopimusten käyvät arvot esitetään jatkossa taseen varojen ja velkojen "Johdannaissopimukset" riveillä, joten johdannaisten korkosaamiset ja -velat siirrettiin varsinaisen johdannaissopimuksen kanssa samaan tase-erään. Tehtyjen siirtojen jälkeen taseen varojen "Johdannaissopimukset" laskivat 228 miljoonaa euroa ja taseen velkojen "Johdannaissopimukset" laskivat 235 miljoonaa euroa. Oikaisut pienensivät taseen varoja ja velkoja yhteensä 269 miljoonaa euroa.
- f) Aiemmin taseella esitetty rivi "Verosaamiset" jaettiin kahteen riviin "Tuloverosaamiset" ja "Laskennalliset verosaamiset".
- g) Aiemmin taseella esitetty rivi "Verovelat" jaettiin kahteen riviin "Tuloverovelat" ja "Laskennalliset verovelat".

Milj. €	Viittaus	1.1.2023	Muutokset	Oikaistu 1.1.2023
Käteiset varat ja talletukset keskuspankeissa	a)	35 004	0	35 004
Saamiset luottolaitoksilta		798	0	798
Saamiset asiakkailta	b)	98 546	235	98 782
Johdannaissopimukset	e)	4 117	-228	3 889
Sijoitusomaisuus	d)	20 742	88	20 830
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat		11 597	0	11 597
Jälleenvakuutus sopimusvarat		245	0	245
Aineettomat hyödykkeet		1 153	0	1 153
Aineelliset hyödykkeet		423	0	423
Muut varat	b), d), e)	2 401	-364	2 037
Versaamiset	f)	664	-664	
Tuloversaamiset	f)		59	59
Laskennalliset versaamiset	f)		605	605
Varat yhteensä		175 691	-269	175 422
Velat luottolaitoksille	c)	12 301	10	12 311
Velat asiakkaille	c)	81 468	83	81 552
Johdannaissopimukset	e)	4 432	-235	4 197
Vakuutus sopimusvelat		11 448	0	11 448
Velat sijoitus sopimuksista		7 211	0	7 211
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	c)	37 438	91	37 530
Varaukset ja muut velat	c), e)	3 818	-219	3 599
Verovelat	g)	1 522	-1 522	
Tuloverovelat	g)		67	67
Laskennalliset verovelat	g)		1 455	1 455
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		1 384	0	1 384
Velat yhteensä		161 023	-269	160 753
Oma pääoma				
OP Ryhmän omistajien osuus				
Osuuspääoma				
Jäsenosuudet		217	0	217
Tuotto-osuudet		3 369	0	3 369
Käyvän arvon rahasto		-360	0	-360
Muut rahastot		2 172	0	2 172
Kertyneet voittovarot		9 153	0	9 153
Määräysvallattomien omistajien osuus		118	0	118
Oma pääoma yhteensä		14 668	0	14 668
Velat ja oma pääoma yhteensä		175 691	-269	175 422

Muutokset tasekaavassa ajankohdalle 31.3.2023

- a) Aiemmin taseella esitetyn rivin "Käteiset varat" nimeksi vaihdettiin "Käteiset varat ja talletukset keskuspankeissa".
- b) Lainasaamisten saamatta olevat korot on aiemmin esitetty taseen rivillä "Muut varat". Lainasaamisten saamatta olevat korot 323 miljoonaa euroa siirrettiin taseen riville Saamiset asiakkailta.
- c) Rahoitusvelkojen maksamattomat korot on esitetty aiemmin taseen rivillä "Varaukset ja muut velat". Rahoitusvelkojen maksamattomat korot 266 miljoonaa euroa siirrettiin taseen riveille Velat luottolaitoksille 11 miljoonaa euroa, Velat asiakkaille 128 miljoonaa euroa ja Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat 127 miljoonaa euroa.
- d) Saamistodistusten siirtyvät korot on aiemmin esitetty taseen rivillä "Muut varat". Saamistodistusten siirtyvät korot 88 miljoonaa euroa siirrettiin taseen riville "Sijoitusomaisuus".
- e) Johdannaissopimusten korkosaamisia ja -velkoja on aiemmin esitetty taseen riveillä "Muut varat" ja "Varaukset ja muut velat". Kaikkien johdannaissopimusten käyvät arvot esitetään jatkossa taseen varojen ja velkojen "Johdannaissopimukset" riveillä, joten johdannaisten korkosaamiset ja -velat siirrettiin varsinaisen johdannaissopimuksen kanssa samaan tase-erään. Tehtyjen siirtojen jälkeen taseen varojen "Johdannaissopimukset" laskivat 243 miljoonaa euroa ja taseen velkojen "Johdannaissopimukset" laskivat 254 miljoonaa euroa. Oikaisut pienensivät taseen varoja ja velkoja yhteensä 289 miljoonaa euroa.
- f) Aiemmin taseella esitetty rivi "Verosaamiset" jaettiin kahteen riviin "Tuloverosaamiset" ja "Laskennalliset verosaamiset".
- g) Aiemmin taseella esitetty rivi "Verovelat" jaettiin kahteen riviin "Tuloverovelat" ja "Laskennalliset verovelat".

Milj. €	Viittaus	31.3.2023	Muutokset	Oikaistu 31.3.2023
Käteiset varat ja talletukset keskuspankeissa	a)	17 537	0	17 537
Saamiset luottolaitoksilta		1 165	0	1 165
Saamiset asiakkailta	b)	97 253	323	97 577
Johdannaissopimukset	e)	3 537	-243	3 294
Sijoitusomaisuus	d)	21 268	88	21 356
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat		11 883	0	11 883
Jälleenvakuutus sopimusvarat		237	0	237
Aineettomat hyödykkeet		1 136	0	1 136
Aineelliset hyödykkeet		446	0	446
Muut varat	b), d), e)	2 921	-456	2 465
Versaamiset	f)	374	-374	
Tuloverosaamiset	f)		56	56
Laskennalliset verosaamiset	f)		318	318
Varat yhteensä		157 757	-289	157 469
Velat luottolaitoksille	c)	249	11	260
Velat asiakkaille	c)	75 419	128	75 547
Johdannaissopimukset	e)	3 808	-254	3 554
Vakuutus sopimusvelat		11 759	0	11 759
Velat sijoitus sopimuksista		7 415	0	7 415
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	c)	35 765	127	35 892
Varaukset ja muut velat	c), e)	5 763	-301	5 462
Verovelat	g)	1 258	-1 258	
Tuloverovelat	g)		87	87
Laskennalliset verovelat	g)		1 171	1 171
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		1 384	0	1 384
Velat yhteensä		142 820	-289	142 531
Oma pääoma				
OP Ryhmän omistajien osuus				
Osuuspääoma		3 480		
Jäsenosuudet		215	0	215
Tuotto-osuudet		3 266	0	3 266
Käyvän arvon rahasto		-334	0	-334
Muut rahastot		2 172	0	2 172
Kertyneet voittovarot		9 502	0	9 502
Määräysvallattomien omistajien osuus		116	0	116
Oma pääoma yhteensä		14 937	0	14 937
Velat ja oma pääoma yhteensä		157 757	-289	157 469

Muutokset tasekaavassa ajankohdalle 30.6.2023

- a) Aiemmin taseella esitetyn rivin "Käteiset varat" nimeksi vaihdettiin "Käteiset varat ja talletukset keskuspankeissa".
- b) Lainasaamisten saamatta olevat korot on aiemmin esitetty taseen rivillä "Muut varat". Lainasaamisten saamatta olevat korot 302 miljoonaa euroa siirrettiin taseen riville Saamiset asiakkailta.
- c) Rahoitusvelkojen maksamattomat korot on esitetty aiemmin taseen rivillä "Varaukset ja muut velat". Rahoitusvelkojen maksamattomat korot 389 miljoonaa euroa siirrettiin taseen riveille Velat luottolaitoksille 10 miljoonaa euroa, Velat asiakkaille 247 miljoonaa euroa ja Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat 132 miljoonaa euroa.
- d) Saamistodistusten siirtyvät korot on aiemmin esitetty taseen rivillä "Muut varat". Saamistodistusten siirtyvät korot 90 miljoonaa euroa siirrettiin taseen riville "Sijoitusomaisuus".
- e) Johdannaissopimusten korkosaamisia ja -velkoja on aiemmin esitetty taseen riveillä "Muut varat" ja "Varaukset ja muut velat". Kaikkien johdannaissopimusten käyvät arvot esitetään jatkossa taseen varojen ja velkojen "Johdannaissopimukset" riveillä, joten johdannaisten korkosaamiset ja -velat siirrettiin varsinaisen johdannaissopimuksen kanssa samaan tase-erään. Tehtyjen siirtojen jälkeen taseen varojen "Johdannaissopimukset" laskivat 305 miljoonaa euroa ja taseen velkojen "Johdannaissopimukset" laskivat 314 miljoonaa euroa. Oikaisut pienensivät taseen varoja ja velkoja yhteensä 354 miljoonaa euroa.
- f) Aiemmin taseella esitetty rivi "Verosaamiset" jaettiin kahteen riviin "Tuloverosaamiset" ja "Laskennalliset verosaamiset".
- g) Aiemmin taseella esitetty rivi "Verovelat" jaettiin kahteen riviin "Tuloverovelat" ja "Laskennalliset verovelat".

Milj. €	Viittaus	30.6.2023	Muutokset	Oikaistu 30.6.2023
Käteiset varat ja talletukset keskuspankeissa	a)	17 232	0	17 232
Saamiset luottolaitoksilta		844	0	844
Saamiset asiakkailta	b)	96 889	302	97 191
Johdannaissopimukset	e)	3 614	-305	3 309
Sijoitusomaisuus	d)	21 095	90	21 186
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat		12 051	0	12 051
Jälleenvakuutus sopimusvarat		251	0	251
Aineettomat hyödykkeet		1 133	0	1 133
Aineelliset hyödykkeet		440	0	440
Muut varat	b), d), e)	3 170	-440	2 730
Vero saamiset	f)	385	-385	0
Tulovero saamiset	f)		64	64
Laskennalliset vero saamiset	f)		320	320
Varat yhteensä		157 105	-354	156 751
Velat luottolaitoksille	c)	68	10	78
Velat asiakkaille	c)	74 648	247	74 895
Johdannaissopimukset	e)	3 853	-314	3 540
Vakuutus sopimus velat		11 631	0	11 631
Velat sijoitus sopimuksista		7 559	0	7 559
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	c)	35 662	132	35 794
Varaukset ja muut velat	c), e)	5 777	-429	5 348
Verovelat	g)	1 317	-1 317	
Tuloverovelat	g)		140	140
Laskennalliset verovelat	g)		1 178	1 178
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		1 364	0	1 364
Velat yhteensä		141 878	-354	141 524
Oma pääoma				
OP Ryhmän omistajien osuus				
Osuuspääoma		3 503		
Jäsenosuudet		216	0	216
Tuotto-osuudet		3 287	0	3 287
Käyvän arvon rahasto		-357	0	-357
Muut rahastot		2 172	0	2 172
Kertyneet voittovarot		9 802	0	9 802
Määräysvallattomien omistajien osuus		107	0	107
Oma pääoma yhteensä		15 227	0	15 227
Velat ja oma pääoma yhteensä		157 105	-354	156 751

Muutokset tasekaavassa ajankohdalle 30.9.2023

- a) Aiemmin taseella esitetyn rivin "Käteiset varat" nimeksi vaihdettiin "Käteiset varat ja talletukset keskuspankeissa".
- b) Lainasaamisten saamatta olevat korot on aiemmin esitetty taseen rivillä "Muut varat". Lainasaamisten saamatta olevat korot 517 miljoonaa euroa siirrettiin taseen riville Saamiset asiakkailta.
- c) Rahoitusvelkojen maksamattomat korot on esitetty aiemmin taseen rivillä "Varaukset ja muut velat". Rahoitusvelkojen maksamattomat korot 582 miljoonaa euroa siirrettiin taseen riveille Velat luottolaitoksille 8 miljoonaa euroa, Velat asiakkaille 390 miljoonaa euroa ja Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat 183 miljoonaa euroa.
- d) Saamistodistusten siirtyvät korot on aiemmin esitetty taseen rivillä "Muut varat". Saamistodistusten siirtyvät korot 106 miljoonaa euroa siirrettiin taseen riville "Sijoitusomaisuus".
- e) Johdannaissopimusten korkosaamisia ja -velkoja on aiemmin esitetty taseen riveillä "Muut varat" ja "Varaukset ja muut velat". Kaikkien johdannaissopimusten käyvät arvot esitetään jatkossa taseen varojen ja velkojen "Johdannaissopimukset" riveillä, joten johdannaisten korkosaamiset ja -velat siirrettiin varsinaisen johdannaissopimuksen kanssa samaan tase-erään. Tehtyjen siirtojen jälkeen taseen varojen "Johdannaissopimukset" laskivat 315 miljoonaa euroa ja taseen velkojen "Johdannaissopimukset" laskivat 311 miljoonaa euroa. Oikaisut pienensivät taseen varoja ja velkoja yhteensä 365 miljoonaa euroa.
- f) Aiemmin taseella esitetty rivi "Verosaamiset" jaettiin kahteen riviin "Tuloverosaamiset" ja "Laskennalliset verosaamiset".
- g) Aiemmin taseella esitetty rivi "Verovelat" jaettiin kahteen riviin "Tuloverovelat" ja "Laskennalliset verovelat".

Milj. €	Viittaus	30.9.2023	Muutokset	Oikaistu 30.9.2023
Käteiset varat ja talletukset keskuspankeissa	a)	15 297	0	15 297
Saamiset luottolaitoksilta		1 087	0	1 087
Saamiset asiakkailta	b)	97 323	517	97 839
Johdannaisopimukset	e)	4 111	-315	3 797
Sijoitusomaisuus	d)	20 848	106	20 954
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat		11 906	0	11 906
Jälleenvakuutusopimusvarat		259	0	259
Aineettomat hyödykkeet		1 121	0	1 121
Aineelliset hyödykkeet		432	0	432
Muut varat	b), d), e)	2 584	-672	1 912
Verosaamiset	f)	389	-389	
Tuloverosaamiset	f)		63	63
Laskennalliset verosaamiset	f)		326	326
Varat yhteensä		155 358	-365	154 993
Velat luottolaitoksille	c)	85	8	94
Velat asiakkaille	c)	74 020	390	74 411
Johdannaisopimukset	e)	4 314	-311	4 004
Vakuutusopimusvelat		11 289	0	11 289
Velat sijoitusopimuksista		7 505	0	7 505
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	c)	34 890	183	35 073
Varaukset ja muut velat	c), e)	4 780	-636	4 144
Verovelat	g)	1 373	-1 373	
Tuloverovelat	g)		177	177
Laskennalliset verovelat	g)		1 196	1 196
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		1 381	0	1 381
Velat yhteensä		139 639	-365	139 274
Oma pääoma				
OP Ryhmän omistajien osuus				
Osuuspääoma				
Jäsenosuudet		218	0	218
Tuotto-osuudet		3 304	0	3 304
Käyvän arvon rahasto		-364	0	-364
Muut rahastot		2 172	0	2 172
Kertyneet voittovarot		10 286	0	10 286
Määräysvallattomien omistajien osuus		104	0	104
Oma pääoma yhteensä		15 719	0	15 719
Velat ja oma pääoma yhteensä		155 358	-365	154 993

Muutokset tasekaavassa ajankohdalle 31.12.2023

- a) Aiemmin taseella esitetyn rivin "Käteiset varat" nimeksi vaihdettiin "Käteiset varat ja talletukset keskuspankeissa".
- b) Lainasaamisten saamatta olevat korot on aiemmin esitetty taseen rivillä "Muut varat". Lainasaamisten saamatta olevat korot 480 miljoonaa euroa siirrettiin taseen riville Saamiset asiakkailta.
- c) Rahoitusvelkojen maksamattomat korot on esitetty aiemmin taseen rivillä "Varaukset ja muut velat". Rahoitusvelkojen maksamattomat korot 708 miljoonaa euroa siirrettiin taseen riveille Velat luottolaitoksille 8 miljoonaa euroa, Velat asiakkaille 522 miljoonaa euroa ja Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat 179 miljoonaa euroa.
- d) Saamistodistusten siirtyvät korot on aiemmin esitetty taseen rivillä "Muut varat". Saamistodistusten siirtyvät korot 133 miljoonaa euroa siirrettiin taseen riville "Sijoitusomaisuus".
- e) Johdannaissopimusten korkosaamisia ja -velkoja on aiemmin esitetty taseen riveillä "Muut varat" ja "Varaukset ja muut velat". Kaikkien johdannaissopimusten käyvät arvot esitetään jatkossa taseen varojen ja velkojen "Johdannaissopimukset" riveillä, joten johdannaisten korkosaamiset ja -velat siirrettiin varsinaisen johdannaissopimuksen kanssa samaan tase-erään. Tehtyjen siirtojen jälkeen taseen varojen "Johdannaissopimukset" laskivat 295 miljoonaa euroa ja taseen velkojen "Johdannaissopimukset" laskivat 277 miljoonaa euroa. Oikaisut pienensivät taseen varoja ja velkoja yhteensä 344 miljoonaa euroa.
- f) Aiemmin taseella esitetty rivi "Verosaamiset" jaettiin kahteen riviin "Tuloverosaamiset" ja "Laskennalliset verosaamiset".
- g) Aiemmin taseella esitetty rivi "Verovelat" jaettiin kahteen riviin "Tuloverovelat" ja "Laskennalliset verovelat".

Milj. €	Viittaus	31.12.2023	Muutokset	Oikaistu 31.12.2023
Käteiset varat ja talletukset keskuspankeissa	a)	19 755	0	19 755
Saamiset luottolaitoksilta		858	0	858
Saamiset asiakkailta	b)	97 836	480	98 316
Johdannaissopimukset	e)	3 401	-295	3 106
Sijoitusomaisuus	d)	21 896	133	22 029
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat		12 581	0	12 581
Jälleenvakuutus sopimusvarat		106	0	106
Aineettomat hyödykkeet		1 065	0	1 065
Aineelliset hyödykkeet		398	0	398
Muut varat	b), d), e)	2 222	-662	1 560
Verosaamiset	f)	273	-273	
Tuloverosaamiset	f)		22	22
Laskennalliset verosaamiset	f)		251	251
Varat yhteensä		160 391	-344	160 047
Velat luottolaitoksille	c)	66	8	74
Velat asiakkaille	c)	76 656	522	77 178
Johdannaissopimukset	e)	3 271	-277	2 994
Vakuutus sopimusvelat		11 589	0	11 589
Velat sijoitus sopimuksista		7 944	0	7 944
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	c)	37 511	179	37 689
Varaukset ja muut velat	c), e)	4 450	-775	3 674
Verovelat	g)	1 229	-1 229	
Tuloverovelat	g)		156	156
Laskennalliset verovelat	g)		1 073	1 073
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		1 414	0	1 414
Velat yhteensä		144 129	-344	143 785
Oma pääoma				
OP Ryhmän omistajien osuus				
Osuuspääoma				
Jäsenosuudet		219	0	219
Tuotto-osuudet		3 335	0	3 335
Käyvän arvon rahasto		-290	0	-290
Muut rahastot		2 172	0	2 172
Kertyneet voittovarot		10 703	0	10 703
Määräysvallattomien omistajien osuus		124	0	124
Oma pääoma yhteensä		16 262	0	16 262
Velat ja oma pääoma yhteensä		160 391	-344	160 047

Muutokset tasekaavassa ajankohdalle 31.3.2024

- a) Aiemmin taseella esitetyn rivin "Käteiset varat" nimeksi vaihdettiin "Käteiset varat ja talletukset keskuspankeissa".
- b) Lainasaamisten saamatta olevat korot on aiemmin esitetty taseen rivillä "Muut varat". Lainasaamisten saamatta olevat korot 583 miljoonaa euroa siirrettiin taseen riville Saamiset asiakkailta.
- c) Rahoitusvelkojen maksamattomat korot on esitetty aiemmin taseen rivillä "Varaukset ja muut velat". Rahoitusvelkojen maksamattomat korot 489 miljoonaa euroa siirrettiin taseen riveille Velat luottolaitoksille 8 miljoonaa euroa, Velat asiakkaille 286 miljoonaa euroa ja Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat 196 miljoonaa euroa.
- d) Saamistodistusten siirtyvät korot on aiemmin esitetty taseen rivillä "Muut varat". Saamistodistusten siirtyvät korot 136 miljoonaa euroa siirrettiin taseen riville "Sijoitusomaisuus".
- e) Johdannaissopimusten korkosaamisia ja -velkoja on aiemmin esitetty taseen riveillä "Muut varat" ja "Varaukset ja muut velat". Kaikkien johdannaissopimusten käyvät arvot esitetään jatkossa taseen varojen ja velkojen "Johdannaissopimukset" riveillä, joten johdannaisten korkosaamiset ja -velat siirrettiin varsinaisen johdannaissopimuksen kanssa samaan tase-erään. Tehtyjen siirtojen jälkeen taseen varojen "Johdannaissopimukset" laskivat 253 miljoonaa euroa ja taseen velkojen "Johdannaissopimukset" laskivat 245 miljoonaa euroa. Oikaisut pienensivät taseen varoja ja velkoja yhteensä 295 miljoonaa euroa.
- f) Aiemmin taseella esitetty rivi "Verosaamiset" jaettiin kahteen riviin "Tuloverosaamiset" ja "Laskennalliset verosaamiset".
- g) Aiemmin taseella esitetty rivi "Verovelat" jaettiin kahteen riviin "Tuloverovelat" ja "Laskennalliset verovelat".

Milj. €	Viittaus	31.3.2024	Muutokset	Oikaistu 31.3.2024
Käteiset varat ja talletukset keskuspankeissa	a)	15 839	0	15 839
Saamiset luottolaitoksilta		1 001	0	1 001
Saamiset asiakkailta	b)	97 331	583	97 914
Johdannaissopimukset	e)	2 968	-253	2 715
Sijoitusomaisuus	d)	22 720	136	22 856
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat		13 205	0	13 205
Jälleenvakuutus sopimusvarat		110	0	110
Aineettomat hyödykkeet		1 059	0	1 059
Aineelliset hyödykkeet		399	0	399
Muut varat	b), d) e)	2 515	-761	1 754
Verosaamiset	f)	293	-293	
Tuloverosaamiset	f)		35	35
Laskennallinen verosaamiset	f)		258	258
Varat yhteensä		157 438	-295	157 143
Velat luottolaitoksille	c)	75	8	83
Velat asiakkaille	c)	75 378	286	75 663
Johdannaissopimukset	e)	2 903	-245	2 658
Vakuutus sopimusvelat		11 904	0	11 904
Velat sijoitus sopimuksista		8 368	0	8 368
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	c), e)	35 286	196	35 481
Varaukset ja muut velat	c)	4 422	-540	3 883
Verovelat	g)	1 158	-1 158	
Tuloverovelat	g)		52	52
Laskennalliset verovelat	g)		1 105	1 105
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		1 402	0	1 402
Velat yhteensä		140 896	-295	140 600
Oma pääoma				
OP Ryhmän omistajien osuus				
Osuuspääoma				
Jäsenosuudet		217	0	217
Tuotto-osuudet		3 176	0	3 176
Käyvän arvon rahasto		-282	0	-282
Muut rahastot		2 172	0	2 172
Kertyneet voittovarot		11 128	0	11 128
Määräysvallattomien omistajien osuus		132	0	132
Oma pääoma yhteensä		16 543	0	16 543
Velat ja oma pääoma yhteensä		157 438	-295	157 143

Muutokset tuloslaskelmakaavassa ajankohdalle 1–3/2023

- a) Aiemmin tuloslaskelmalla omalla rivillään esitetyt OP-bonukset omistaja-asiakkaille 55 miljoonaa euroa on jaettu OP-bonusten kertymisen perusteella korkotuottoihin 32 miljoonaa euroa, korkokuluihin 15 miljoonaa euroa ja sijoitusrahastojen palkkiotuottoihin 9 miljoonaa euroa. Tuloslaskelmalla ei enää esitetä riviä "OP-bonukset omistaja-asiakkaille".
- b) Aiemmin tuloslaskelmalla omalla rivillään esitetyt korkotuotot on jaettu efektiivisen koron menetelmää käyttäen laskettuihin korkotuottoihin ja muihin korkotuottoihin.

Milj. €	Viittaus	1–3/2023	Muutokset	1–3/2023
Efektiivisen koron menetelmää käyttäen lasketut korkotuotot	b)		878	878
Korkotuotot	a), b)	999	-999	
Muut korkotuotot	a), b)		89	89
Korkokulut	a)	-384	-15	-399
Korkokate	a), b)	615	-46	569
Saamisten arvonalentumiset		-23	0	-23
Palkkiotuotot	a)	277	-9	268
Palkkiokulut		-33	0	-33
Nettopalkkiotuotot	a)	244	-9	235
Vakuutusmaksutuotot		485	0	485
Vakuutuspalvelukulut		-485	0	-485
Jälleenvakuutus sopimusten nettotuotot		-3	0	-3
Vakuutuspalvelutulos		-2	0	-2
Vakuutukseen liittyvät nettorahoitustuotot (+)/-kulut (-)		-214	0	-214
Jälleenvakuutuksiin liittyvät nettorahoitustuotot (+)/-kulut (-)		-9	0	-9
Vakuutuksen nettorahoitustuotot (+)/-kulut (-)		-223	0	-223
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvarojen nettotuotot		33	0	33
Sijoitustoiminnan nettotuotot		317	0	317
Liiketoiminnan muut tuotot		6	0	6
Henkilöstökulut		-222	0	-222
Poistot ja arvonalentumiset		-47	0	-47
Liiketoiminnan muut kulut		-284	0	-284
Siirrot vakuutuspalvelutulokseen		120	0	120
Liiketoiminnan kulut		-433	0	-433
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	a)	-55	55	
Liikevoitto (-tappio)		480	0	480
Tulos ennen veroja		480	0	480
Tuloverot		-95	0	-95
Kauden tulos		385	0	385

Muutokset tuloslaskelmakaavassa ajankohdalle 1–6/2023

- a) Aiemmin tuloslaskelmalla omalla rivillään esitetyt OP-bonukset omistaja-asiakkaille 122 miljoonaa euroa on jaettu OP-bonusten kertymisen perusteella korkotuottoihin 71 miljoonaa euroa, korkokuluihin 32 miljoonaa euroa ja sijoitusrahastojen palkkiotuottoihin 19 miljoonaa euroa. Tuloslaskelmalla ei enää esitetä riviä "OP-bonukset omistaja-asiakkaille".
- b) Aiemmin tuloslaskelmalla omalla rivillään esitetyt korkotuotot on jaettu efektiivisen koron menetelmää käyttäen laskettuihin korkotuottoihin ja muihin korkotuottoihin.

Milj. €	Viittaus	1–6/2023	Muutokset	Oikaistu 1–6/2023
Efektiivisen koron menetelmää käyttäen lasketut korkotuotot	b)		2 052	2 052
Korkotuotot	a), b)	2 327	-2 327	
Muut korkotuotot	a), b)		204	204
Korkokulut	a)	-1 027	-32	-1 059
Korkokate	a), b)	1 299	-103	1 196
Saamisten arvonalentumiset		-99	0	-99
Palkkiotuotot	a)	538	-19	519
Palkkiokulut		-67	0	-67
Nettopalkkiotuotot	a)	470	-19	452
Vakuutusmaksutuotot		967	0	967
Vakuutuspalvelukulut		-931	0	-931
Jälleenvakuutus sopimusten nettotuotot		-28	0	-28
Vakuutuspalvelutulos		8	0	8
Vakuutukseen liittyvät nettorahoitustuotot (+)/-kulut (-)		-243	0	-243
Jälleenvakuutuksiin liittyvät nettorahoitustuotot (+)/-kulut (-)		-10	0	-10
Vakuutuksen nettorahoitustuotot (+)/-kulut (-)		-253	0	-253
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvarojen nettotuotot		19	0	19
Sijoitustoiminnan nettotuotot		485	0	485
Liiketoiminnan muut tuotot		21	0	21
Henkilöstökulut		-484	0	-484
Poistot ja arvonalentumiset		-92	0	-92
Liiketoiminnan muut kulut		-504	0	-504
Siirrot vakuutuspalvelutulokseen		237	0	237
Liiketoiminnan kulut		-843	0	-843
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	a)	-122	122	
Liikevoitto (-tappio)		986	0	986
Tulos ennen veroja		986	0	986
Tuloverot		-196	0	-196
Kauden tulos		790	0	790

Muutokset tuloslaskelmakaavassa ajankohdalle 4–6/2023

- a) Aiemmin tuloslaskelmalla omalla rivillään esitetyt OP-bonukset omistaja-asiakkaille 66 miljoonaa euroa on jaettu OP-bonusten kertymisen perusteella korkotuottoihin 40 miljoonaa euroa, korkokuluihin 17 miljoonaa euroa ja sijoitusrahastojen palkkiotuottoihin 10 miljoonaa euroa. Tuloslaskelmalla ei enää esitetä riviä "OP-bonukset omistaja-asiakkaille".
- b) Aiemmin tuloslaskelmalla omalla rivillään esitetyt korkotuotot on jaettu efektiivisen koron menetelmää käyttäen laskettuihin korkotuottoihin ja muihin korkotuottoihin.

Milj. €	Viittaus	4–6/2023	Muutokset	Oikaistu 4–6/2023
Efektiivisen koron menetelmää käyttäen lasketut korkotuotot	b)		1 173	1 173
Korkotuotot	a), b)	1 327	-1 327	
Muut korkotuotot	a), b)		114	114
Korkokulut	a)	-643	-17	-660
Korkokate	a), b)	684	-56	628
Saamisten arvonalentumiset		-76	0	-76
Palkkiotuotot	a)	261	-10	251
Palkkiokulut		-35	0	-35
Nettopalkkiotuotot	a)	226	-10	216
Vakuutusmaksutuotot		482	0	482
Vakuutuspalvelukulut		-447	0	-447
Jälleenvakuutus sopimusten nettotuotot		-25	0	-25
Vakuutuspalvelutulot		10	0	10
Vakuutukseen liittyvät nettorahoitustuotot (+)/-kulut (-)		-29	0	-29
Jälleenvakuutuksiin liittyvät nettorahoitustuotot (+)/-kulut (-)		-1	0	-1
Vakuutuksen nettorahoitustuotot (+)/-kulut (-)		-31	0	-31
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvarojen nettotuotot		-14	0	-14
Sijoitustoiminnan nettotuotot		168	0	168
Liiketoiminnan muut tuotot		15	0	15
Henkilöstökulut		-262	0	-262
Poistot ja arvonalentumiset		-45	0	-45
Liiketoiminnan muut kulut		-220	0	-220
Siirrot vakuutuspalvelutulokseen		117	0	117
Liiketoiminnan kulut		-410	0	-410
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	a)	-66	66	
Liikevoitto (-tappio)		506	0	506
Tulos ennen veroja		506	0	506
Tuloverot		-101	0	-101
Kauden tulos		405	0	405

Muutokset tuloslaskelmakaavassa ajankohdalle 1–9/2023

- a) Aiemmin tuloslaskelmalla omalla rivillään esitetyt OP-bonukset omistaja-asiakkaille 188 miljoonaa euroa on jaettu OP-bonusten kertymisen perusteella korkotuottoihin 111 miljoonaa euroa, korkokuluihin 49 miljoonaa euroa ja sijoitusrahastojen palkkiotuottoihin 29 miljoonaa euroa. Tuloslaskelmalla ei enää esitetä riviä "OP-bonukset omistaja-asiakkaille".
- b) Aiemmin tuloslaskelmalla omalla rivillään esitetyt korkotuotot on jaettu efektiivisen koron menetelmää käyttäen laskettuihin korkotuottoihin ja muihin korkotuottoihin.

Milj. €	Viittaus	1–9/2023	Muutokset	Oikaistu 1–9/2023
Efektiivisen koron menetelmää käyttäen lasketut korkotuotot	b)		3 331	3 331
Korkotuotot	a), b)	3 790	-3 790	
Muut korkotuotot	a), b)		348	348
Korkokulut	a)	-1 711	-49	-1 759
Korkokate	a), b)	2 079	-160	1 919
Saamisten arvonalentumiset		-170	0	-170
Palkkiotuotot	a)	788	-29	759
Palkkiokulut		-103	0	-103
Nettopalkkiotuotot	a)	685	-29	656
Vakuutusmaksutuotot		1 466	0	1 466
Vakuutuspalvelukulut		-1 369	0	-1 369
Jälleenvakuutus sopimusten nettotuotot		-38	0	-38
Vakuutuspalvelutulos		58	0	58
Vakuutukseen liittyvät nettorahoitustuotot (+)/-kulut (-)		-89	0	-89
Jälleenvakuutuksiin liittyvät nettorahoitustuotot (+)/-kulut (-)		-13	0	-13
Vakuutuksen nettorahoitustuotot (+)/-kulut (-)		-102	0	-102
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvarojen nettotuotot		24	0	24
Sijoitustoiminnan nettotuotot		371	0	371
Liiketoiminnan muut tuotot		28	0	28
Henkilöstökulut		-702	0	-702
Poistot ja arvonalentumiset		-137	0	-137
Liiketoiminnan muut kulut		-725	0	-725
Siirrot vakuutuspalvelutulokseen		348	0	348
Liiketoiminnan kulut		-1 216	0	-1 216
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	a)	-188	188	
Liikevoitto (-tappio)		1 570	0	1 570
Tulos ennen veroja		1 570	0	1 570
Tuloverot		-312	0	-312
Kauden tulos		1 258	0	1 258

Muutokset tuloslaskelmakaavassa ajankohdalle 7–9/2023

- a) Aiemmin tuloslaskelmalla omalla rivillään esitetyt OP-bonukset omistaja-asiakkaille 67 miljoonaa euroa on jaettu OP-bonusten kertymisen perusteella korkotuottoihin 39 miljoonaa euroa, korkokuluihin 17 miljoonaa euroa ja sijoitusrahastojen palkkiotuottoihin 10 miljoonaa euroa. Tuloslaskelmalla ei enää esitetä riviä "OP-bonukset omistaja-asiakkaille".
- b) Aiemmin tuloslaskelmalla omalla rivillään esitetyt korkotuotot on jaettu efektiivisen koron menetelmää käyttäen laskettuihin korkotuottoihin ja muihin korkotuottoihin.

Milj. €	Viittaus	7–9/2023	Muutokset	Oikaistu 7–9/2023
Efektiivisen koron menetelmää käyttäen lasketut korkotuotot	b)		1 280	1 280
Korkotuotot	a), b)	1 463	-1 463	
Muut korkotuotot	a), b)		144	144
Korkokulut	a)	-683	-17	-700
Korkokate	a), b)	780	-57	723
Saamisten arvonalentumiset		-72	0	-72
Palkkiotuotot	a)	250	-10	240
Palkkiokulut		-36	0	-36
Nettopalkkiotuotot	a)	215	-10	205
Vakuutusmaksutuotot		499	0	499
Vakuutuspalvelukulut		-438	0	-438
Jälleenvakuutussopimusten nettotuotot		-11	0	-11
Vakuutuspalvelutulot		51	0	51
Vakuutukseen liittyvät nettorahoitustuotot (+)/-kulut (-)		155	0	155
Jälleenvakuutuksiin liittyvät nettorahoitustuotot (+)/-kulut (-)		-3	0	-3
Vakuutuksen nettorahoitustuotot (+)/-kulut (-)		152	0	152
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvarojen nettotuotot		6	0	6
Sijoitustoiminnan nettotuotot		-114	0	-114
Liiketoiminnan muut tuotot		7	0	7
Henkilöstökulut		-218	0	-218
Poistot ja arvonalentumiset		-45	0	-45
Liiketoiminnan muut kulut		-221	0	-221
Siirrot vakuutuspalvelutulokseen		112	0	112
Liiketoiminnan kulut		-373	0	-373
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	a)	-67	67	
Liikevoitto (-tappio)		584	0	584
Tulos ennen veroja		584	0	584
Tuloverot		-116	0	-116
Kauden tulos		468	0	468

Muutokset tuloslaskelmakaavassa ajankohdalle 1–12/2023

- a) Aiemmin tuloslaskelmalla omalla rivillään esitetyt OP-bonukset omistaja-asiakkaille 255 miljoonaa euroa on jaettu OP-bonusten kertymisen perusteella korkotuottoihin 150 miljoonaa euroa, korkokuluihin 67 miljoonaa euroa ja sijoitusrahastojen palkkiotuottoihin 38 miljoonaa euroa. Tuloslaskelmalla ei enää esitetä riviä "OP-bonukset omistaja-asiakkaille".
- b) Aiemmin tuloslaskelmalla omalla rivillään esitetyt korkotuotot on jaettu efektiivisen koron menetelmää käyttäen laskettuihin korkotuottoihin ja muihin korkotuottoihin.

Milj. €	Viittaus	1–12/2023	Muutokset	Oikaistu 1–12/2023
Efektiivisen koron menetelmää käyttäen lasketut korkotuotot	b)		4 717	4 717
Korkotuotot	a), b)	5 480	-5 480	
Muut korkotuotot	a), b)		613	613
Korkokulut	a)	-2 609	-67	-2 675
Korkokate	a), b)	2 871	-217	2 654
Saamisten arvonalentumiset		-269	0	-269
Palkkiotuotot	a)	1 038	-38	1 000
Palkkiokulut		-130	0	-130
Nettopalkkiotuotot	a)	908	-38	870
Vakuutusmaksutuotot		2 000	0	2 000
Vakuutuspalvelukulut		-1 824	0	-1 824
Jälleenvakuutus sopimusten nettotuotot		-95	0	-95
Vakuutuspalvelutulot		81	0	81
Vakuutukseen liittyvät nettorahoitustuotot (+)/-kulut (-)		-722	0	-722
Jälleenvakuutuksiin liittyvät nettorahoitustuotot (+)/-kulut (-)		0	0	0
Vakuutuksen nettorahoitustuotot (+)/-kulut (-)		-722	0	-722
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvarojen nettotuotot		55	0	55
Sijoitustoiminnan nettotuotot		1 057	0	1 057
Liiketoiminnan muut tuotot		40	0	40
Henkilöstökulut		-964	0	-964
Poistot ja arvonalentumiset		-226	0	-226
Liiketoiminnan muut kulut		-1 011	0	-1 011
Siirrot vakuutuspalvelutulokseen		485	0	485
Liiketoiminnan kulut		-1 716	0	-1 716
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	a)	-255	255	
Liikevoitto (-tappio)		2 050	0	2 050
Tulos ennen veroja		2 050	0	2 050
Tuloverot		-408	0	-408
Kauden tulos		1 642	0	1 642

Muutokset tuloslaskelmakaavassa ajankohdalle 10–12/2023

- a) Aiemmin tuloslaskelmalla omalla rivillään esitetyt OP-bonukset omistaja-asiakkaille 67 miljoonaa euroa on jaettu OP-bonusten kertymisen perusteella korkotuottoihin 39 miljoonaa euroa, korkokuluihin 18 miljoonaa euroa ja sijoitusrahastojen palkkiotuottoihin 10 miljoonaa euroa. Tuloslaskelmalla ei enää esitetä riviä "OP-bonukset omistaja-asiakkaille".
- b) Aiemmin tuloslaskelmalla omalla rivillään esitetyt korkotuotot on jaettu efektiivisen koron menetelmää käyttäen laskettuihin korkotuottoihin ja muihin korkotuottoihin.

Milj. €	Viittaus	10– 12/2023	Muutokset	Oikaistu 10–12/2023
Efektiivisen koron menetelmää käyttäen lasketut korkotuotot	b)		1 386	1 386
Korkotuotot	a), b)	1 690	-1 690	
Muut korkotuotot	a), b)		265	265
Korkokulut	a)	-898	-18	-916
Korkokate	a), b)	792	-57	735
Saamisten arvonalentumiset		-99	0	-99
Palkkiotuotot	a)	250	-10	241
Palkkiokulut		-27	0	-27
Nettopalkkiotuotot	a)	223	-10	214
Vakuutusmaksutuotot		534	0	534
Vakuutuspalvelukulut		-455	0	-455
Jälleenvakuutus sopimusten nettotuotot		-56	0	-56
Vakuutuspalvelutulokset		23	0	23
Vakuutukseen liittyvät nettorahoitustuotot (+)/-kulut (-)		-633	0	-633
Jälleenvakuutuksiin liittyvät nettorahoitustuotot (+)/-kulut (-)		13	0	13
Vakuutuksen nettorahoitustuotot (+)/-kulut (-)		-621	0	-621
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvarojen nettotuotot		31	0	31
Sijoitustoiminnan nettotuotot		686	0	686
Liiketoiminnan muut tuotot		12	0	12
Henkilöstökulut		-262	0	-262
Poistot ja arvonalentumiset		-89	0	-89
Liiketoiminnan muut kulut		-287	0	-287
Siirrot vakuutuspalvelutulokseen		137	0	137
Liiketoiminnan kulut		-500	0	-500
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	a)	-67	67	
Liikevoitto (-tappio)		480	0	480
Tulos ennen veroja		480	0	480
Tuloverot		-95	0	-95
Kauden tulos		385	0	385

Muutokset tuloslaskelmakaavassa ajankohdalle 1–3/2024

- a) Aiemmin tuloslaskelmalla omalla rivillään esitetyt OP-bonukset omistaja-asiakkaille 65 miljoonaa euroa on jaettu OP-bonusten kertymisen perusteella korkotuottoihin 35 miljoonaa euroa, korkokuluihin 19 miljoonaa euroa ja sijoitusrahastojen palkkiotuottoihin 11 miljoonaa euroa. Tuloslaskelmalla ei enää esitetä riviä "OP-bonukset omistaja-asiakkaille".
- b) Aiemmin tuloslaskelmalla omalla rivillään esitetyt korkotuotot on jaettu efektiivisen koron menetelmää käyttäen laskettuihin korkotuottoihin ja muihin korkotuottoihin.

Milj. €	Viittaus	1–3/2024	Muutokset	Oikaistu 1–3/2024
Efektiivisen koron menetelmää käyttäen lasketut korkotuotot	b)		1 393	1 393
Korkotuotot	a), b)	1 607	-1 607	
Muut korkotuotot	a), b)		179	179
Korkokulut	a)	-844	-19	-864
Korkokate	a), b)	763	-54	709
Saamisten arvonalentumiset		-39	0	-39
Palkkiotuotot	a)	249	-11	238
Palkkiokulut		-32	0	-32
Nettopalkkiotuotot	a)	217	-11	205
Vakuutusmaksutuotot		523	0	523
Vakuutuspalvelukulut		-512	0	-512
Jälleenvakuutus sopimusten nettotuotot		-21	0	-21
Vakuutuspalvelutulot		-10	0	-10
Vakuutukseen liittyvät nettorahoitustuotot (+)/-kulut (-)		-250	0	-250
Jälleenvakuutuksiin liittyvät nettorahoitustuotot (+)/-kulut (-)		0	0	0
Vakuutuksen nettorahoitustuotot (+)/-kulut (-)		-250	0	-250
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvarojen nettotuotot		8	0	8
Sijoitustoiminnan nettotuotot		393	0	393
Liiketoiminnan muut tuotot		9	0	9
Henkilöstökulut		-256	0	-256
Poistot ja arvonalentumiset		-33	0	-33
Liiketoiminnan muut kulut		-248	0	-248
Siirrot vakuutuspalvelutulokseen		129	0	129
Liiketoiminnan kulut		-407	0	-407
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	a)	-65	65	
Liikevoitto (-tappio)		618	0	618
Tulos ennen veroja		618	0	618
Tuloverot		-125	0	-125
Kauden tulos		492	0	492

Tase- ja tuloskaavan muutosten vaikutus rahavirtalaskelmaan

Tehdyt tasekaavan muutokset on huomioitu takautuvasti vuoden 2023 rahavirtalaskelmissa ja 1.1.-31.3.2024 rahavirtalaskelmassa. Muutokset vaikuttivat ainoastaan liiketoiminnan rahavirtojen oikaisujen erittelyyn. Tulos- ja tasekaavan muutoksilla ei ollut vaikutusta liiketoiminnan, investointien tai rahoituksen rahavirtojen yhteismääriin. Rahavarojen yhteismäärä ei muuttunut. Oikaistut rahavirtalaskelmat esitetään rahavirtalaskelman vertailutietona OP Ryhmän 1.1.-30.6.2024 puolivuositarkastuksessa, 1.1.-30.9.2024 osavuositarkastuksessa, 1.1.-31.12.2024 tilinpäätöstiedotteessa ja 1.1.-31.3.2025 osavuositarkastuksessa.

Liite 2. Segmenttiraportointi

Segmenttikohtaiset tiedot

Tulos tammi-kesäkuu 2024, milj. €	Osuuspankit	Yritys-pankki	Vakuutus	Ryhmä-toiminnot	Konserni-eliminoinnit	OP Ryhmä
Korkotuotot*	2 164	1 144	1	1 796	-1 985	3 120
Korkokulut	-1 072	-816	0	-1 803	1 979	-1 713
Korkokate	1 092	328	0	-7	-6	1 407
josta segmenttien väliset erät	0	-199		199	0	0
Saamisten arvonalentumiset	-52	-16		0	0	-67
Palkkiotuotot	332	184	37	12	-98	467
Palkkiokulut	-26	-86	-15	-11	72	-67
Nettopalkkiotuotot	305	99	21	1	-27	400
Vakuutusmaksutuotot			1 041		0	1 041
Vakuutuspalvelukulut			-1 005		0	-1 005
Jälleenvakuutus sopimusten nettotuotot			1		0	1
Vakuutuspalvelutulot			37			37
Vakuutukseen liittyvät nettorahoitustuotot (+)/-kulut (-)			-272		0	-272
Jälleenvakuutuksiin liittyvät nettorahoitustuotot (+)/-kulut (-)			1		0	1
Vakuutuksen nettorahoitustuotot (+)/-kulut (-)			-272			-272
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvarojen nettotuotot	1	19	0	4	-8	17
Sijoitustoiminnan nettotuotot	-6	0	503	0	27	524
Liiketoiminnan muut tuotot	35	16	1	400	-427	25
Henkilöstökulut	-270	-55	-90	-137	18	-535
Poistot ja arvonalentumiset	-18	-1	-19	-32	1	-69
Liiketoiminnan muut kulut	-403	-115	-177	-236	430	-501
Siirrot vakuutuspalvelutulokseen			263		0	263
Liiketoiminnan kulut	-691	-171	-24	-405	449	-842
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	0	0	0		0	0
Liikevoitto (-tappio)	685	275	267	-8	9	1 229
Tulos ennen veroja	685	275	267	-8	9	1 229

Sisäisten erien eliminoinnista aiheutuva käyvän arvon suojauslaskennan laskennallinen tehottomuus esitetään konsernieliminoinneissa.

Oikaistu Tulos tammi-kesäkuu 2023, milj. €	Osuuspankit	Yritys-pankki	Vakuutus	Ryhmä-toiminnot	Konserni-eliminoinnit	OP Ryhmä
Korkotuotot*	1 526	231	0	1 065	-568	2 255
Korkokulut	-630	54	-0	-1 089	607	-1 059
Korkokate	896	285	0	-24	39	1 196
josta segmenttien väliset erät	0	-148		148	0	0
Saamisten arvonalentumiset	-76	-23		0	0	-99
Palkkiotuotot	385	188	34	11	-99	519
Palkkiokulut	-24	-85	-15	-11	68	-67
Nettopalkkiotuotot	361	103	18	0	-31	452
Vakuutusmaksutuotot			967		0	967
Vakuutuspalvelukulut			-931		0	-931
Jälleenvakuutus sopimusten nettotuotot			-28			-28
Vakuutuspalvelutulot			8		0	8
Vakuutukseen liittyvät nettorahoitustuotot (+)/-kulut (-)			-243			-243
Jälleenvakuutuksiin liittyvät nettorahoitustuotot (+)/-kulut (-)			-10			-10
Vakuutuksen nettorahoitustuotot (+)/-kulut (-)			-253			-253
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvarojen nettotuotot	2	29	0	11	-23	19
Sijoitustoiminnan nettotuotot	-3	0	465	12	12	485
Liiketoiminnan muut tuotot	28	12	4	364	-387	21
Henkilöstökulut	-249	-54	-87	-118	24	-484
Poistot ja arvonalentumiset	-22	-2	-25	-43	1	-92
Liiketoiminnan muut kulut	-412	-132	-148	-203	392	-504
Siirrot vakuutuspalvelutulokseen			237		0	237
Liiketoiminnan kulut	-683	-188	-24	-364	416	-843
Liikevoitto (-tappio)	524	219	217	-1	26	986
Tulos ennen veroja	524	219	217	-1	26	986

* Korkotuotot sisältää tuloslaskelman efektiivisen koron menetelmällä lasketut korkotuotot ja muut korkotuotot.

Tase 30.6.2024, milj. €	Osuuspankit	Yritys-pankki	Vakuutus	Ryhmä-toiminnot	Konserni-eliminoinnit	OP Ryhmä
Käteiset varat ja talletukset keskuspankeissa	42	145		17 165	0	17 351
Saamiset luottolaitoksilta	24 711	480	526	12 648	-37 199	1 166
Saamiset asiakkailta	70 095	27 490		-2	-437	97 146
Johdannaissopimukset	1 004	4 013	44	42	-2 420	2 684
Sijoitusomaisuus	1 428	541	9 461	17 394	-5 735	23 089
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat			13 522			13 522
Jälleenvakuutus sopimusvarat			125			125
Aineettomat hyödykkeet	21	178	620	171	62	1 052
Aineelliset hyödykkeet	260	2	3	139	-5	400
Muut varat	280	322	685	539	-92	1 734
Tuloverosaaminen	0	1	44			44
Laskennallinen verosaaminen	98	2	70	39	39	248
Varat yhteensä	97 940	33 175	25 098	48 135	-45 787	158 560
Velat luottolaitoksille	9 573	9	47	25 976	-35 191	414
Velat asiakkaille	62 841	12 716		3 921	-2 271	77 207
Johdannaissopimukset	1 335	3 582	30	177	-2 420	2 704
Vakuutus sopimusvelat			11 798		0	11 798
Velat sijoitus sopimuksista			8 625			8 625
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	14 157	2 320		18 605	-593	34 489
Varaukset ja muut velat	607	970	492	1 628	-13	3 684
Tuloverovelka	61	1	0	18		80
Laskennalliset verovelat	485	0	253	392	4	1 135
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0		380	1 411	-380	1 411
Velat yhteensä	89 058	19 598	21 625	52 129	-40 863	141 547
Oma pääoma						17 013

Oikalstu Tase 31.12.2023, milj. €	Osuuspankit	Yritys-pankki	Vakuutus	Ryhmä-toiminnot	Konserni-eliminoinnit	OP Ryhmä
Käteiset varat ja talletukset keskuspankeissa	45	125		19 585	0	19 755
Saamiset luottolaitoksilta	24 254	209	570	12 793	-36 968	858
Saamiset asiakkailta	70 593	28 140	0	56	-472	98 316
Johdannaissopimukset	1 066	4 366	57	79	-2 462	3 106
Sijoitusomaisuus	455	558	9 520	16 299	-4 802	22 029
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat			12 581			12 581
Jälleenvakuutus sopimusvarat			106			106
Aineettomat hyödykkeet	22	179	634	169	62	1 065
Aineelliset hyödykkeet	260	3	3	137	-4	398
Muut varat	365	176	499	614	-95	1 560
Tuloverosaaminen	2	1	20			22
Laskennallinen verosaaminen	100	1	62	48	41	251
Varat	97 161	33 757	24 050	49 780	-44 701	160 047
Velat luottolaitoksille	10 725	10	59	25 155	-35 875	74
Velat asiakkaille	61 318	13 590		3 603	-1 333	77 178
Johdannaissopimukset	1 251	3 928	25	251	-2 461	2 994
Vakuutus sopimusvelat			11 589			11 589
Jälleenvakuutus sopimusvelat			0			0
Velat sijoitus sopimuksista			7 944			7 944
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	14 266	2 466		21 597	-639	37 689
Varaukset ja muut velat	733	1 116	316	1 539	-30	3 674
Tuloverovelka	102	4	49	1	0	156
Laskennalliset verovelat	479	0	199	390	5	1 073
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0	0	380	1 414	-380	1 414
Velat	88 874	21 114	20 561	53 950	-40 714	143 785
Oma pääoma						16 262

Vähittäispankki-segmentin nimi muuttui Osuuspankit-segmentiksi vuoden 2024 alussa.

Liite 3. Korkokate

Mlj. €	Oikaistu		Oikaistu	
	1-6/2024	1-6/2023	4-6/2024	4-6/2023
Korkotuotot*				
Saamiset luottolaitoksilta**	333	327	157	141
Saamiset asiakkailta				
Lainat**	2 357	1 685	1 176	933
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	-76	-71	-35	-34
Rahoitusleasingsaamiset**	52	37	25	21
Suojauslaskennan arvostuserät	-62	-963	-47	-51
Yhteensä	2 270	688	1 119	869
Saamistodistukset				
Arvostettava käypään arvoon tulosvaikutteisesti	0	0	0	0
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	79	58	40	32
Jaksotettu hankintameno**	20	2	11	1
Suojauslaskennan arvostuserät	-118	79	-46	-27
Yhteensä	-19	139	6	6
Johdannaissopimukset***				
Käyvän arvon suojaus	559	1 087	281	197
Rahavirran suojaus	-64	-25	-30	-20
Muut				
Yhteensä	495	1 062	251	176
Velat luottolaitoksille				
Korot**	0	0	0	76
Velat asiakkaille				
Negatiiviset korot**	4	1	2	0
Muut	37	38	19	22
Yhteensä	3 120	2 255	1 547	1 286
Korkokulut				
Velat luottolaitoksille				
Korkokulut veloista luottolaitoksille	0	-79	0	-77
Suojauslaskennan arvostuserät	58	-49	15	-51
Yhteensä	58	-128	15	-56
Velat asiakkaille				
Talletukset	-612	-326	-300	-179
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	-40	-32	-20	-17
Yhteensä	-652	-357	-320	-196
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat				
Korkokulut yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista	-355	-300	-174	-160
Suojauslaskennan arvostuserät	160	-32	56	115
Yhteensä	-195	-332	-118	-45
Velat, joilla on huonompi etuoikeus				
Muut	-15	-18	-7	0
Suojauslaskennan arvostuserät	-9	-4	-7	-13
Yhteensä	-24	-22	-15	-7
Johdannaissopimukset***				
Käyvän arvon suojaus	-869	-221	-394	-354
Muut	13	36	6	18
Yhteensä	-856	-185	-388	-335
Saamiset luottolaitoksilta				
Negatiiviset korot	0	0	0	0
Muut	-43	-35	-21	-20
Yhteensä	-1 713	-1 059	-849	-660
Korkokate yhteensä	1 407	1 196	698	626

* Korkotuotot sisältää tuloslaskelman efektiivisen koron menetelmällä lasketut korkotuotot ja muut korkotuotot.

** Efektiivisen koron menetelmää käyttäen lasketut korkotuotot olivat yhteensä 2 765 (2 052) miljoonaa euroa.

*** Sisältää johdannaisten arvostuksen ja korot.

Liite 4. Saamisten arvonalentumiset

Mlj. €	1-6/2024	1-6/2023	4-6/2024	4-6/2023
Luotto- ja takaustappiina poistetut saamiset	-35	-39	-17	-28
Palautukset poistetuista saamisista	10	7	4	4
Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL) saamisista asiakkailta ja taseen ulkopuolisista eristä	-41	-67	-14	-53
Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL) saamistodistuksista	-1	0	-1	2
Saamisten arvonalentumiset yhteensä	-67	-99	-28	-76

Luottoriskille alttina olevat vastuut ja niiden tappiota koskeva vähennyserä

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat vastuut arvonalentumisvalheittain

Alla olevissa taulukoissa on kuvattu odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvia vastuita.

Vastuut	Valhe 1	Valhe 2		Yhteensä	Valhe 3	Vastuut yhteensä
		Muut kuin yli 30 pv erääntyneet	Yli 30 pv erääntyneet			
30.6.2024, Milj. €						
Saamiset asiakkailta (brutto)						
Osuuspankit	54 535	12 054	80	12 134	2 433	69 102
Yrityspankki	25 307	2 655	488	3 143	676	29 125
Saamiset asiakkailta yhteensä	79 842	14 708	568	15 276	3 109	98 227
Taseen ulkopuoliset nostovarot ja liimitit						
Osuuspankit	1 702	311	2	313	12	2 027
Yrityspankki	3 191	69	0	69	7	3 267
Nostovarot ja liimitit yhteensä	4 893	380	2	382	20	5 295
Muut taseen ulkopuoliset sitoumukset						
Osuuspankit	733	34		34	15	783
Yrityspankki	2 563	151		151	34	2 748
Muut taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	3 296	186		186	49	3 531
Saamistodistukset*						
Ryhmätoiminnot	13 805	50		50	3	13 857
Saamistodistukset yhteensä	13 805	50		50	3	13 857
Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat vastuut yhteensä	101 835	15 324	570	15 894	3 180	120 910

Tappiota koskeva vähennyserä arvonalentumisvalheittain

Taseessa olevat vastuut sekä taseen ulkopuoliset nostovarot ja liimitit*	Valhe 1	Valhe 2		Yhteensä	Valhe 3	Tappiota koskeva vähennyserä yhteensä
		Muut kuin yli 30 pv erääntyneet	Yli 30 pv erääntyneet			
30.6.2024, Milj. €						
Saamiset asiakkailta						
Osuuspankit	-18	-172	-9	-180	-427	-625
Yrityspankki	-27	-69	-12	-81	-186	-294
Saamiset asiakkailta yhteensä	-44	-240	-21	-261	-613	-919
Taseen ulkopuoliset sitoumukset**						
Osuuspankit	0	-2		-2	-5	-7
Yrityspankki	-2	-15		-15	-25	-42
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	-3	-17		-17	-30	-50
Saamistodistukset***						
Ryhmätoiminnot	-1	-1		-1	-2	-3
Saamistodistukset yhteensä	-1	-1		-1	-2	-3
Yhteensä	-48	-258	-21	-279	-644	-971

* Tappiota koskeva vähennyserä kirjataan yhtenä summana vähentämään tase-erää.

** Tappiota koskeva vähennyserä kirjataan tase-erään varaukset ja muut velat.

*** Tappiota koskeva vähennyserä kirjataan käyvän arvon rahastoon muun laajan tuloksen eriin.

Yhteenveto ja tunnusluvut 30.6.2024	Valhe 1		Valhe 2		Valhe 3	
		Muut kuin yll 30 pv eräytyneet	Yll 30 pv eräytyneet	Yhteensä		Yhteensä
Saamiset aslakkailta; taseen erät ja taseen ulkopuoliset erät						
Osuuspankit	56 970	12 399	82	12 481	2 461	71 911
Yrityspankki	31 061	2 875	488	3 363	717	35 141
Tappiota koskeva vähennyserä						
Osuuspankit	-18	-174	-9	-182	-431	-632
Yrityspankki	-29	-84	-12	-96	-211	-336
Kattavuusaste (Coverage ratio), %						
Osuuspankit	-0,03 %	-1,40 %	-10,84 %	-1,46 %	-17,53 %	-0,88 %
Yrityspankki	-0,09 %	-2,92 %	-2,46 %	-2,85 %	-29,49 %	-0,96 %
Saamiset aslakkailta; taseen erät ja taseen ulkopuoliset erät yhteensä	88 031	15 274	570	15 844	3 178	107 052
Tappiota koskeva vähennyserä yhteensä	-47	-257	-21	-278	-643	-968
Kattavuusaste (Coverage ratio), % yhteensä	-0,05 %	-1,69 %	-3,66 %	-1,76 %	-20,23 %	-0,90 %
Saamistodistukset kirjanpitoarvo						
Ryhmätoiminnot	13 805	50		50	3	13 857
Tappiota koskeva vähennyserä						
Ryhmätoiminnot	-1	-1		-1	-2	-3
Kattavuusaste (Coverage ratio), %						
Ryhmätoiminnot	-0,01 %	-1,13 %		-1,13 %	-62,00 %	-0,02 %
Saamistodistukset yhteensä	13 805	50		50	3	13 857
Tappiota koskeva vähennyserä yhteensä	-1	-1		-1	-2	-3
Kattavuusaste (Coverage ratio), % yhteensä	-0,01 %	-1,13 %		-1,13 %	-62,00 %	-0,02 %

Alla olevassa taulukossa esitetään odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvien vastuiden muutos arvonalentumisvaiheittain seuraavien tekijöiden vaikutuksesta:

Saamiset aslakkailta ja taseen ulkopuoliset erät, milj. €	Valhe 1	Valhe 2	Valhe 3	Yhteensä
Saamiset aslakkailta; taseen erät ja taseen ulkopuoliset erät 1.1.2024	89 032	15 948	3 159	108 139
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2, ml. lyhennykset	-5 174	5 018		-156
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3, ml. lyhennykset	-185		175	-10
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1, ml. lyhennykset	3 238	-3 379		-141
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3, ml. lyhennykset		-506	478	-28
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1, ml. lyhennykset	38		-40	-2
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2, ml. lyhennykset		241	-255	-14
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	8 009	287	160	8 456
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-4 973	-1 545	-362	-6 881
Vaihe pysynyt samana, ml. lyhennykset	-1 955	-220	-113	-2 288
Lopulliseksi luottotappioksi kirjatut		0	-23	-23
Saamiset aslakkailta; taseen erät ja taseen ulkopuoliset erät 30.6.2024	88 031	15 844	3 178	107 052

Alla olevassa taulukossa esitetään tappiota koskevan vähennyserän muutos arvonalentumisvaiheittain:

Saamiset aslakkailta ja taseen ulkopuoliset erät, milj. €	Valhe 1	Valhe 2	Valhe 3	Yhteensä
	12 kk	Koko voimassa- oloaika	Koko voimassa- oloaika	
Tappiota koskeva vähennyserä 1.1.2024	57	256	614	927
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	-4	32		29
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	0		20	20
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	2	-13		-10
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3		-17	64	47
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1	0		-5	-5
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2		5	-24	-18
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	5	11	33	48
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-4	-20	-52	-76
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset (netto)	-9	23	8	23
Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset pienentymiset			-16	-16
Odotettavissa olevat luottotappiot, nettomuutos	-9	22	28	41
Tappiota koskeva vähennyserä 30.6.2024	47	278	643	968
Odotettavissa olevat luottotappiot, nettomuutos 4-6/2024	-8	22	0	14

Alla on esitetty johdon harkintaa sisältävien lisävarausten ("management overlay") laskennassa käytettyjä oletuksia.

OP Ryhmä on arvioinut inflaation ja euribor-korkojen nousun sekä asuntovakuuksien hinnan laskun vaikutuksia asuntoluottojen luottoriskiä. Arviointi tehtiin stressitestinä, jossa mitattiin kotitalouksien kassavirtaa ja arvioitiin sen perusteella mahdollisia asiakkaita, joiden maksukyky on vaarantunut. Analyysin perusteella tehtiin Q4/2022 johdon harkintaan perustuva management overlay -varaus 42,4 miljoonaa euroa, jota on Q3/2023 alennettu 6,4 miljoonaa euroa inflaation vaikutuksen poistuttua stressitestistä. Lisäksi varaus on laajennettu kattamaan kaikki henkilöasiakkaiden vastuut. Henkilöasiakkaiden varauksen stressitesti päivitettiin Q4/2023 uusilla oletuksilla. Oletuksena on, että korkotasoa laskee hitaasti, työttömyysaste nousee 8 prosenttiin ja asuntojen hinnat laskevat edelleen 2 prosenttia. Varaus päivitettiin Q2/2024 oletuksilla, että 12 kuukauden euribor on 3,55 prosenttia ja työttömyysaste on 8,20 prosenttia Q2/2025 ja että asuntojen hinnat laskevat 2,5 prosenttia Q2/2024–Q2/2025 välisenä aikana. Varaus pieneni 1,1 miljoonaa euroa.

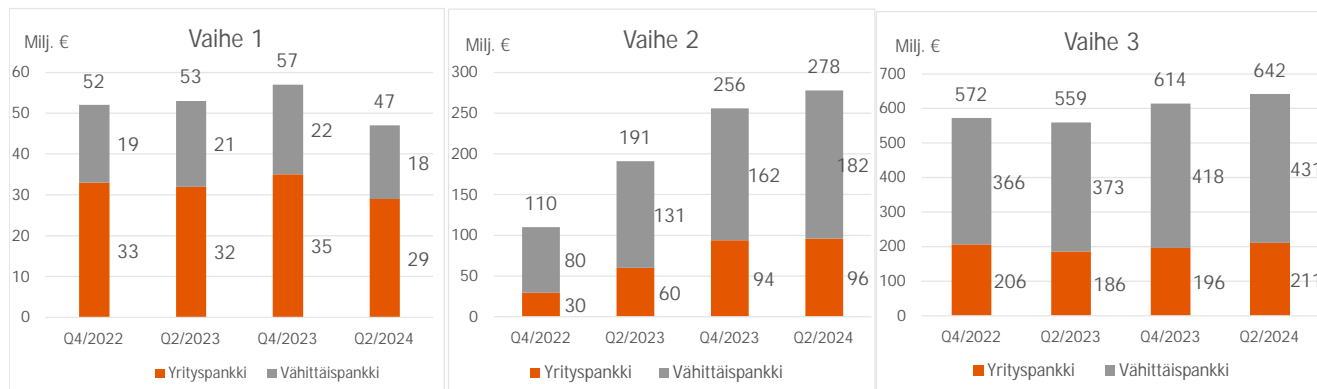
Rakentamisen toimialaan tehtiin Q4/2022 OP Ryhmän analyysin perusteella 5,3 miljoonan euron johdon harkintaan perustuva management overlay -varaus. Analyysi päivitettiin Q2/2023 toimialan edelleen heikentyneiden näkömielien johdosta. Analyysi tehtiin perusskenaarion (60 prosentin paino) ja heikon skenaarion (40 prosentin paino) stressitestinä oletuksilla, että liikevaihto laskee 20 prosenttia/35 prosenttia, kannattavuus heikentyy 20 prosenttia/40 prosenttia, omavaraisuusaste laskee 10 prosenttia/20 prosenttia, korkotasoa on 4 prosenttia/6 prosenttia sekä uusien asuntojen hinnat ovat laskeneet 15 prosenttia/30 prosenttia. Päivityksen perusteella varauksia kasvatettiin 11,7 miljoonaa euroa 17,0 miljoonaa euroon. Varaus päivitettiin Q4/2023 stressaamalla luottoluokkia eri skenaarioissa. Lisäksi varaus laajennettiin kattamaan myös pienet rakennusalan yritykset. Rakennusalan heikkojen näkömielien odotetaan jatkuvan vuoteen 2025 saakka. Varauksia kasvatettiin 21,7 miljoonaa euroa 38,7 miljoonaa euroon Q4/2023. Q2/2024 varauksista purettiin 3,2 miljoonaa euroa rakentamisen toimialan porfolion ja varauksen kohdejoukon pienentymisen takia, kun vastuuta on siirretty asiantuntija-arvioiden piiriin.

Kiinteistöimialaan tehtiin Q2/2023 johdon harkintaan perustuva 27,2 miljoonan euron management overlay -varaus perustuen toimialan heikentyneisiin näkymiin. Analyysi tehtiin perusskenaarion (70 prosentin paino) ja heikon skenaarion (30 prosentin paino) stressitestinä oletuksilla, että liikevaihto kasvaa 3 prosenttia/0 prosenttia, kannattavuus heikentyy 5 prosenttia/10 prosenttia, omavaraisuusaste heikkenee 10 prosenttia/20 prosenttia ja korkotaso on 4 prosenttia/6 prosenttia. Varaus on päivitetty Q4/2023 ja sitä purettiin 13 miljoonaa euroa 14,2 miljoonaan euroon, koska inflaation ja korkotason nousu on jo suurimmaksi osaksi realisoitunut ja luottoluokituksen päivitykset on tehty. Varausta purettiin Q2/2024 samasta syystä 4,6 miljoonaa euroa 9,6 miljoonaan euroon.

Vuoden 2021 lopussa OP Ryhmä teki 34 miljoonan euron ECL-lisävarauksen liikekiinteistövuokaudellisiin saataviin. Varauksella ennakoitiin riskillisimpien liikekiinteistöjen vakuusarvioinnin päivityksestä aiheutuvaa ECL:n kasvua ja todennäköisiä maksukyvyttömyyksiä. Varausta on jäljellä 6 miljoonaa euroa Q2/2024.

OP Ryhmä teki Q4/2023 uuden management overlay -varauksen varhaisvaroitusjärjestelmän (Early Warning System, EWS) ja asiakaskokonaisuuksien tunnistamisen prosessin parannukseen, mikä toteutetaan vuoden 2024 - 2025 välisenä aikana. Prosessiparannuksen odotetaan lisäävän odotettavissa olevia luottotappioita noin 14,1 miljoonaa euroa Osuuspankit-segmentissä. Varaus laajennettiin Q2/2024 koskemaan myös OP Yrityspankkiä, joten varaus kasvoi 5,1 miljoonaa euroa 19,2 miljoonaan euroon OP Ryhmässä.

Seuraavissa kaavioissa havainnollistetaan asiakkasaamisten odotettavissa olevien luottotappioiden kehitystä arvonalentumisvaiheittain viime vuosina.

ECL-laskennassa makroekonomiset tekijät päivitetään kvartaaleittain. ECL lasketaan kolmen eri skenaarion painotettuna keskiarvona. Skenaariopainot ovat olleet normaalilla tasolla eli heikko 20 prosenttia, perus 60 prosenttia ja vahva 20 prosenttia. Ensimmäisen vuosineljänneksen 2024 aikana makroekonomisten ennusteiden päivitys kasvatti hieman odotettavissa olevien luottotappioiden määrää.

Seuraavissa taulukoissa havainnollistetaan BKT:n ja työttömyysasteen ennusteiden muutosta.

BKT:n kasvu, %	Q2 2024	Q2 2025	Q2 2026	Q2 2027	Q2 2028
Perus	-0,5 %	2,0 %	1,2 %	1,2 %	1,2 %
Vahva	1,5 %	4,1 %	3,4 %	3,1 %	3,2 %
Heikko	-2,8 %	-0,5 %	-1,3 %	-1,1 %	-1,1 %

Työttömyys, %	Q2 2024	Q2 2025	Q2 2026	Q2 2027	Q2 2028
Perus	8,0 %	7,7 %	7,3 %	7,0 %	6,5 %
Vahva	7,8 %	7,1 %	6,4 %	5,8 %	5,2 %
Heikko	8,5 %	8,6 %	8,7 %	8,7 %	9,0 %

Tapplota koskeva vähennyserä 30.6.2024	Osuuspankit	Yrityspankki	Yhteensä
Tapplota koskeva vähennyserä ennen harkinnanvaraisia varauksia	542	321	863
Harkinnanvaraiset management overlay -varaukset			
Henkilöasiakkaat inflaatio, korkotasot ja vakuuksien arvo	34	1	34
Rakentamisen toimiala	27	9	36
Kiinteistötoimiala	10		10
Liikekiinteistövakuudellisten luottojen vakuusarvostus	6		6
Varhaisvaroitusjärjestelmä- ja asiakaskokonaisuuksien tunnistamisen prosessin parannus	14	5	19
Harkinnanvaraiset management overlay -varaukset yhteensä	90	15	105
Raportoitu tapplota koskeva vähennyserä	632	336	968

Saamistodistukset, milj. €

	Valhe 1	Valhe 2	Valhe 3	Yhteensä
	12 kk	Koko volmassa- oloaika	Koko volmassa- oloaika	
Tapplota koskeva vähennyserä 1.1.2024	1	1	1	2
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	0		0	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	0	0	2	2
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset		0		
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset (netto)			0	
Odotettavissa olevat luottotapplot, nettomuutos	0	0	1	1
Tapplota koskeva vähennyserä 30.6.2024	1	1	2	3
Odotettavissa olevat luottotapplot, nettomuutos 4-6/2024	0	0	1	1

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan pilriin kuuluvat vastuut arvonalentumisvalheittain vertailukaudella.

Vastuut	Valhe 1	Valhe 2		Valhe 3	Vastuut yhteensä	
		Muut kuin yll 30 pv erääntyneet	Yll 30 pv erääntyneet	Yhteensä		
31.12.2023, Milj. €						
Saamiset asiakkailta (brutto)						
Osuuspankit	55 280	11 893	61	11 955	2 373	69 608
Yrityspankki	25 988	3 064	150	3 214	707	29 909
Saamiset asiakkailta yhteensä	81 269	14 957	211	15 168	3 080	99 517
Taseen ulkopuoliset nostovarot ja liimit						
Osuuspankit	1 449	354	0	354	8	1 811
Yrityspankki	2 960	173	0	173	8	3 141
Nostovarot ja liimit yhteensä	4 410	526	0	527	16	4 952
Muut taseen ulkopuoliset sitoumukset						
Osuuspankit	721	36		36	17	775
Yrityspankki	2 632	216		216	46	2 895
Muut taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	3 354	253		253	63	3 670
Saamistodistukset						
Ryhmätoiminnot	12 737	69		69	3	12 809
Saamistodistukset yhteensä	12 737	69		69	3	12 809
Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan pilriin kuuluvat vastuut yhteensä	101 769	15 805	212	16 017	3 163	120 948

Taseessa olevat vastuut sekä taseen ulkopuoliset nostovarot ja limiitit*	Valhe 1		Valhe 2		Valhe 3	Tapplota koskeva vähennyserä yhteensä
31.12.2023, Milj. €		Muut kuin yll 30 pv eräänntyneet	Yll 30 pv eräänntyneet	Yhteensä		
Saamiset asiakkailta						
Osuuspankit	-21	-160	-1	-161	-413	-594
Yrityspankki	-33	-76	-7	-83	-173	-288
Saamiset asiakkailta yhteensä	-53	-236	-8	-243	-586	-882
Taseen ulkopuoliset sitoumukset**						
Osuuspankit	-1	-1		-1	-5	-7
Yrityspankki	-3	-11		-11	-23	-37
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	-3	-13		-13	-29	-44
Saamistodistukset***						
Ryhmätoiminnot	-1	-1		-1	-1	-2
Saamistodistukset yhteensä	-1	-1		-1	-1	-2
Yhteensä	-58	-249	-8	-257	-615	-929

* Tapplota koskeva vähennyserä kirjataan yhtenä summana vähentämään tase-erää.

** Tapplota koskeva vähennyserä kirjataan tase-erään varaukset ja muut velat.

*** Tapplota koskeva vähennyserä kirjataan käyvän arvon rahastoon muun laajan tuloksen eriin.

Alla olevassa taulukossa esitetään yhteenveto tappiota koskevasta vähennyserästä suhteessa vastuun määrään arvonalentumisvaiheittain. Kattavuusasteella kuvataan tappiota koskevan vähennyserän suhteellista osuutta vastuun määrästä.

Yhteenveto ja tunnusluvut 31.12.2023	Valhe 1		Valhe 2		Valhe 3	Yhteensä
		Muut kuin yll 30 pv eräänntyneet	Yll 30 pv eräänntyneet	Yhteensä		Yhteensä
Saamiset asiakkailta; taseen ja taseen ulkopuoliset erät						
Osuuspankit	57 451	12 283	62	12 345	2 398	72 194
Yrityspankki	31 581	3 453	150	3 603	761	35 945
Tapplota koskeva vähennyserä						
Osuuspankit	-21	-161	-1	-162	-418	-602
Yrityspankki	-35	-87	-7	-94	-196	-325
Kattavuusaste (Coverage ratio), %						
Osuuspankit	-0,04 %	-1,31 %	-1,42 %	-1,31 %	-17,43 %	-0,83 %
Yrityspankki	-0,11 %	-2,52 %	-4,54 %	-2,60 %	-25,78 %	-0,90 %
Saamiset asiakkailta; taseen ja taseen ulkopuoliset erät yhteensä	89 032	15 736	212	15 948	3 159	108 139
Tapplota koskeva vähennyserä yhteensä	-57	-248	-8	-256	-614	-927
Kattavuusaste (Coverage ratio), % yhteensä	-0,06 %	-1,58 %	-3,64 %	-1,60 %	-19,44 %	-0,86 %
Saamistodistukset Kirjanpitoarvo						
Ryhmätoiminnot	12 737	69	0	69	3	12 809
Tapplota koskeva vähennyserä						
Ryhmätoiminnot	-1	-1		-1	-1	-2
Kattavuusaste (Coverage ratio), %						
Ryhmätoiminnot	-0,01 %	-0,93 %		-0,93 %	-16,38 %	-0,02 %
Saamistodistukset yhteensä	12 737	69		69	3	12 809
Tapplota koskeva vähennyserä yhteensä	-1	-1		-1	-1	-2
Kattavuusaste (Coverage ratio), % yhteensä	-0,01 %	-0,93 %		-0,93 %	-16,38 %	-0,02 %
Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset erät, milj. €				Valhe 1	Valhe 2	Valhe 3
Saamiset asiakkailta; taseen erät ja taseen ulkopuoliset erät 1.1.2023				96 485	11 097	2 549
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2, ml. lyhennykset				-9 329	8 887	-442
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3, ml. lyhennykset				-756		719
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1, ml. lyhennykset				3 245	-3 379	-135
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3, ml. lyhennykset					-704	630
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1, ml. lyhennykset				53		-65
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2, ml. lyhennykset					263	-297
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset				15 116	1 138	165
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset				-10 038	-1 078	-343
Vaihe pysynyt samana, ml. lyhennykset				-5 744	-274	-109
Lopulliseksi luottotappioksi kirjatut				0	-1	-91
Saamiset asiakkailta; taseen erät ja taseen ulkopuoliset erät 31.12.2023				89 032	15 948	3 159

Saamiset aslakkailta ja taseen ulkopuoliset erät, milj. €

	Valhe 1 12 kk	Valhe 2 Koko volmassa- oloaika	Valhe 3 Koko volmassa- oloaika	Yhteensä
Tappiota koskeva vähennyserä 1.1.2023	52	110	572	734
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	-8	132		124
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	-1		84	83
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	2	-16		-15
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3		-11	67	56
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1	0		-9	-8
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2		5	-31	-26
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	12	32	35	79
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-11	-12	-71	-94
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset (netto)	11	17	32	59
Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennyksiin pienentymiset		0	-65	-65
Odotettavissa olevat luottotappiot, nettomuutos	5	146	42	193
Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.2023	57	256	614	927
Odotettavissa olevat luottotappiot, nettomuutos 4-6/2023	5	64	-15	54

Seuraavassa taulukossa esitetään tappiota koskeva vähennyserä ennen harkinnanvaraisia management overlay -varauksia, edellä kuvatut management overlay varaukset ja raportoidun tappiota koskeva vähennyserän yhteismäärä.

Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.2023	Osuuspankit	Yrityspankki	Yhteensä
Tappiota koskeva vähennyserä ennen harkinnanvaraisia varauksia	504	314	818
Harkinnanvaraiset management overlay -varaukset			
Henkilöasiakkaat inflaatio, korkotaso ja vakuuksien arvo	35	1	36
Rakentaminen toimiala	29	9	39
Kiinteistötoimiala	13	1	14
Liikekiinteistövuokaudellisten luottojen vakuusarvostus	6		6
Varhaisvaroitustietojärjestelmä- ja asiakaskokonaisuuksien tunnistamisen prosessien parannus	14		14
Harkinnanvaraiset management overlay -varaukset yhteensä	98	11	109
Raportoitu tappiota koskeva vähennyserä	602	325	927

Seuraavissa taulukoissa havainnollistetaan BKT:n ja työttömyysasteen ennusteiden muutosta vertailukaudella.

BKT:n kasvu, %	Q2 2023	Q2 2024	Q2 2025	Q2 2026	Q2 2027
Perus	-0,3 %	0,0 %	1,2 %	1,2 %	1,3 %
Vahva	-0,3 %	3,0 %	4,1 %	4,1 %	3,7 %
Heikko	-0,3 %	-3,1 %	-2,1 %	-2,2 %	-1,5 %
Työttömyys, %	Q2 2023	Q2 2024	Q2 2025	Q2 2026	Q2 2027
Perus	-0,8 %	0,3 %	1,2 %	1,3 %	1,5 %
Vahva	2,7 %	3,7 %	4,1 %	3,8 %	3,9 %
Heikko	-4,4 %	-3,6 %	-2,1 %	-1,5 %	-1,3 %

Saamistodistukset, milj. €

	Valhe 1 12 kk	Valhe 2 Koko volmassa- oloaika	Valhe 3 Koko volmassa- oloaika	Yhteensä
Tappiota koskeva vähennyserä 1.1.2023	1	1		2
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2		0		0
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3			1	0
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	0			0
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	0	0		0
Odotettavissa olevat luottotappiot, nettomuutos			1	0
Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.2023	1	1	1	2

Liite 5. Nettopalkkiotuotot

Tammi-kesäkuu 2024, milj. €	Osuus- pankki	Yritys- pankki	Vakuutus	Ryhmä- toiminnot	Konserni- eliminoinnit	OP Ryhmä	4-6/2024
Palkkiotuotot							
Luotonanto	57	25		0	-1	81	39
Talletukset	11	2		0	0	13	7
Maksuliike	113	16		11	-10	130	66
Arvopapereiden välitys	3	9			-3	9	4
Arvopapereiden liikkeeseenlasku	0	5		0	0	5	3
Sijoitusrahastot*	26	100	19		-25	119	60
Omaisuudenhoito	12	18		1	-11	20	9
Lainopilliset palvelut	11	0			0	11	6
Takaukset	5	6		0	0	11	6
Asunnonvälitys	27				0	27	14
Vakuutusosimusten myyntipalkkiot	45		4		-31	19	4
Henkivakuutuksen sijoitusosimukset			14			14	7
Muut	20	4		1	-17	8	3
Yhteensä	332	184	37	12	-98	467	229
* Sijoitusrahastoista kertyneet OP-bonukset omistaja-asiakkaille vähennetään sijoitusrahastojen palkkiutuotoista.							
Palkkokuulut							
Luotonanto	0	0		0	0	0	0
Maksuliike	-18	-3	-1	-2	8	-16	-8
Arvopapereiden välitys		-2		0	0	-2	-1
Arvopapereiden liikkeeseen lasku		0		0		0	0
Sijoitusrahastot		-53	0		25	-28	-14
Omaisuudenhoito		-4	0	0	0	-4	-2
Takaukset		0				0	0
Vakuutusosimusten myyntipalkkiot			-13		12	-1	-1
Muut	-8	-23	-1	-8	26	-14	-9
Yhteensä	-26	-86	-15	-11	72	-67	-34
Nettopalkkiotuotot yhteensä	305	99	21	1	-27	400	195

Oikaistu Tammi-kesäkuu 2023, milj. €	Osuus- pankki	Yritys- pankki	Vakuutus	Ryhmä- toiminnot	Konserni- eliminoinnit	OP Ryhmä	4-6/2023
Palkkiotuotot							
Luotonanto	57	29		0	-1	85	42
Talletukset	12	1		0	0	13	6
Maksuliike	153	17		10	-11	169	85
Arvopapereiden välitys	4	10			-4	9	4
Arvopapereiden liikkeeseenlasku	0	3		0		3	2
Sijoitusrahastot*	24	106	17		-23	124	69
Omaisuudenhoito	13	11		1	-6	18	10
Lainopilliset palvelut	12	0			0	12	6
Takaukset	6	6		0	0	12	6
Asunnonvälitys	31				0	31	16
Vakuutusosimusten myyntipalkkiot	54		5		-35	23	-6
Henkivakuutuksen sijoitusosimukset			12			12	6
Muut	20	5		0	-18	8	3
Yhteensä	385	188	34	11	-99	519	251
* Sijoitusrahastoista kertyneet OP-bonukset omistaja-asiakkaille vähennetään sijoitusrahastojen palkkiutuotoista.							
Palkkokuulut							
Luotonanto	0	-1		0		-1	0
Maksuliike	-15	-3	-1	-2	7	-13	-6
Arvopapereiden välitys		-2		0	0	-2	-1
Arvopapereiden liikkeeseen lasku	0	-2		0	0	-2	-1
Sijoitusrahastot		-53	0		24	-30	-15
Omaisuudenhoito		-1	0	-1	0	-2	-2
Takaukset		0				0	0
Vakuutusosimusten myyntipalkkiot			-14		12	-3	0
Muut	-9	-22	0	-8	25	-14	-9
Yhteensä	-24	-85	-15	-11	68	-67	-35
Nettopalkkiotuotot yhteensä	361	103	18	0	-31	452	216

Vahittäispankki-segmentin nimi muuttui Osuuspankit-segmentiksi vuoden 2024 alussa.

Liite 6. Vakuutuspalvelutulos

Milj. €	1-6/2024	1-6/2023	4-6/2024	4-6/2023
Vahinkovakuutus				
Odotettavissa olevat korvaus- ja muut suoraan kohdistetut vakuutuspalvelukulut	723	633	365	326
Riskioikaisun muutokset (muut kuin rahoitusriskiä koskevat oikaisut)	6	5	3	3
Kaudella tuotettujen palveluiden palvelumarginaali	111	144	53	71
Vakuutusosimusten hankinnasta aiheutuvien rahavirtojen tuloutus	60	58	32	30
Vakuutusmaksutuottojen muut muutokset	9	3	3	-3
Vahinkovakuutuksen vakuutusmaksutuotot GMM mallin mukaan yhteensä	909	843	456	428
Henkivakuutus				
Odotettavissa olevat korvaus- ja muut suoraan kohdistetut vakuutuspalvelukulut	67	61	33	30
Riskioikaisun muutokset (muut kuin rahoitusriskiä koskevat oikaisut)	6	5	3	2
Kaudella tuotettujen palveluiden palvelumarginaali	29	33	14	16
Vakuutusosimusten hankinnasta aiheutuvien rahavirtojen tuloutus	10	5	7	2
Vakuutusmaksutuottojen muut muutokset	5	7	-3	-2
Henkivakuutuksen vakuutusmaksutuotot GMM mallin mukaan yhteensä	117	111	53	48
Odotettavissa olevat korvaus- ja muut suoraan kohdistetut vakuutuspalvelukulut	9	9	4	4
Riskioikaisun muutokset (muut kuin rahoitusriskiä koskevat oikaisut)	2	2	1	1
Kaudella tuotettujen palveluiden palvelumarginaali	3	3	2	1
Vakuutusosimusten hankinnasta aiheutuvien rahavirtojen tuloutus	1	1	1	0
Vakuutusmaksutuottojen muut muutokset	0	-1	0	-1
Henkivakuutuksen vakuutusmaksutuotot VFA mallin mukaan yhteensä	15	13	8	6
Henkivakuutuksen vakuutusmaksutuotot yhteensä	132	124	61	54
Vakuutusmaksutuotot yhteensä	1 041	967	517	482
Vahinkovakuutus				
Toteutuneet korvaus- ja muut suoraan kohdistetut vakuutuspalvelukulut	-827	-588	-425	-306
Menneiden kausien palveluiden toteutuneista vakuutus tapahtumista aiheutuvat muutokset	-5	-140	8	-41
Vakuutusosimusten hankintakulut	-60	-58	-32	-30
Vakuutusosimusten jaksettujen hankintakulujen arvonalentumiset ja niiden peruutukset				
Tappiollisten sopimusten tappiot ja peruutukset	-24	-13	3	-6
Vahinkovakuutuksen vakuutuspalvelukulut GMM mallin mukaan yhteensä	-917	-799	-446	-383
Henkivakuutus				
Toteutuneet korvaus- ja muut suoraan kohdistetut vakuutuspalvelukulut	-72	-71	-33	-32
Menneiden kausien palveluiden toteutuneista vakuutus tapahtumista aiheutuvat muutokset	0	-2	0	0
Vakuutusosimusten hankintakulut	-10	-5	-7	-2
Vakuutusosimusten jaksettujen hankintakulujen arvonalentumiset ja niiden peruutukset				
Tappiollisten sopimusten tappiot ja peruutukset	5	-29	-1	-14
Henkivakuutuspalvelukulut GMM mallin mukaan yhteensä	-77	-108	-40	-48
Toteutuneet korvaus- ja muut suoraan kohdistetut vakuutuspalvelukulut	-17	-12	-9	-7
Menneiden kausien palveluiden toteutuneista vakuutus tapahtumista aiheutuvat muutokset	-1	-1	0	0
Vakuutusosimusten hankintakulujen purku	-1	-1	-1	1
Tappiollisten sopimusten tappiot ja peruutukset	8	-11	4	-9
Henkivakuutuksen vakuutuspalvelukulut VFA mallin mukaan yhteensä	-11	-25	-6	-16
Henkivakuutuksen vakuutuspalvelukulut yhteensä	-88	-132	-47	-64
Vakuutuspalvelukulut yhteensä	-1 005	-931	-493	-447
Vahinkovakuutuksen jälleenvakuutusosimusten nettotuotot	5	-25	25	-23
Henkivakuutuksen jälleenvakuutusosimusten nettotuotot	-3	-3	-2	-1
Jälleenvakuutusosimusten nettotuotot yhteensä	1	-28	23	-25
Vakuutuspalvelutulos	37	8	47	10

Liite 7. Vakuutuksen nettorahoitustuotot (+)/-kulut (-)

Milj. €	1-6/2024	1-6/2023	4-6/2024	4-6/2023
Vahinkovakuutus				
Vakuutusosimusvelan diskonttauksen purkautuminen	-30	-11	-17	-7
Vak.sopimusten korkojen ja taloudellisten oletusten muutosten vaikutus	34	-34	37	-8
Vakuutusosimusten valuuttakurssierot	0	0	0	0
Vahinkovakuutuksen ensivakuutukseen liittyvät rahoitustuotot ja -kulut GMM yhteensä	4	-45	20	-15
Vahinkovakuutuksen jälleenvakuutuksiin liittyvät rahoitustuotot ja -kulut	0	-10	1	-1
Henkivakuutus				
Vakuutusosimusvelan diskonttauksen purkautuminen	2	8	0	3
Vak.sopimusten korkojen ja taloudellisten oletusten muutosten vaikutus	22	-19	23	31
Henkivakuutuksen ensivakuutukseen liittyvät rahoitustuotot ja -kulut GMM yhteensä	24	-11	24	34
Vakuutusosimusten nettorahoituserät, riskin pienentäminen	12	-8	15	5
Vak.sopimusten korkojen ja taloudellisten oletusten muutosten vaikutus		0	0	
Vakuutusosimusten perustana olevien erien käyvä arvon muutosten nettorahoituserät	-312	-180	-81	-54
Henkivakuutuksen ensivakuutukseen liittyvät rahoitustuotot ja -kulut VFA yhteensä	-300	-187	-66	-48
Henkivakuutuksen jälleenvakuutuksiin liittyvät rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0
Vakuutuksen nettorahoitustuotot (+)/-kulut (-)	-272	-253	-22	-31

Liite 8. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvarojen nettotuotot

Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat

Milj. €	1-6/2024	1-6/2023	4-6/2024	4-6/2023
Saamistodistukset				
Korkotuotot ja -kulut	12	16	9	2
Saamistodistusten arvostusvoitot ja -tappiot	-1	-1	0	0
Yhteensä	11	15	10	1
Osakkeet ja osuudet				
Arvostusvoitot ja -tappiot	9	6	2	1
Osingot ja voitto-osuudet	3	3	3	2
Yhteensä	12	8	5	3
Johdannaiset				
Korkotuotot ja -kulut	97	29	45	15
Arvostusvoitot ja -tappiot	-103	-33	-51	-35
Yhteensä	-6	-4	-5	-19
Yhteensä	17	19	9	-14

Liite 9. Sijoitustoiminnan nettotuotot

Milj. €	1-6/2024	1-6/2023	4-6/2024	4-6/2023
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavien nettotuotot				
Saamistodistukset				
Myyntivoitot ja -tappiot	0	6	0	3
Muut tuotot ja kulut		0		0
Yhteensä	0	6	0	3

Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot

Vakuutuslaitosten kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat

Milj. €	1-6/2024	1-6/2023	4-6/2024	4-6/2023
Johdannaiset				
Korkotuotot ja -kulut	-14	-10	-7	-6
Arvostusvoitot ja -tappiot	-54	32	-56	12
Yhteensä	-67	22	-63	6
Yhteensä	-67	22	-63	6

Rahoitusvarat, jotka on nimennomaisesti luokiteltu käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavaksi

Saamistodistukset				
Korkotuotot	75	66	39	35
Arvostusvoitot ja -tappiot	-40	57	-26	-13
Yhteensä	36	124	12	22
Osakkeet ja osuudet				
Arvostusvoitot ja -tappiot	213	112	81	61
Osingot ja voitto-osuudet	27	26	13	8
Yhteensä	240	137	93	69
Yhteensä	275	261	105	91
Tuotot sijoitussidonnaisten vakuutus- ja sijoitussopimusten katteena olevista varoista				
Korkotuotot	4	0	2	0
Arvostusvoitot ja -tappiot	822	479	246	180
Yhteensä	827	479	248	180

Nettotuotot rahoitusvaroista, jotka on nimennomaisesti luokiteltu käypään arvoon tulosvaikuttavasti yhteensä

Yhteensä käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot	1 102	740	354	271
Yhteensä käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot	1 034	762	290	277

Sijoituskiinteistöjen nettotuotot				
Vuokratuotot	26	27	13	14
Arvostusvoitot ja -tappiot	-3	3	-1	4
Vastike- ja hoitokulut	-21	-19	-12	-10
Muut	0	0	0	1
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot yhteensä	2	11	0	9
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavien nettotuotot				
Korkotuotot	5	5	3	3
Korkokulut	-2	0	-1	0
Arvon alentumiset ja niiden peruutukset	1	-3	1	0
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavien nettotuotot yhteensä	5	2	2	2
Osakkuus- ja yhteisyritykset				
Käyvän arvon menetelmällä käsiteltävät osakkuusyritykset	4	1	2	0
Pääomaosuusmenetelmällä yhdistettävät osakkuusyritykset	3	3	0	2
Yhteisyritykset	0	1	0	0
Yhteensä	6	4	2	3
Raholitusvelat, jotka on nimenomaisesti luokiteltu käypään arvoon tulosvalkuttelusta kirjattavaksi				
Sijoitussopimusten maksutulo	334	226	178	110
Sijoitussopimuksista maksetut korvaukset	-176	-179	-85	-93
Sijoitussopimusten velkojen muutos	-682	-348	-257	-144
Sijoitussopimusvelkojen nettotuotot yhteensä	-523	-300	-164	-126
Sijoitustoiminnan nettotuotot yhteensä	524	485	131	168

Liite 10. Liiketoiminnan muut kulut

Milj. €	1-6/2024	1-6/2023	4-6/2024	4-6/2023
ICT-kulut				
Tuotanto	-132	-116	-66	-58
Kehittäminen	-120	-91	-62	-46
Toimitilat	-27	-27	-14	-15
Viranomais- ja tilintarkastusmaksut	-4	-64	-2	0
Palveluostot	-74	-68	-39	-35
Asiantuntijapalvelut	-24	-25	-13	-12
Tietoliikenne	-17	-16	-8	-8
Markkinointi	-21	-21	-12	-12
Lahjoitukset	-8	-6	-5	-3
Vakuutus- ja varmuuskulut	-9	-9	-3	-2
Lyhytaikaisten ja arvoltaan vähäisten vuokrasopimusten kulut	-3	-3	-2	-2
Muut	-63	-57	-28	-26
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	-501	-504	-253	-220
Kehittämismenot				
Milj. €	1-6/2024	1-6/2023	4-6/2024	4-6/2023
Kehittämisen ICT-kulut	-120	-91	-62	-46
Oman työn osuus	-52	-36	-26	-18
Kehittämisen kulut tuloslaskelmalla yhteensä	-171	-127	-88	-64
Aktivoidut ICT-menot	-26	-43	-14	-24
Aktivoitavien siirto/henk.kulut	-5	-6	-2	-3
Aktivoidut kehittämismenot yhteensä	-31	-50	-17	-27
Kehittämismenot yhteensä	-202	-177	-105	-91
Poistot ja arvonalentumiset	-40	-60	-21	-28

Liite 11. Jälleenvakuutus sopimusvarat

MIJ. €	30.6.2024	31.12.2023
Vahinkovakuutus		
Jäljellä olevan vakuutuskauden jälleenvakuutus sopimusten varat	-41	-18
Jälleenvakuutus sopimusten vastuu toteutuneista vahingoista	166	124
Vahinkovakuutuksen jälleenvakuutus sopimusvarat yhteensä	125	106
Henkivakuutus		
Jäljellä olevan vakuutuskauden jälleenvakuutus sopimusten varat	1	
Henkivakuutuksen jälleenvakuutus sopimusvarat yhteensä	1	
Jälleenvakuutus sopimusvarat yhteensä	125	106

Liite 12. Vakuutus sopimusvelat

MIJ. €	30.6.2024	31.12.2023
Vahinkovakuutus		
Jäljellä olevan vakuutuskauden velat, GMM	367	230
Vastuu toteutuneista vahingoista, GMM	2 326	2 303
Vahinkovakuutuksen vakuutus sopimusvelat yhteensä	2 693	2 533
Henkivakuutus		
Jäljellä olevan vakuutuskauden velat, GMM	3 036	3 177
Vastuu toteutuneista vahingoista, GMM	11	14
Jäljellä olevan vakuutuskauden velat, VFA yhteensä	6 016	5 824
Vastuu toteutuneista vahingoista VFA yhteensä	42	41
Henkivakuutuksen vakuutus sopimusvelat yhteensä	9 105	9 056
Henkivakuutus		
Jäljellä olevan vakuutuskauden jälleenvakuutus sopimusten velat		0
Henkivakuutuksen jälleenvakuutus sopimusvelat yhteensä		0
Vakuutus sopimusvelat yhteensä	11 798	11 589

Liite 13. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

MIJ. €	30.6.2024	31.12.2023	Oikaistu
Joukkovelkakirjalainat	11 580	13 024	
Huonomman etuoikeuden luokan joukkovelkakirjalainat	3 546	4 045	
Asuntovakuudelliset joukkovelkakirjalainat	13 759	13 871	
Muut			
Sijoitustodistukset	175	668	
Yritystodistukset	5 518	6 128	
Kaupankäynnissä omaan salkkuun sisältyvät (-)*	-88	-46	
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat yhteensä	34 489	37 689	

* OP Ryhmän hallussa olevat omat joukkovelkakirjalainat on netotettu velkaa vastaan.

Liite 14. Käyvän arvon rahasto verojen jälkeen

Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat			
Milj. €	Saamistodistukset	Rahavirran suojaus	Yhteensä
Avaava tase 1.1.2023	-24	-337	-360
Käyvän arvon muutokset	-3	-10	32
Tuloslaskelmaan siirretyt arvonalennukset			
Siirrot korkokatteeseen		25	5
Laskennalliset verot	2	-3	-7
Päättävä tase 30.6.2023	-32	-325	-357

Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat			
Milj. €	Saamistodistukset	Rahavirran suojaus	Yhteensä
Avaava tase 1.1.2024	-78	-212	-290
Käyvän arvon muutokset	37	-71	-34
Tuloslaskelmaan siirretyt myyntivoitot	-1		-1
Siirrot korkokatteeseen		66	66
Laskennalliset verot	-7	1	-6
Päättävä tase 30.6.2024	-50	-216	-266

Käyvän arvon rahasto ennen veroja oli -332 miljoonaa euroa (-447) ja siihen liittyvä laskennallinen verosaaminen/-velka oli 66 miljoonaa euroa (89). Käypään arvoon muiden laajan tuloksen kautta kirjattavien saamistodistusten tappiota koskeva vähennyserä tilikauden aikana oli käyvän arvon rahastossa -1 miljoonaa euroa (0).

Liite 15. Annetut vakuudet

Milj. €	30.6.2024	31.12.2023
Omien velkojen ja sitoumusten puolesta annetut		
Pantit	240	241
Luotot (covered bondien vakuutena)	17 795	18 163
Muut	1 209	744
Annetut vakuudet yhteensä*	19 244	19 148
Vakuudelliset johdannaisvelat	609	657
Vakuudelliset muut velat	672	168
Asuntovakuudelliset joukkovelkakirjalainat (covered bonds)	13 759	13 871
Yhteensä	15 040	14 696

* Lisäksi keskuspankkiin on pantattu 1,3 miljardin euron kirjanpitoarvosta joukkovelkakirjalainoja, joista 1,0 miljardia euroa on päivän sisäisen liimitin vakuutena. Joukkovelkakirjalainat ovat nostettavissa ilman keskuspankin ennakkolupaa, joten niitä ei ole esitetty yllä olevassa taulukossa.

Liite 16. Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu

	Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat						
	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavaksi	On luokiteltava käypään arvoon tulosvaikuttavasti	Suojaavat johdannaiset	Kirjanpitoarvo yhteensä
Rahoitusvarat 30.6.2024, milj. €							
Käteiset varat ja talletukset keskuspankeissa	17 351						17 351
Saamiset luottolaitoksilta	1 166						1 166
Johdannaissovitukset			1 646			1 038	2 684
Saamiset asiakkailta	96 655						96 655
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat				13 522			13 522
Saamistodistukset	1 575	11 757	232	5 954			19 518
Osakkeet ja osuudet		0	74	2 859	1		2 934
Muut rahoitusvarat	1 738						1 738
Yhteensä	118 485	11 758	1 952	22 334	1	1 038	155 567

OP Ryhmän taseessa oli katsauskauden päättyessä 1 509 miljoonalla (630) eurolla joukkovelkakirjoja, joita ei kirjanpitoluokasta johtuen arvostettu markkina-arvoon. Näiden joukkovelkakirjojen markkina-arvo oli 1 506 miljoonaa euroa (648) katsauskauden lopussa.

	Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat						
	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavaksi	On luokiteltava käypään arvoon tulosvaikuttavasti	Suojaavat johdannaiset	Kirjanpitoarvo yhteensä
Oikaistu Rahoitusvarat 31.12.2023, milj. €							
Käteiset varat ja talletukset keskuspankeissa	19 755						19 755
Saamiset luottolaitoksilta	858						858
Johdannaissovitukset			2 256			850	3 106
Saamiset asiakkailta	97 836						97 836
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat				12 581			12 581
Saamistodistukset	697	11 588	216	6 426			18 926
Osakkeet ja osuudet		0	84	2 349	1		2 434
Muut rahoitusvarat	1 564						1 564
Yhteensä	120 710	11 588	2 556	21 356	1	850	157 061

OP Ryhmä korjasi virallista tilinpäätöksen tasekaavaa vuoden 2024 toisen vuosineljänneksen aikana. Muutoksesta kerrotaan tarkemmin puolivuosisikatsauksen liitetiedossa 1. Laatimisperiaatteet sekä laatimisperiaatteiden ja esittämisen muutokset.

Raholitusvelat 30.6.2024, milj. €	Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat	Muut velat	Suojaavat Johdannaiset	Kirjanpitoarvo yhteensä
Velat luottolaitoksille		414		414
Johdannaissopimukset	2 410		294	2 704
Velat asiakkaille		77 207		77 207
Velat sijoitussopimuksista	8 625			8 625
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	2 125	32 364		34 489
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		1 411		1 411
Muut rahoitusvelat	4	2 229		2 233
Yhteensä	13 165	113 625	294	127 084

Oikaistu Raholitusvelat 31.12.2023, milj. €	Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat	Muut velat	Suojaavat Johdannaiset	Kirjanpitoarvo yhteensä
Velat luottolaitoksille		74		74
Johdannaissopimukset	2 895		99	2 994
Velat asiakkaille		77 178		77 178
Velat sijoitussopimuksista	7 944			7 944
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	2 210	35 479		37 689
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		1 414		1 414
Muut rahoitusvelat	5	2 476		2 481
Yhteensä	13 054	116 621	99	129 774

OP Ryhmä korjasi virallista tilinpäätöksen tasekaavaa vuoden 2024 toisen vuosineljänneksen aikana. Muutoksesta kerrotaan tarkemmin puolivuosisikatsauksen liitetiedossa 1. Laatimisperiaatteet sekä laatimisperiaatteiden ja esittämisen muutokset.

OP Ryhmän jaksotettuun hankintamenoön arvostettujen yleiseen liikkeeseen laskettujen senior- ja senior non-preferred -ehtoisten joukkovelkakirjojen käypä arvo kesäkuun lopussa oli noin 27 008 miljoonaa euroa (28 876). Käypä arvo perustuu markkinoilta saatavilla olevaan informaatioon. Kaikki huonommalla etuoikeudella olevat velat on arvostettu jaksotettuun hankintamenoön. Niiden käypä arvo on 1 421 miljoonaa euroa. Yleiseen liikkeeseen laskettujen velkakirjojen jaksotetut hankintamenot on eritelty liitetiedossa 13.

Liite 17. Toistuvasti käypään arvoon arvostettujen erien ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti

Varojen käyvät arvot 30.6.2024, milj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat rahoitusvarat				
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	1 883	246	804	2 934
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	5 457	642	87	6 186
Sijoitussidonnaiset sopimukset	8 600	4 921		13 522
Johdannaissopimukset	8	2 574	102	2 684
Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat				
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	0			0
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	10 430	581	746	11 757
Raholitusinstrumentit yhteensä	26 379	8 964	1 739	37 083
Sijoituskiinteistöt			495	495
Yhteensä	26 379	8 964	2 234	37 578

Oikaistu Varojen käyvät arvot 31.12.2023, milj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat rahoitusvarat				
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	1 425	263	746	2 434
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	5 613	946	83	6 642
Sijoitussidonnaiset sopimukset	7 624	4 957		12 581
Johdannaissopimukset*	0	3 007	98	3 106
Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat				
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	9 166	1 694	727	11 588
Raholitusinstrumentit yhteensä	23 779	11 153	1 655	36 587
Sijoituskiinteistöt			527	527
Yhteensä	23 779	11 153	2 182	37 114

Velkojen käyvät arvot 30.6.2024, mlj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvelat				
Sijoitussidonnaiset sopimukset	5 486	3 139		8 625
Strukturoidut velkakirjalainat			2 125	2 125
Muut		4		4
Johdannaissopimukset	0	2 627	77	2 704
Yhteensä	5 486	5 770	2 202	13 458

Olkaistu Velkojen käyvät arvot 31.12.2023, mlj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvelat				
Sijoitussidonnaiset sopimukset	4 814	3 130		7 944
Strukturoidut velkakirjalainat			2 210	2 210
Muut		5		5
Johdannaissopimukset*	2	2 901	91	2 994
Yhteensä	4 815	6 036	2 302	13 153

* Johdannaissopimusten korkosaamia ja -velkoja on aiemmin esitetty taseen riveillä "Muut varat" ja "Varaukset ja muut velat". Kaikkien johdannaissopimusten käyvät arvot esitetään jatkossa taseen varojen ja velkojen "Johdannaissopimukset" riveillä, joten johdannaisten korkosaamiset ja -velat siirrettiin varsinaisen johdannaissopimuksen kanssa samaan tase-erään. Muutoksesta kerrotaan tarkemmin puolivuositarkastuksen liitetiedossa 1. Laatumisperiaatteet sekä laatumisperiaatteiden ja esittämisen muutokset.

Käypään arvoon arvostus

Johdannaiset ja muut käypään arvoon arvostettavat rahoitusinstrumentit

Listattujen johdannaisten hinta saadaan suoraan markkinoilta. OTC-johdannaisten arvostuksessa käytetään markkinoilla yleisesti käytössä olevia malleja ja menetelmiä, jotka sopivat parhaiten kyseisen rahoitusinstrumentin arvostamiseen. Näitä tarvitaan mm. korko ja -valuuttakäyrien ja volatiiliteettipintojen muodostamiseen sekä optioiden arvostukseen. Yleisesti näiden mallien syöttötiedot voidaan johtaa markkinoilta. Kuitenkin joidenkin sopimusten arvostuksessa joudutaan käyttämään malleja, joiden syöttötietoja ei voida havaita markkinoilta vaan ne joudutaan arvioimaan. Nämä sopimukset on luokiteltu tasolle 3.

Middle Office vastaa pankkitoiminnan johdannaisten käyvän arvon arvostuksista, ml. tason 3 arvostuksista, ja niissä käytetyn markkinadatan, arvostuskäyrien ja volatiiliteettipintojen laadusta ja luotettavuudesta osana päivittäistä arvostusprosessia. Middle Office vertaa sopimustasolla arvostushintoja säännöllisesti CSA-vastapuolten ja keskusvastapuolen toimittamiin arvostuksiin ja selvittää tarvittaessa mahdolliset merkittävät arvostuserot.

Riskienhallinnan ohjaus on vastuussa uusien arvostusmallien ja menetelmien hyväksymisestä sekä arvostusprosessin valvonnasta. Arvostusten varmennus perustuu mm. arvostamiseen käyttäen vaihtoehtoisia lähteitä sekä markkinahinnoille että muille syöttötiedoille. Varmennusprosessissa arvostushintoja voidaan verrata CSA-vastapuolten ja keskusvastapuolen toimittamiin hintoihin. Lisäksi on mahdollista käyttää myös kolmansien osapuolten tarjoamia arvostuspalveluja.

Pankkitoimintaan liittyvässä OTC-johdannaisten arvostuksessa huomioidaan kaupan osapuolten luottoriski ja luottoriskipreemioiden ylittävät rahoituskustannukset. Luottoriskiä oikaistaan vastapuoliriskikorjauksella (ns. Credit Valuation Adjustment "CVA") sekä omalla luottoriskikorjauksella (ns. Debit Valuation Adjustment, "DVA"). CVA- ja DVA -arvostusoikausit lasketaan vastapuolikohtaisesti. CVA- ja DVA-oikaisu lasketaan vastapuolikohtaisesti simuloimalla johdannaisten markkina-arvoja ja maksukyvyttömyystilanteita perustuen pääsääntöisesti markkinoilta saataviin tietoihin. Maksukyvyttömyystodennäköisyyksien arvioinnissa hyödynnetään vastapuolten rating-informaatiota, likvidejä luottoriski-indeksejä sekä markkinadatatoimittajien luottoriskisektorikäyriä. OTC-johdannaisten rahoituskustannusten vaikutusta arvostukseen arvioidaan muokkaamalla arvostuksessa käytettäviä diskonttokäyriä pääomallisten ja pääomattomien luottoriski-instrumenttien luottoriskipreemioiden tilastollisten erojen avulla.

Käyvän arvon hierarkia

Taso 1: Noteeratut markkinahinnat

Hierarkiatasoon 1 ryhmitellyt erät koostuvat suurimmissa pörssiissä listatuista osakkeista, noteeratuista yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten velkapapereista sekä pörssijohdannaisista. Kyseisten instrumenttien käypä arvo määräytyy toimivilta markkinoilta saatavien noteerausten perusteella.

Taso 2: Arvostusmenetelmät havainnollitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, jotka perustuvat luotettaviin laskentaparametreihin. Hierarkiatasoon 2 luokiteltujen instrumenttien käypällä arvolla tarkoitetaan arvoa, joka on johdettavissa rahoitusvälineen osien tai vastaavien rahoitusvälineiden markkina-arvosta, tai arvoa, joka on laskettavissa rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksytyillä arvostusmalleilla ja -menetelmillä, jos markkina-arvo on niiden avulla luotettavasti arvioitavissa. Tähän hierarkiatasoon on luokiteltu suurin osa OP Yrityspankin OTC-johdannaisista sekä yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten noteeratut velkapaperit, joita ei ole luokiteltu tasolle 1.

Taso 3: Arvostusmenetelmät ei havainnollitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy erityistä epävarmuutta. Hierarkiatasoon 3 luokitellut instrumentit arvostetaan hinnoittelumalleilla, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Lisäksi tasolle 3 luokitellaan velkapapereita, jolle noteerauksia on markkinoilla vain vähän tai ei ollenkaan. Kyseiseen taseryhmään sisällytetään kompleksisemmat OTC-johdannaiset sekä sellaiset pitkän maturiteetin johdannaiset, joiden arvostuksessa käytettyä markkinadataa on jouduttu ekstrapoloimaan, tietyt private equity -sijoitukset, epäliikvidit lainat, strukturoidut lainat ml. arvopaperistetut lainat ja strukturoidut velkakirjat, kiinteistösijoitukset sekä hedge-rahastot.

Siirrot käyvän arvon arvostuksen tasojen välillä

Siirrot eri hierarkiatasojen välillä katsotaan tapahtuneen siirron aiheuttaman tapahtuman tai olosuhteiden muutoksen toteutumispäivänä. Siirrot tasojen välillä johtuvat pääosin käytettävissä olevien markkinanoteerausten määrästä.

OP Ryhmän liiketoiminnan kannalta tärkeitä johdannaisia ovat koronvaihtosopimukset, korko-optiot ja strukturoidut velkakirjat. Koronvaihtosopimukset arvostetaan johtamalla markkinoilla havaittavien koronvaihtosopimusten ja muiden korkojohdannaisten hinnoista arvostuskäyrät. Arvostuskäyriä käytetään ennustamaan tulevia rahavirtoja ja määrittämään rahavirtojen nykyarvot myös sellaisilla koronvaihtosopimuksilla, joiden hinta ei ole suoraan markkinoilta havaittavissa. Korko-optioiden arvostuksessa toimitaan vastaavalla tavalla. Koronvaihtosopimuksiin verrattuna käytetään myös markkinoilta havaittavia korko-optioiden hintaa kuvaavia volatiiliteettejä.

Monirakenteisten johdannaisten tai esimerkiksi strukturoitujen velkakirjojen ja osakerakenteiden arvostamisessa käytetään mallia, jossa simuloidaan markkinahintojen kehitystä ja lasketaan johdannaisten toteutunut arvo kussakin simulaatioissa. Johdannaisten hinta saadaan laskemalla simulaatioiden keskiarvo.

Tason 2 syöttötietoihin kuuluvat muun muassa: vastaavanlaisten erien noteeratut hinnat toimivilla markkinoilla ja samanlaisten erien noteeratut hinnat muilla kuin toimivilla markkinoilla, markkinakorot, implisiittiset volatiiliteetit ja luottoriskimarginaalit.

Tason 3 syöttötiedot ovat syöttötietoja, jotka eivät ole havainnoitavissa arvostettavalle erälle. Tason 3 syöttötietoihin kuuluvat muun muassa: historiallisen volatiiliteetin käyttö option arvostamisessa ja sellaiset pitkät korot, joita vastaavia sopimuksia ei ole markkinoilla havaittavissa.

Kiinteistösijoituksilla ei ole samanlaisia päivittäin noteerattavia hintoja tai hintalähteitä kuin likvideilla markkinoilla. Kiinteistöjen arvostusprosessi perustuu ulkopuolisten arvioitsijoiden käyttöön (kiinteistön arvo yli 1 miljoonaa euroa) tai liiketoiminnan omiin arviointimenetelmiin.

Suorien kiinteistösijoitusten arvostuksen lähteinä ovat pääsääntöisesti ulkopuolisten auktorisoitujen arvioitsijoiden antamat arviokirjat. Ulkopuolinen arvioitsija valitsee itsenäisesti kunkin kohteen arviointiin parhaiten sopivan menetelmän. Yleisesti käytettyjä arviointimenetelmiä ovat kauppa-arvomenetelmä, tuottoarvomenetelmä ja jälleenhankinta-arvomenetelmä. Kiinteistörahastojen arvot saadaan kohderahastoilta kunkin kohderahaston sääntöjen määrittelemänä ajankohtina ja sääntöjen määrittelemän standardin mukaisena. Arvostukset perustuvat pääsääntöisesti kohderahastojen yksittäisten kiinteistökohteiden yhteenlaskettuihin arvoihin lisätynä kohderahaston nettovarallisuudella. Yksittäisten kohteiden arvot perustuvat pääsääntöisesti ulkopuolisten riippumattomien auktorisoitujen arvioitsijoiden laatimiin arviokirjoihin.

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta (Taso 3)

Erittely rahoitusvaroista ja rahoitusveloista

Rahoitusvarat, milj. €	Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat	Johdannaissopimukset	Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Varat yhteensä
Avaava tase 1.1.2024	829	98	727	1 655
Tuloslaskelman nettotuotot	22	4		26
Hankinnat	36			36
Myynnit	-30			-30
Lyhennykset	-2			-2
Siirrot tasoon 3	35		161	196
Siirrot tasosta 3			-142	-142
Päätävä tase 30.6.2024	891	102	746	1 739

Rahoitusvelat, milj. €	Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat	Johdannaissopimukset	Velat yhteensä
Avaava tase 1.1.2024	2 210	91	2 302
Tuloslaskelman nettotuotot		53	38
Muut muutokset		-138	-138
Päätävä tase 30.6.2024	2 125	77	2 202

Erittely nettotuotosta tuloslaskelmaerittäin 30.6.2024

Milj. €	Korkokate	Sijoitustoiminnan nettotuotot	Laaja tulos- laskelma/ Käyvän arvon rahaston muutos	Nettotuotot tillikauden lopussa hallussa olevista varolista ja veloista
Realisoituneet nettotuotot			-30	-30
Realisoitumattomat nettotuotot			19	19
Nettotuotot yhteensä			-12	-12

Arvostustekijöiden muutokset

Arvostusmenetelmissä ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia vuoden 2024 aikana.

Liite 18. Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Milj. €	30.6.2024	31.12.2023
Takaukset	546	841
Takuuvastuut	2 892	2 743
Luottolupaukset	12 939	12 525
Lyhytaikaisiin kauppatahtumiin liittyvät sitoumukset	346	553
Muut*	1 405	1 509
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	18 128	18 171

* Josta vahinkovakuustoittoiminnan sitoumukset pääomarahastoihin 205 miljoonaa euroa (224)

Liite 19. Johdannaissopimukset

Johdannaiset yhteensä 30.6.2024

Milj. €	Käyvät arvot	
	Varat	Velat
Korkojohdannaiset, josta	2 039	2 013
Keskusvastapuoliseltävitettävät	35	21
Settled-to-market (STM)	23	16
Collateralised-to-market (CTM)	11	5
Valuuttajohdannaiset	391	509
Luottojohdannaiset	9	3
Muut johdannaiset	133	87
Johdannaisten korot	112	93
Johdannaiset yhteensä	2 684	2 704

Oikaistu

Johdannaiset yhteensä 31.12.2023

Milj. €	Käyvät arvot	
	Varat	Velat
Korkojohdannaiset, josta	2 032	1 800
Keskusvastapuoliseltävitettävät	103	82
Settled-to-market (STM)	61	46
Collateralised-to-market (CTM)	42	36
Valuuttajohdannaiset	922	1 044
Luottojohdannaiset	10	8
Muut johdannaiset	94	76
Johdannaisten korot	49	67
Johdannaiset yhteensä*	3 106	2 994

* Johdannaissopimusten korkosaamia ja -velkoja on aiemmin esitetty taseen riveillä "Muut varat" ja "Varaukset ja muut velat". Kaikkien johdannaissopimusten käyvät arvot esitetään jatkossa taseen varojen ja velkojen "Johdannaissopimukset" riveillä, joten johdannaisten korkosaamiset ja -velat siirrettiin varsinaisen johdannaissopimuksen kanssa samaan tase-erään. Muutoksesta kerrotaan tarkemmin puolivuosisikatsauksen liitetiedossa 1. Laatimisperiaatteet sekä laatimisperiaatteiden ja esittämisen muutokset.

Liite 20. Vakuutus-segmentin sijoitusten jakauma

Vahinkovakuutus	30.6.2024		31.12.2023	
	Käypä arvo*, mlj. €	%	Käypä arvo*, mlj. €	%
Sijoitusomaisuuden allokaatiojakauma				
Rahamarkkinat yhteensä	291	6	433	10
Rahamarkkinasijoitukset ja talletukset**	287	6	422	10
Johdannaiset***	4		11	0
Joukkolainat ja korkorahastot yhteensä	2 741	61	2 662	61
Valtiot	360	8	304	7
Investment Grade	1 966	44	1 928	44
Kehittyvät markkinat ja High Yield	232	5	234	5
Strukturoidut sijoitukset****	183	4	196	5
Osakkeet yhteensä	1 095	24	872	20
Suomi	185	4	122	3
Kehittyneet markkinat	718	16	582	13
Kehittyvät markkinat	107	2	90	2
Käyttöomaisuus ja ei-noteeratut osakkeet	6	0	6	0
Pääomasijoitukset	78	2	71	2
Valtioneitoiset sijoitukset yhteensä	29	1	29	1
Hedge fund -rahastot	29	1	29	1
Kiinteistöinvestoinnit yhteensä	345	8	338	8
Suorat kiinteistöt	153	3	153	4
Epäsuorat kiinteistöinvestoinnit	192	4	186	4
Yhteensä	4 500	100	4 334	100

* Sisältää siirtyneet korot.

** Sisältää kauppahintasaamiset ja -velat sekä johdannaisten markkina-arvon.

*** Johdannaisten vaikutus omaisuuslajin allokaatioon (deltavasta-arvo).

**** Sisältää kiinteistövakuudelliset lainat sekä lainarahastot ja epälikvidit lainat.

Henkilvakuutus	30.6.2024		31.12.2023	
	Käypä arvo*, mlj. €	%	Käypä arvo*, mlj. €	%
Sijoitusomaisuuden allokaatiojakauma				
Rahamarkkinat yhteensä	326	10	367	11
Rahamarkkinasijoitukset ja talletukset**	317	10	361	11
Johdannaiset***	9	0	6	0
Joukkolainat ja korkorahastot yhteensä	2 057	63	2 070	65
Valtiot	247	8	225	7
Investment Grade	1 510	46	1 519	47
Kehittyvät markkinat ja High Yield	144	4	156	5
Strukturoidut sijoitukset****	156	5	170	5
Osakkeet yhteensä	660	20	546	17
Suomi	110	3	82	3
Kehittyneet markkinat	419	13	343	11
Kehittyvät markkinat	55	2	53	2
Käyttöomaisuus ja ei-noteeratut osakkeet	3	0	3	0
Pääomasijoitukset	72	2	65	2
Valtioneitoiset sijoitukset yhteensä	37	1	36	1
Hedge fund -rahastot	37	1	36	1
Kiinteistöinvestoinnit yhteensä	185	6	180	6
Suorat kiinteistöt	13	0	13	0
Epäsuorat kiinteistöinvestoinnit	173	5	168	5
Yhteensä	3 265	100	3 201	100

* Sisältää siirtyneet korot.

** Sisältää kauppahintasaamiset ja -velat sekä johdannaisten markkina-arvon.

*** Johdannaisten vaikutus omaisuuslajin allokaatioon (deltavasta-arvo).

**** Sisältää kiinteistövakuudelliset lainat sekä lainarahastot ja epälikvidit lainat.

Liite 21. Lähipiiritapahtumat

OP Ryhmän lähipiiri muodostuu OP Ryhmän tilinpäätökseen yhdistellyistä yhtiöistä, osakkuusyhtiöistä, johdon avainhenkilöistä ja näiden läheisistä perheenjäsenistä sekä muista lähipiiriin kuuluvista yhtiöistä. OP Ryhmän johdon avainhenkilöihin luetaan OP Ryhmän pääjohtaja, OP Osuuskunnan johtokunnan jäsenet ja suoraan pääjohtajalle raportoivat johtajat sekä OP Osuuskunnan hallituksen puheenjohtaja, hallituksen jäsenet ja hallintoneuvoston jäsenet. Johdon avainhenkilöiden lähipiiriin luetaan myös yhtiöt, joissa johdon avainhenkilöllä tai heidän läheisellä perheenjäsenellä on määräysvalta. Muihin lähipiiriin kuuluviin yhteisöihin luetaan OP Ryhmän henkilöstörahasto ja OP-Eläkesäätiö.

Lähipiirille myönnettyissä lainoissa noudatetaan normaaleja luottoehtoja. Lainat on sidottu yleisesti käytössä oleviin viitekorkoihin.

Lähipiiriliiketoimissa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia 31.12.2023 jälkeen.

Taloudellinen informaatio 2024

Osavuositarkastus 1.1.–30.9.2024 31.10.2024

OP-yhteenliittymän Pilari III -taulukot 30.6.2024 Viikko 33

OP-yhteenliittymän Pilari III -taulukot 30.9.2024 Viikko 45

Helsingissä 24.7.2024

OP Osuuskunta

Hallitus

Lisätiedot:

Pääjohtaja Timo Ritakallio, puh. 010 252 4500

Talous- ja rahoitusjohtaja Mikko Timonen, puh. 010 252 1325

Johtaja Lotta Ala-Kulju, yritysviestintä, puh. 010 252 8719

www.op.fi